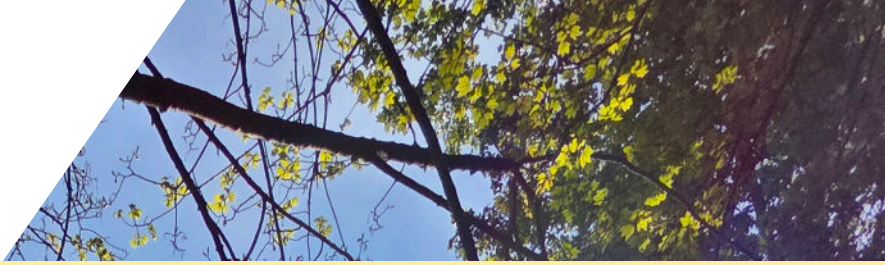
GEMEENTE
WADDINXVEEN

Programmabegroting
2027-2030

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Voorwoord 3
Leeswijzer 4
1. Zorg dichtbij 6
2. Dicht bij elkaar 13
3. Dicht bij huis 19
4. Buiten dichtbij 27
5. Gemeente dichtbij 33
6. Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 39
Paragraaf 1 Lokale heffingen 45
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 51
Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaal-goederen 57
Paragraaf 4 Financiering 62
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering 66
Paragraaf 6 Verbonden partijen 70
Paragraaf 7 Grondbeleid 74
Paragraaf 8 Duurzaamheid 77
Paragraaf 9 Openbaarheid 78
Financiële begroting 79
Bijlagen 94

Voorwoord

Met de Programmabegroting 2027-2030 presenteren we als college de eerste begroting van de nieuwe collegeperiode. Op basis van het coalitieakkoord Dichtbij vindt u in deze begroting een nieuwe indeling. In de vijf nieuwe hoofdstukken Zorg dichtbij, Dicht bij elkaar, Dicht bij huis, Buiten dichtbij en Gemeente dichtbij nemen we u per hoofdstuk mee door de financiën.

Met het coalitieakkoord Dichtbij geven we richting aan de ontwikkeling van Waddinxveen
De programmabegroting is het financiële startpunt van de collegeperiode 2026-2030. Aan de hand van ambities uit het coalitieakkoord Dichtbij maken we keuzes. Met als uitgangspunt dat we een gemeente willen zijn die dicht bij inwoners staat, die ruimte biedt aan initiatieven en die ervoor zorgt dat onze voorzieningen meegroeien met een groeiende gemeente.

We staan er goed voor, maar keuzes maken blijft onvermijdelijk
We zijn een aantrekkelijke en groeiende gemeente, met betrokken inwoners, een sterk verenigingsleven en volop ontwikkelingen. Tegelijkertijd brengt die groei ook opgaven met zich mee. Dat vraagt om keuzes zodat we als gemeente financieel gezond blijven. Want niet alles kan tegelijkertijd. Voor 2027 en 2028 is sprake van een sluitende begroting. Vanaf 2030 ontstaat een structureel financieel tekort. Dat vraagt om een realistische planning, scherpe prioriteiten en soms keuzes maken die niet eenvoudig zijn.

We blijven meegroeien met de inwonersgroei
We willen elke inwoner toegang geven tot school, sport en cultuur. Daarom zetten we in het kader van Dicht bij elkaar in op het doorgroeien van de maatschappelijke voorzieningen met de financiële middelen die daarvoor beschikbaar zijn. We gaan bijvoorbeeld door met de ontwikkeling van sportpark de Sniep, een nieuw zwembad, werken aan voorbereidingen voor Sporthal Noord en realiseren extra ruimte voor bestaande basisscholen. Dicht bij huis blijven we zorgen voor voldoende en betaalbare woningen. En we blijven inzetten op verkeersveiligheid en een betere doorstroming. Tot slot werken we onverminderd aan het veilig houden van Waddinxveen. We richten ons bijvoorbeeld op het weerbaar maken van inwoners en kwetsbare groepen tegen (online) criminaliteit.

We letten op onze uitgaven en kijken waar en hoe we dit kunnen verlagen
Dicht bij elkaar betekent ook dat we uitgaan van wat mensen samen kunnen. We leggen de nadruk op veerkracht, eigen regie en wat normaal is. Daarom blijven we in het sociaal domein bijvoorbeeld inzetten op normaliseren. Normaliseren houdt in dat inwoners eerst kijken wat ze zelf kunnen met hulp van het gezin, familie en buren. Pas daarna komt extra hulp in beeld. Aandacht voor preventie, gezondheid en een goede sociale basis is belangrijk om de kosten voor het sociaal domein te beperken. Dicht bij huis maken we de omslag naar een duurzame samenleving. Bij de opgaven voor duurzaamheid (energie, warmte, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulair grondstoffengebruik) beperken we ons tot onze wettelijke taken en zetten we beschikbare middelen doelgericht(er) in.

We kijken met vertrouwen vooruit
De financiële werkelijkheid vraagt om keuzes. Onze ambities geven ons richting. Waddinxveen kan veel bieden in samenwerking met onze inwoners, ondernemers, verenigingen, maatschappelijke organisaties en onze eigen gemeentelijke organisatie. Met die combinatie gaan we de komende jaren aan de slag: Dichtbij, realistisch en met vertrouwen in de toekomst van Waddinxveen. Samen kunnen we de groei van Waddinxveen in goede banen leiden en blijven werken aan een gemeente waar het prettig wonen, werken en leven is.

Namens het college van burgemeester en wethouders,

Femke Vleij, wethouder Financiën

6 oktober 2026

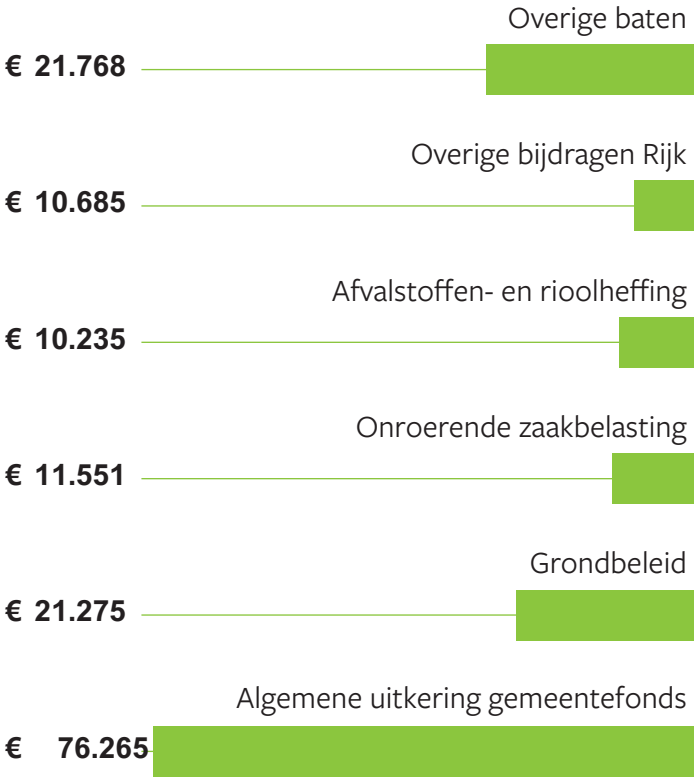
GEMEENTE WADDINXVEEN

Begroting 2027
in één oogopslag

De begroting 2027 van de gemeente Waddinxveen in één oogopslag: het laat zien hoeveel geld er binnenkomt, waar we het aan uitgeven en wat we allemaal gaan doen in het nieuwe jaar. Voor wie meer wil weten: de volledige begroting staat op onze website.

Verwachte inkomsten 2027

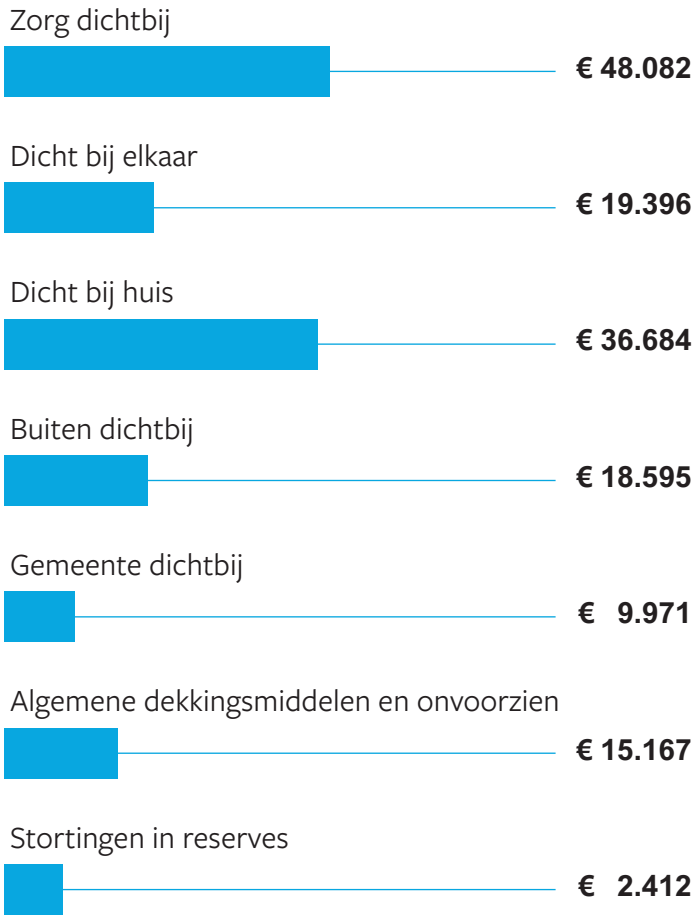
x €1.000

€ 151.779 Totaal

Verwachte uitgaven 2027

x €1.000

Totaal **€ 150.306**

Als college van burgemeester en wethouders van Waddinxveen presenteren wij u de eerste Programmabegroting van de nieuwe collegeperiode. Voor 2027 en 2028 is de begroting sluitend. Vanaf 2030 ontstaat een structureel financieel tekort. Aan de hand van ambities uit het coalitieakkoord Dichtbij maken we keuzes. Met als uitgangspunt dat we een gemeente willen zijn die dicht bij inwoners staat, die ruimte biedt aan initiatieven en die ervoor zorgt dat onze voorzieningen meegroeien met een groeiende gemeente. Zodat Waddinxveen een fijne plek is en blijft om te wonen, werken en leven.

www.waddinxveen.nl

Zorg dichtbij

€ 48.082

Inwoners maken deel uit van een netwerk van familie, vrienden, buren, vrijwilligers, scholen, werkgevers en verenigingen. Juist dit netwerk speelt een belangrijke rol bij gezondheid, welzijn en meedoen aan de samenleving. Daarom investeren we in een sterke sociale basis. Oog hebben voor signalen waaruit blijkt dat het minder goed gaat en tijdig samenwerken kan problemen voorkomen of beperken. Waar ondersteuning nodig is, organiseren we dat zo dichtbij mogelijk; laagdrempelig en passend bij de leefwereld van de inwoner.

Wat gaan we doen in 2027?

- We versterken de sociale basis en zorgen voor passende ondersteuning
- We versterken de (pedagogische) basis die bijdraagt aan het opgroeien, opvoeden en de ontwikkeling van kinderen en jongeren
- We werken integraal aan de verschillende onderwerpen binnen gezondheid, welzijn en sport
- We sturen op een toekomstbestendig en betaalbaar sociaal domein
- We actualiseren het armoedebeleid

Dicht bij elkaar

€ 19.396

Waddinxveen is een gemeenschap waarin inwoners naar elkaar omzien. Ontmoeting, betrokkenheid en eigen initiatief vormen de basis van sterke en veerkrachtige wijken. Daarom investeren we met de middelen die beschikbaar zijn in leefbare buurten, een sterk verenigingsleven en maatschappelijke voorzieningen. Zodat we elke inwoner toegang kunnen geven tot school, sport en cultuur. Dit draagt bij aan verbinding en gezondheid.

Wat gaan we doen in 2027?

- We stellen een nieuwe sporttarievennota op
- We herijken het uitvoeringsprogramma maatschappelijke voorzieningen
- We stellen een integraal, sport- cultuur en gezondheidsbeleid op
- We werken verder aan het nieuwe zwembad, de multifunctionele accommodaties aan de Parklaan en de Dreef en de sporthal in noord
- We realiseren extra ruimte voor basisscholen

Dicht bij huis

€ 36.684

De groei van Waddinxveen vraagt om een passend woningaanbod, een gevarieerd aanbod aan winkels en bedrijven en een goede bereikbaarheid. Binnen de kaders van Perspectief 2050 groeien we ook de komende jaren nog door. Het buitengebied beschermen we zoveel mogelijk.

Wat gaan we doen in 2027?

- We voeren het Volkshuisvestingsprogramma uit
- We voeren het Omgevingsprogramma Mobiliteit en Verkeer uit
- We stellen het Omgevingsprogramma Economie 2027-2031 vast en starten met de uitvoering daarvan
- We actualiseren de Omgevingsvisie van Waddinxveen

Buiten dichtbij

€ 18.595

De wijk en buurt zijn ontmoetingsplekken waar je buiten kunt spelen, elkaar kunt ontmoeten en waar ruimte is om te wandelen en te fietsen. Er is veel natuur in en rondom Waddinxveen. Dit zorgt voor mogelijkheden om te ontspannen en te recreëren. Tegelijk heeft de groei van Waddinxveen gevolgen voor de leefomgeving. Hittestress, wateroverlast, droogte en behoud en versterking van biodiversiteit zijn belangrijke thema's. Er moet bij de inrichting van de ruimte een goede balans zijn tussen groen en verharding.

Wat gaan we doen in 2027?

- We bouwen verder aan een gezonde leefomgeving
- We kijken naar een goede invulling van de leefomgeving
- We zetten ons in voor een schone en veilige leefomgeving
- We bevorderen leefgebieden voor dieren en planten

Gemeente dichtbij

€ 9.971

We willen een open, benaderbare en betrouwbare gemeente zijn. Een gemeente die zichtbaar aanwezig is in de samenleving, luistert naar inwoners en duidelijk communiceert over keuzes en verwachtingen. Tegelijk zetten we ons in voor een veilige leefomgeving, waarin inwoners zich veilig voelen, op elkaar kunnen rekenen en weerbaar zijn tegen maatschappelijke en digitale risico's. Zo werken we samen aan een betrokken, leefbaar, veilig en toekomstbestendig Waddinxveen.

Wat gaan we doen in 2027?

- We werken aan in 2027 verder aan bewustwording onder medewerkers en inwoners op het thema 'maatschappelijke weerbaarheid'. Dit om de weerbaarheid van inwoners, bedrijven en organisaties in Waddinxveen te verhogen.
- We actualiseren onze visie op dienstverlening
- We organiseren de gecombineerde verkiezing van de leden van Provinciale Staten en de Waterschappen Rijnland en Schieland en de Krimpenerwaard.

Het college van burgemeester en wethouders van Waddinxveen met van links naar rechts: wethouder Dirk-Jan Knol, wethouder Femke Vleij, burgemeester Evert Jan Nieuwenhuis en wethouder Albert Kerssies

Alle bedragen x €1.000

Leeswijzer

Programma's

De begroting kent de volgende programma's:
- 1: Zorg dichtbij
- 2: Dicht bij elkaar
- 3: Dicht bij huis
- 4: Buiten dichtbij
- 5: Gemeente dichtbij

Elk programma heeft een aantal onderwerpen.

Programma	Onderwerpen
Zorg dichtbij	Sociale Basis (volksgezondheid, gezondheid, zorg) Jeugd en Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) Bestaanszekerheid (Werk en Inkomen)
Dicht bij elkaar	Maatschappelijke voorzieningen Sport Onderwijs Onderwijshuisvesting Cultuur
Dicht bij huis	Wonen Verkeer Economie Ruimtelijke ordening Duurzaamheid Grondbeleid
Buiten dichtbij	Leefbare wijken Afval Groen (incl. Klimaatadaptatie en biodiversiteit) Parkeren
Gemeente dichtbij	Samenlevingsparticipatie Openbare orde en veiligheid Dienstverlening (Publiekszaken)

Alle programma's zijn op dezelfde manier ingedeeld. Het maatschappelijke vraagstuk is de start. Voor de uitwerking kijken we naar de volgende vragen:
- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat gaat het kosten?

Deze programmabegroting bevat geen nieuw beleid. De financiële positie is gebaseerd op bestaand beleid, aangevuld met de financiële gevolgen van eerder genomen besluiten en autonome ontwikkelingen.

Bij het antwoord op de vraag 'Wat gaat het kosten?' zijn de volgende aandachtspunten:
- De taakvelden zijn opgenomen bij de programmatoelichtingen;
- N = nadeel en V = voordeel;
- De toekomstige investeringen zijn opgenomen in de bijlage Meerjareninvesteringsprogramma 2027-2030;
- De toelichtingen op de reserves en voorzieningen zijn opgenomen in de bijlagen Overzicht reserves 2027-2030 en Staat van voorzieningen 2027-2030; en
- De toelichting op de risico's is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In de Staat van baten en lasten bij de vraag 'Wat gaat het kosten?' zijn de begrotingswijzigingen verwerkt tot en met de raadsvergadering van 8 juli 2026.

De financiële toelichtingen bij de vraag 'Wat gaat het kosten?' betreffen voornamelijk de verschillen tussen de begrotingsjaren 2026 en 2027.

Indicatoren
In de programma's staan de laatst bekende jaargangen van de indicatoren. De jaargangen 2022 tot en met 2026 zijn te zien in "bijlage 8 overzicht indicatoren".

Paragrafen
In dit onderdeel worden onderwerpen behandeld die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. Er is specifiek aandacht voor onderwerpen waar politieke of financiële risico's aan verbonden zijn.
De paragraaf Duurzaamheid is programma overstijgend. Het beleid dat daaruit voortvloeit staat beleidsmatig en met financieel gevolg in de programma's toegelicht.

Financiële begroting
De financiële begroting bevat specifieke financiële overzichten en toelichtingen op exploitatie en balansposten. Het betreft onder andere het overzicht van baten en lasten met een toelichting. En een overzicht van incidentele baten en lasten met een toelichting en een uiteenzetting van de financiële positie.

De financiële meerjarenbegroting laat in 2027 en 2028 positieve saldi zien van respectievelijk € 1.473.000 en € 1.111.000. In 2029 bedraagt het saldo € 173.000 negatief; het structurele begrotingssaldo is dan nog € 468.000 positief. Vanaf 2030 bedraagt het begrotingssaldo € 949.000 negatief en komt ook het structurele begrotingssaldo beperkt negatief uit op € 103.000.

	Saldo			
	Begroting 2027	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**	**Begroting 2030**
Programma's				
1 Zorg dichtbij	-38.243	-37.434	-37.002	-37.386
2 Dicht bij elkaar	-16.339	-17.989	-18.189	-18.745
3 Dicht bij huis	-5.958	-5.694	-5.669	-6.557
4 Buiten dichtbij	-6.864	-7.204	-7.396	-7.824
5 Gemeente dichtbij	-8.375	-8.392	-8.251	-8.365
Totaal van de programma's	-75.778	-76.712	-76.508	-78.876
6 Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien				
Lokale heffingen	11.581	11.847	12.121	12.233
Algemene uitkering	76.265	75.164	75.730	77.489
Treasury, aandelen en dividend	1.193	996	854	544
Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-1.341	-1.541	-1.829	-2.125
Overhead	-14.201	-14.242	-14.183	-14.093
Vennootschapsbelasting	-16	-16	-16	-16
Totaal Alg. dekkingsmidd/onvoorzien	73.481	72.208	72.677	74.033
Totaal (vóór resultaatbestemming)	**-2.297**	**-4.504**	**-3.831**	**-4.843**
Mutaties in reserves	**Saldo**			
1 Zorg dichtbij	444	134	0	0
2 Dicht bij elkaar	4.869	6.169	4.435	4.096
3 Dicht bij huis	-1.241	-409	-500	74
4 Buiten dichtbij	5	7	10	12
5 Gemeente dichtbij	-307	-286	-287	-288
6 Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0	0	0	0
Totaal mutaties in reserves	3.770	5.615	3.658	3.894
Saldo na resultaatbestemming	**1.473**	**1.111**	**-173**	**-949**
Waarvan structureel	2.260	2.021	468	-103
Waarvan incidenteel	-787	-910	-641	-846

Bedragen x € 1.000; negatief = nadelig

Bijlagen
De Programmabegroting wordt compleet gemaakt met een aantal bijlagen.

Programma
Zorg dichtbij

1. Zorg dichtbij

Een sterke samenleving begint dichtbij

Inwoners maken deel uit van een netwerk van familie, vrienden, buren, vrijwilligers, scholen, werkgevers en verenigingen. Juist dit netwerk speelt een belangrijke rol bij gezondheid, welzijn en meedoen aan de samenleving. Daarom investeren we in een sterke sociale basis. Oog hebben voor signalen waaruit blijkt dat het minder goed gaat en tijdig samenwerken kan problemen voorkomen of beperken. Waar ondersteuning nodig is, organiseren we dat zo dichtbij mogelijk; laagdrempelig en passend bij de leefwereld van de inwoner.

Wat willen we bereiken?

Sociale Basis

Zorg en ondersteuning zijn dichtbij waar dat kan, specialistisch waar dat nodig is

In 2027 bouwen we verder aan een toekomstbestendig sociaal domein. We versterken de sociale basis, zetten in op preventie en basisondersteuning. We zorgen dat dit zoveel mogelijk dichtbij inwoners wordt georganiseerd. Daarmee dragen we bij aan een samenleving waarin inwoners naar vermogen kunnen meedoen en passende hulp beschikbaar blijft voor wie die nodig heeft. Zo zorgen we ervoor dat inwoners ondersteuning krijgen die aansluit bij hun dagelijkse leven.

Kinderen en jongeren groeien op in een omgeving waarin ouders, school, verenigingen en samenleving gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor hun ontwikkeling

We streven naar een sterke sociale basis waarin jongeren hun talenten benutten en zelfstandig hun eigen weg kunnen vinden. Zodat ze opgroeien tot emotioneel gezonde volwassenen die een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan de samenleving. Dit gedachtegoed van 'normale ontwikkeling' sluit aan bij de visie van het Sociaal Domein waarin wordt benadrukt dat het bevorderen van het ‘gewone leven’ en het versterken van de sociale basis belangrijke doelstellingen zijn voor de komende jaren.

Gezondheid, welzijn en vrije tijd versterken elkaar

We willen dat inwoners gezond kunnen opgroeien en leven, zich mentaal en fysiek goed voelen en actief deelnemen aan de samenleving. Door gezondheid, welzijn, sport, bewegen, spelen en ontmoeting met elkaar te verbinden, creëren we een omgeving die inwoners ondersteunt bij een gezonde leefstijl en een sterk sociaal netwerk.

We willen de positieve gezondheid van onze inwoners bevorderen

Positieve gezondheid is onze leidraad bij het opstellen en uitvoeren van ons beleid. Het gaat over meer dan alleen lichamelijke gezondheid. Het gaat ook over een betekenisvol leven hebben. Een betere positieve gezondheid staat voor een hogere kwaliteit van leven. Mensen die voldoende bewegen, zitten beter in hun vel en hebben minder kans op overgewicht en chronische aandoeningen.

Jeugd en Wmo

We sturen op een toekomstbestendig en betaalbaar sociaal domein

We bouwen aan een sociaal domein waarin inwoners zoveel mogelijk zelf, samen met hun netwerk en met ondersteuning vanuit de sociale basis kunnen meedoen. Ondersteuning en zorg zijn dichtbij, passend en betaalbaar. De taakstelling op het sociaal domein onderstreept het belang van de transformatie van het sociaal domein. Met het Plan van Aanpak Sociaal Domein geven we stevige sturing en werken we aan een financieel houdbaar stelsel. Hierdoor blijft ondersteuning beschikbaar voor inwoners die deze nodig hebben.

Binnen de Wmo zetten we in op passende en doelmatige ondersteuning, waarbij we kijken naar wat inwoners zelf en met hun netwerk kunnen, wat de sociale basis kan bieden en waar individuele ondersteuning nodig is. Tegelijkertijd versterken we de sturing op de toegang, het gebruik en de kosten van Wmo-voorzieningen. Zo willen we ook bij een toenemende ondersteuningsvraag de Wmo toegankelijk en betaalbaar houden voor inwoners die deze ondersteuning nodig hebben.

Bestaanszekerheid

Inwoners participeren via werk, ontwikkeling en opleiding

Werk biedt niet alleen inkomen, maar ook structuur, sociale contacten en ontwikkeling. We ondersteunen inwoners die tijdelijk of langdurig uitvallen bij de stap naar werk, scholing of maatschappelijke participatie.

Inwoners hebben voldoende bestaanszekerheid en kunnen financieel meedoen

We willen dat inwoners financieel gezond en zelfredzaam zijn, zodat zij volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. Problemen door armoede, schulden en energiearmoede voorkomen we zoveel mogelijk door inwoners tijdig te ondersteunen, passende hulp te bieden en de toegang tot voorzieningen te verbeteren. Waar inwoners ondersteuning nodig hebben, zorgen we voor een toegankelijk en doelgericht vangnet.

Wat gaan we daarvoor doen in 2027?

Sociale Basis

We versterken de sociale basis en zorgen voor passende ondersteuning
Samenredzaamheid blijft het uitgangspunt. We kijken eerst naar wat inwoners zelf kunnen, samen met hun netwerk. Pas als dat niet toereikend is, zetten we professionele ondersteuning in. Door de eigen kracht van inwoners, hun sociale netwerk en de sociale basis op school en in de wijk te versterken, blijven inwoners zo veel mogelijk zelfstandig functioneren. Tegelijkertijd blijft specialistische ondersteuning tijdig en voldoende beschikbaar voor inwoners die deze het hardst nodig hebben.

De beleidslijn ‘normaliseren’ krijgt in 2027 verder vorm en wordt stapsgewijs geïmplementeerd. Een stevige sociale en pedagogische basis is een voorwaarde om het gedachtegoed rondom normaliseren te kunnen toepassen en deze niet enkel te benaderen als ‘minder hulp geven'.

Door preventie en basisondersteuning te versterken, het sociaal team verder te ontwikkelen, het contractmanagement te verstevigen en de samenwerking met huisartsen, jeugdartsen en zorgpartners te intensiveren werken we aan de toegankelijkheid en effectiviteit van het aanbod. Dichtbij waar dat kan en specialistisch waar dat nodig is.

In voorbereiding op de vernieuwing van Wadwijzer verkennen we welke vormen van maatwerk laagdrempeliger toegankelijk gemaakt kunnen worden
Door aanbod in een andere vorm, en waar mogelijk zonder aanvraag, te organiseren kan er snel en effectief ondersteuning worden geboden. Dit draagt bij aan het voorkomen van zwaardere zorg en sluit aan bij het uitgangspunt van normaliseren. Bovendien is de veronderstelling dat het dichtbij, laagdrempelig en collectief organiseren van aanbod voordeliger is dan individueel maatwerk aanbieden.

We werken aan inzicht en grip op de effectiviteit van activiteiten die we via subsidies bekostigen
Een groot aandeel van het aanbod in de (huidige) sociale basis wordt georganiseerd en gefinancierd met subsidies. Omdat we willen dat van dit aanbod meer gebruik gemaakt wordt en minder van het geïndiceerde aanbod hebben we beter inzicht nodig in het gebruik en effectiviteit van dit aanbod. Dit doen we door de bestaande gesprekscyclus met subsidiepartners aan te passen en de verslaglegging te verbeteren. Dit kan leiden tot aanpassing of uitbreiding in de toekomst. Tot slot passen we de algemene subsidieverordening aan, zodat we bij de subsidieverleningen kunnen afspreken dat organisaties die subsidie ontvangen gegevens met ons delen.

We waarderen en ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers
In 2027 wordt opnieuw de mantelzorgwaardering uitgegeven en zorgen we voor meer inzet op respijtzorg vanuit de SPUK-AZWA. Wij willen dat mantelzorgers en vrijwilligers de ondersteuning, waardering en ruimte krijgen die nodig is om hun inzet vol te houden. Zo versterken we de informele zorg en zorgen we ervoor dat inwoners op elkaar kunnen blijven rekenen.

We versterken de pedagogische basis
We werken in 2027 verder aan het versterken van de pedagogische basis (veilige, ondersteunende en stimulerende omgeving die kinderen nodig hebben om zich optimaal te ontwikkelen) in Waddinxveen, zodat kinderen en jongeren zo veilig, gezond en kansrijk mogelijk kunnen opgroeien. Daarbij werken we aan de uitvoering van de Visie Jeugd en zorgen we dat deze aansluit op de transformatie die we breed in het sociaal domein willen maken. Door te investeren in een sterke sociale en pedagogische basis creëren we de voorwaarden voor een gezonde ontwikkeling van jongeren, versterken we hun veerkracht en dragen we bij aan een samenleving waarin zij zich optimaal kunnen ontwikkelen en deelnemen.

In 2027 zetten we de samenwerking met de huisartsen voort en werken we aan het verbeteren en borgen van de samenwerkingsafspraken. We leggen deze afspraken vast en monitoren de uitvoering en resultaten. Het gezamenlijke belang van goede, tijdige en passende hulp voor jeugdigen staat hierbij voorop. Op basis van de ervaringen onderzoeken we welke aanvullende maatregelen, zoals een intensievere ondersteuning van huisartsen, in de toekomst wenselijk en haalbaar zijn.

We geven verder vorm aan de beleidslijn ‘normaliseren’
Een stevige sociale en pedagogische basis is een voorwaarde om het gedachtegoed rondom normaliseren te kunnen toepassen en deze niet enkel te benaderen als ‘minder hulp geven'. Hierbij gaan we uit van wat jongeren, ouders en hun omgeving zelf kunnen organiseren. We versterken de eigen kracht van gezinnen, de steun vanuit sociale netwerken en de ondersteuning die beschikbaar is op school, in de wijk en binnen verenigingen. Waar nodig blijft passende specialistische hulp tijdig beschikbaar. Voor deze ontwikkeling is een verandering in denken en handelen noodzakelijk, en dat heeft tijd nodig.

Onder de beleidslijn normaliseren valt ook de ontwikkeling vanuit de Hervormingsagenda Jeugd die leidt tot een verdere afbakening van de Jeugdwet. Deze afbakening start met een (verwachte) wetswijziging waarin de reikwijdte van de Jeugdwet opnieuw wordt bepaald. Een resultaat kan zijn dat de kaders waarbinnen een beroep kan worden gedaan op maatwerkvoorzieningen binnen de Jeugdwet worden aangescherpt.

We werken integraal aan de verschillende onderwerpen binnen gezondheid, welzijn en sport
We verbinden bestaande ketenaanpakken door doelgroepgericht samen te werken en deze beter op elkaar af te stemmen. Dit doen we door samen met ketenpartners, zoals scholen en verenigingen, aandacht te geven aan de onderwerpen armoedebestrijding, preventie, basisondersteuning en vroegsignalering. We organiseren netwerkbijeenkomsten en gesprekstafels om elkaar te vinden, van elkaar te leren en elkaar te ondersteunen.
Door deze integrale aanpak benutten we beschikbare middelen effectiever, versterken we de onderlinge samenhang van beleid en vergroten we de maatschappelijke impact van onze inzet.

We schrijven nieuw integraal sport, cultuur & gezondheidsbeleid en geven tot die tijd een vervolg aan de uitvoering van het Leefstijlplan
In het Leefstijlplan staan onze lokale doelstellingen op het gebied van volksgezondheid, wat we gaan doen om de leefstijl en gezondheid van onze inwoners te verbeteren en hoe wij bijdragen aan het landelijke Aanvullend Zorg en WelzijnsAkkoord (AZWA, het vroegere GALA). Hiervoor voeren wij onder andere vijf zogenaamde basisfunctionaliteiten uit, de vroegere ketenaanpakken. Hieronder vallen bijvoorbeeld de aanpak Valpreventie (gericht op het voorkomen van valincidenten bij thuiswonende ouderen) en het programma Kansrijke Start (gericht op de best mogelijke start tijdens de eerste duizend dagen van een kind).

Jeugd en Wmo
We ontwikkelen de monitor sociaal domein door
Om de uitgaven binnen het sociaal domein in de toekomst behapbaar te houden, is een transformatie nodig. Landelijk wordt al een aantal jaar ingezet op een verschuiving van (dure) zorg, naar meer lokaal aanbod en aansturing op de ‘eigen kracht’ van inwoners. De gemeente heeft daarin een belangrijke spilfunctie door te bouwen aan een fundament voor een gerichte aanpak op het gebied van preventie, basisondersteuning, gezondheid en een sociale basis. De veronderstelling is dat deze transformatie een positieve bijdrage levert aan het beperken van de kosten in het sociaal domein en de opgelegde taakstelling. We ontwikkelen de monitor door en blijven de kosten periodiek monitoren en bekijken we of de maatregelen om de kosten te beheersen ook het gewenste effect hebben.

We werken aan de ontwikkeling van een stevig lokaal team
We gaan verder met de doorontwikkeling van Wadwijzer en het Sociaal team. Deze twee teams vormen samen de toeleiding en toegang naar ondersteuning. Dit zijn grote ontwikkelingen die ook een cultuuromslag vereisen. Deze transformatie is van invloed op de mate waarin het lukt om de kosten te beheersen.

Bestaanszekerheid
We ondersteunen inwoners actief bij het vinden van werk
We verbinden werkzoekenden met werkgevers door samen te werken binnen de regionale arbeidsmarktinfrastructuur. Sinds 2026 gebeurt dit via het Werkcentrum Midden-Holland, waar werkenden, werkzoekenden en werkgevers terecht kunnen voor ondersteuning op het gebied van werk, ontwikkeling en scholing. In het kader van de wet Van school naar duurzaam werk werken we regionaal samen om jeugdwerkloosheid te voorkomen en jongeren met een ondersteuningsvraag succesvol naar werk te begeleiden. Daarnaast zetten we extra in op inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. We brengen het uitkeringsbestand beter in beeld, screenen op voorliggende voorzieningen en richten ons op uitstroom naar werk. Daarbij hebben we specifiek aandacht voor groepen die extra ondersteuning nodig hebben, zoals anderstaligen, statushouders en jongeren.

Voor anderstalige inwoners investeren we in een stapsgewijze route naar werk
Via arbeidstoeleiding, leerwerktrajecten, vrijwilligerswerk en participatieactiviteiten ontwikkelen anderstalige inwoners taalvaardigheden, werknemersvaardigheden en werkervaring. We onderzoeken mogelijkheden om leerwerktrajecten uit te breiden naar sectoren waar veel vraag is naar personeel, zoals de zorg en logistiek.

We actualiseren het armoedebeleid
We gaan aan de slag met het armoede- en schuldenbeleid. Daarin maken we heldere keuzes over welke doelgroepen we ondersteunen en welke ondersteuning we bieden. Daarnaast blijven we duidelijk en gericht communiceren over bestaande voorzieningen, en investeren we in de samenwerking met onze ketenpartners om inwoners goed te bereiken.

Beleidsindicatoren
Bron: aug 2026 via www.waarstaatjegemeente.nl
Jeugd

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Werkloze jongeren	2024	% werklozen 16-22 jarigen	1	1
Kinderen in een uitkeringsgezin	2024	% kinderen tot 18 jaar	3	4
Jongeren met jeugdhulp	2025	% van alle jongeren tot 18 jaar	13,1	13,3
Jongeren met delict voor rechter	2024	% 12-21 jarigen	1	1

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Jongeren met jeugdbescherming	2025	% van alle jongeren tot 18 jaar	1	1
Jongeren met jeugdreclassering	2025	% van alle jongeren 12-23 jaar	0,2	0,3

Wet maatschappelijke ondersteuning

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	2025	Aantal per 10.000 inwoners	440	596

Werk en inkomen

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Banen	2024	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	719,3	736,1
Netto arbeidsparticipatie	2025	% werkzame beroepsbevolking ten opzichte van (potentiële) beroepsbevolking	77,4	75,3
Lopende re-integratie voorzieningen	2025	Aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	73,5	146
Personen met een bijstandsuitkering	2025	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	157	200,9

Verbonden partijen

Promen

We streven naar een inclusieve arbeidsmarkt

Werk is belangrijk om mee te kunnen doen in de samenleving en zelfstandig een inkomen te verdienen. Waddinxveen neemt deel in de Gemeenschappelijke Regeling Promen. Promen voert de (voormalige) Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) uit, maar verzorgd ook re-integratietrajecten, beschut werk en garantiebanen. Hiermee draagt Promen bij aan een inclusieve samenleving en het verminderen van het aantal inwoners in de bijstand. Daarnaast is Promen sterk gericht op verdere doorontwikkeling om onder andere zo goed mogelijk aan te sluiten bij de behoeften vanuit het veld. In dit kader heeft Promen een onderzoek laten uitvoeren naar de doorontwikkeling van Promen. Het resultaat van dit externe onderzoek is positief: in vergelijking met andere sociaal ontwikkelbedrijven presteert Promen goed en achten de onderzoekers Promen als toekomstbestendig. Zeker als Promen blijft inzetten op innovatie, maatwerk en verdere doelgroep ontwikkeling.

Gemeenschappelijke Regeling Jeugd en Wmo Midden-Holland

Sterke regionale samenwerking sociaal domein

Met ingang van 2025 is de regionale samenwerking georganiseerd in de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd en Wmo Midden-Holland (GR JW). Het doel van de GR JW is een doelmatig regionaal zorg- en ondersteuningsaanbod voor de inwoners van Midden-Holland en het waarborgen van de kwaliteit, continuïteit en rechtmatigheid van het zorg- en ondersteuningsaanbod. Naast de reguliere werkzaamheden ligt de focus voor 2027 op taken in het kader van de (invoering van) het Aanvullend Zorg en Welzijns Akkoord (AZWA). Ook de doorontwikkeling van het programma Inzicht & Impact dat zich richt op datagedreven werken heeft prioriteit. Tot slot is de doorontwikkeling van GR JW tot een kwalitatief hoogwaardige en duurzame organisatie een belangrijke opgave in 2027.

Hecht

Hecht werkt aan gezondheid, veiligheid en kansen voor iedereen in Hollands Midden

In de regio Hollands Midden werken we met zeventien andere gemeenten samen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Hecht. Het doel van Hecht is om de gezondheid en de veiligheid van inwoners in de regio te bewaken en te verbeteren. Hecht doet dit met de inzet van de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), de Regionale Ambulancevoorziening (RAV), het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH) en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR).

Anders dan de afgelopen jaren geeft Hecht invulling aan een deel van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). De ketenaanpakken zoals in het GALA bestonden worden overgeheveld naar het AZWA en worden hierin gedoopt tot 'basisfunctionaliteiten' en zijn wettelijk verplicht. De inzet door Hecht blijft financieel en in FTE ten hoogste hetzelfde aan vorige jaren. De precieze bedragen die per gemeente beschikbaar komen zijn door het rijk nog niet bekend gemaakt op het moment van opstellen van onze begroting. Vanuit de Transformatiemiddelen IZA financieren we Hecht voor de rol van lokale ketenregisseur Samen op Gezond Gewicht, een verbreding van de eerdere ketenaanpak Kind naar Gezond Gewicht.

Wat gaat het kosten?

Financieel overzicht programma

Programma 1	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Lasten	-42.274	-43.525	-48.082	-47.421	-46.989	-47.373
Baten	9.560	9.667	9.839	9.987	9.987	9.987
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	**-32.714**	**-33.858**	**-38.243**	**-37.434**	**-37.002**	**-37.386**
Bestaand beleid						
Stortingen	-100	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	97	954	444	134	0	0
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	**-32.718**	**-32.904**	**-37.799**	**-37.300**	**-37.002**	**-37.386**

Bedragen x € 1.000

Programma 1 naar taakvelden		Lasten	Baten	Saldo
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.124	15	-1.109
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.644	754	-890
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen jeugd	-2	0	-2
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	-3.475	0	-3.475
6.3	Inkomensregelingen	-10.980	8.880	-2.100
6.4	Begeleide participatie	-2.248	0	-2.248
6.5	Arbeidsparticipatieinstrumenten	-555	0	-555
	WMO	-7.257	190	-7.067
	Jeugd	-18.600	0	-18.600
7.1	Volksgezondheid	-2.197	0	-2.197
0.10	Mutatie reserves	0	-444	444
	Totaal	**-48.082**	**9.395**	**-37.799**

Bedragen x € 1.000

Toelichting saldo 2027 - 2030 Programma 1

Vertreksaldo Programmabegroting 2027 - 2030 na 1e Burap Jaarschijf 2027	**-33.750**	**N**
Inflatoire ontwikkelingen 2027		
- Prijsindexatie 2027	-1.088	N
- Actualisatie volumegroei 2027	1.016	V
- Loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet 2027	-23	N
- Verbonden partijen 2027	-160	N
Overig		
- Meicirculaire 2026 - Participatie	-130	N
- Meicirculaire 2026 - Kinderopvang pleegouders	-29	N
- Meicirculaire 2026 - Overig	-6	N
- Inburgering	168	V
- Schoolmaatschappelijk werk	-100	N
- Overheveling Volksgezondheid vanuit programma 2	-2.197	N
- Zorg in Natura Jeugd	-1.500	N
Saldo Programmabegroting 2027 - 2030 bestaand beleid	**-37.799**	**N**

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Hogere lasten als gevolg van prijsindexatie **€ 1.088.000 N**
Vanaf 2027 zijn de lasten van programma 1 € 1.088.000 hoger als gevolg van de verwerking van loon- en prijsindexatie op de budgetten. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Lagere lasten als gevolg van bijgestelde volumegroei **€ 1.016.000 V**
De geactualiseerde woningbouwprognose laat zien dat de groei van het aantal woningen minder sterk is dan verwacht bij het opstellen van de Kaderbrief 2026-2029. Hierdoor is minder budget nodig voor de met deze groei samenhangende lasten, wat vanaf 2027 leidt tot € 1.016.000 lagere lasten.

Hogere lasten als gevolg van loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet **€ 23.000 N**
Vanaf 2027 zijn de lasten van programma 1 € 23.000 hoger als gevolg van loonontwikkeling en de doorgevoerde herverdeling van ambtelijke ureninzet. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten als gevolg van stijging bijdrage verbonden Partijen **€ 160.000 N**
De hogere lasten (€ 160.000) worden veroorzaakt door hogere bijdragen aan GR JW, Promen en Hecht overeenkomstig de vastgestelde begrotingen van deze verbonden partijen.

Hogere lasten als gevolg van de meicirculaire 2026 - Participatie **€ 130.000 N**
De verdeling van de bedragen per gemeente wijzigt door actualisatie van de verdeling van de Wsw-middelen en de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2026. Voor Waddinxveen resulteert dit in een hogere gemeentelijke bijdrage van € 130.000.

Hogere lasten als gevolg van de meicirculaire 2026 - Kinderopvang pleegouders **€ 29.000 N**
Het Rijk heeft extra middelen beschikbaar gesteld voor de vergoeding van kosten voor kinderopvang en buitenschoolse opvang van pleegkinderen. Deze middelen en de daarmee samenhangende uitgaven zijn verwerkt in de begroting. Hierdoor nemen de lasten met € 29.000 toe.

Hogere lasten als gevolg van de meicirculaire 2026 - Overig **€ 6.000 N**
Via de meicirculaire 2026 zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor onder andere handhaving sociale zekerheid, armoedebestrijding onder kinderen en re-integratiedienstverlening voor jongeren. De verwerking van deze middelen leidt tot hogere lasten van € 6.000.

Hogere baten als gevolg van bijstelling SPUK Inburgering **€ 168.000 V**
De lasten voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders door Stichting VluchtelingenWerk waren al in de begroting verwerkt. De dekking vanuit de SPUK Inburgering was nog niet opgenomen. Door verwerking van deze rijksbijdrage ontstaat een voordeel van € 168.000.

Hogere lasten als gevolg van extra inzet op schoolmaatschappelijk werk **€ 100.000 N**
Dit betreft een budgetneutrale verschuiving tussen programma 1 en programma 2. De middelen voor buurtsportcoaches worden overgeheveld naar programma 1 en ingezet voor extra schoolmaatschappelijk werk. Hierdoor ontstaat binnen programma 2 een voordeel van € 100.000. Vanaf 2027 worden voor de inzet van buurtsportcoaches middelen ontvangen vanuit de SPUK AZWA. Deze middelen zijn nog niet in de begroting verwerkt, omdat de verdeling tussen regionale en lokale inzet nog wordt uitgewerkt. Hoewel de omvang van de uitkering bekend is, staat nog niet vast welk deel beschikbaar komt voor lokale activiteiten, waaronder buurtsportcoaches.

Hogere lasten als gevolg van overheveling Volksgezondheid van programma 2 **€ 2.197.000 N**
Dit betreft een budget neutrale wijziging binnen programma 1 (nadeel) en programma 2 (voordeel). Het taakveld Volksgezondheid wordt overgeheveld van programma 2 naar programma 1.

Hogere lasten als gevolg van stijging zorgkosten Jeugd **€ 1.500.000 N**
De hogere lasten worden veroorzaakt door een toenemende hulpvraag van kinderen en gezinnen die voortkomt uit demografische groei, een toenemende zorgvraag, langere trajectduur en een groeiende complexiteit van hulpvragen.

Programma
Dicht bij elkaar

2. Dicht bij elkaar

De voorzieningen groeien mee met de groei van Waddinxveen

Waddinxveen is een gemeenschap waarin inwoners naar elkaar omzien. Ontmoeting, betrokkenheid en eigen initiatief vormen de basis van sterke en veerkrachtige wijken. Daarom investeren we met de middelen die beschikbaar zijn in leefbare buurten, een sterk verenigingsleven en maatschappelijke voorzieningen. Zodat we elke inwoner toegang kunnen geven tot school, sport en cultuur. Dit draagt bij aan verbinding en gezondheid.

Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke voorzieningen

We willen de wijk en buurt ontmoetingsplekken laten zijn
We willen bouwen aan buurten waar iedereen zich thuis voelt. We werken aan veerkrachtige en leefbare wijken, waar verbinding kan plaatsvinden.

We willen dat de voorzieningen meegroeien met de groei van het aantal inwoners
We willen elke inwoner toegang geven tot school, sport en cultuur. De groei van Waddinxveen vraagt daarom ook om groei van maatschappelijke voorzieningen. We hebben goede plekken en gebouwen nodig. De visie en het uitvoeringsplan maatschappelijke voorzieningen en het Integraal Huisvestingsplan vormen hiervoor het uitgangspunt.

Waddinxveen mag bruisen
We werken daarom aan een levendig Waddinxveen. Als gemeente hebben we een actieve, faciliterende rol bij activiteiten en evenementen.

Sport

We willen dat verenigingen weerbaarder worden en hun rol beter kunnen pakken in sociale en maatschappelijke vraagstukken
We versterken en benutten duurzaam het lokale netwerk van maatschappelijke organisaties en verenigingen om de verandering van formele naar meer preventieve en informele zorg te ondersteunen. Daarbij organiseren en stimuleren we informele zorg zoveel mogelijk op bestaande ontmoetingsplekken waar inwoners en specifieke doelgroepen al samenkomen.

Onderwijs

We zetten samen met de scholen in op onderwijskansen
We willen dat kinderen zich veilig voelen op school en dat iedereen die dat wil in Waddinxveen naar school kan. Samen met de scholen willen we onderwijsachterstanden aanpakken en zorgen dat elk kind de ondersteuning krijgt die het nodig heeft.

Onderwijshuisvesting

We zorgen voor voldoende kwalitatieve huisvesting voor het onderwijs
We zorgen voor voldoende, passende en toekomstbestendige huisvesting voor scholen. Hiervoor actualiseren we periodiek het integraal huisvestingsplan (IHP) en vertalen we de daarin opgenomen opgaven naar concrete maatregelen en prioriteiten in het Uitvoeringsprogramma Maatschappelijke Voorzieningen.

Cultuur

We willen dat iedereen die cultureel actief wil zijn dat zoveel mogelijk lokaal kan doen
We zorgen ervoor dat inwoners van Waddinxveen zoveel mogelijk lokaal kunnen deelnemen aan, genieten van en bijdragen aan kunst en cultuur. We stimuleren daarom een zichtbaar, toegankelijk en veelzijdig cultureel aanbod dat aansluit bij verschillende leeftijden, achtergronden en interesses en ruimte biedt voor talentontwikkeling, ontmoeting en nieuwe initiatieven.

Wat gaan we daarvoor doen in 2027?

Maatschappelijke voorzieningen

We bouwen de sporthal met kinderopvang en buurthuisfunctie aan de Parklaan in Park Triangel
De bouw wordt in 2027 gecontinueerd. Er wordt gewerkt aan nadere invulling van de buurthuisfunctie.

We inventariseren voor welke functies de verschillende maatschappelijke voorzieningen geschikt zijn
Hierdoor weten we op welke locaties evenementen kunnen worden georganiseerd en welke accommodaties geschikt zijn als wijk- en buurtontmoetingsplekken en waar dubbelgebruik mogelijk is.

We stellen een nieuwe (sport)tarievennota op
Hierin maken we duidelijk wat de verschillen zijn tussen subsidies voor en ondersteuning van sportverenigingen. Ook de opbouw van de huren voor de verschillende soorten velden nemen we hierin op. Hiermee geven we uitvoering aan de motie Sporttarieven.

We maken een plan voor de verdere verduurzaming van onze panden
Op basis van het Klimaatakkoord moet het gemeentelijk vastgoed volledig klimaatneutraal en aardgasvrij worden gemaakt. We onderzoeken hierbij ook de mogelijkheden voor verenigingen om hierbij aan te sluiten.

We herijken het Uitvoeringsprogramma Maatschappelijke voorzieningen en voorzien deze van een geactualiseerde planning
Het uitvoeringsprogramma wordt elke twee jaar geactualiseerd om zo een helder en realistisch integraal beeld te geven en projecten zorgvuldig te plannen. In het uitvoeringsprogramma zijn al diverse projecten opgenomen waaraan wordt gewerkt in 2027.

We werken aan de voorbereiding voor Sporthal Noord
Ter vervanging van sportzaal Groenswaard en uitbreiding van de capaciteit wordt gewerkt aan een nieuwe sporthal Noord, waarbij de voorkeurslocatie de huidige schaatsbaan is. Er wordt ook gewerkt aan een buurthuisfunctie binnen deze accommodatie.

We werken aan een nieuwe sporthal De Dreef en permanente uitbreiding van het Coenecoop College (2,3)
Het Coenecoop College heeft een permanente uitbreiding nodig, mede ter vervanging van de tijdelijke huisvesting in het oude Coenecoop College. De bestaande sporthal is einde levensduur.

We leveren de omzetting van de sportvelden 't Suyt op
De twee laatste grasvoetbalvelden op 't Suyt worden omgezet naar kunstgras om de gebruikscapaciteit te verhogen.

We geven opvolging aan de motie over grondposities en financiering van de uitbreiding van buitensport
Om de uitplaatsing van de hockeyvereniging een plek te geven moet er ook een locatie worden gevonden. In het uitvoeringsprogramma is uitbreiding van 't Suyt aan de zuidkant als voorkeurslocatie aangewezen. Onderzocht wordt of dit financieel haalbaar kan worden gemaakt. Evenals uitbreiding van de capaciteit voor voetbal en eventueel padel.

We behouden Cultuurhuys de Kroon
We voeren gesprekken over de kansen voor de aankoop van Cultuurhuys de Kroon volgens het Uitvoeringsprogramma maatschappelijke voorzieningen. We werken aan het optimaliseren van de mogelijkheden voor het theater om gebruik te maken van het Coenecoop College.

We werken verder aan het nieuwe zwembad
Het huidige zwembad is einde levensduur, naarmate de tijd verstrijkt wordt de kans op uitval of grote technische problemen met betrekking tot het bestaande zwembad vergroot. De huidige inzet wordt gecontinueerd waarbij constant wordt gekeken naar kostenefficiënte realisatie. De verwachting is dat de bouw eind 2027 start.

We werken verder aan de voorbereiding voor nieuwe huisvesting voor Wadwijzer en CJG
Conform het uitvoeringsprogramma behoeft Wadwijzer en CJG uitbreiding om voldoende aanbod te kunnen blijven leveren voor het groeiende inwoneraantal.

We stimuleren dubbelgebruik van (onze) maatschappelijke accommodaties (2,3)
We stimuleren het dubbelgebruik van maatschappelijk vastgoed om zo efficiënt om te gaan met de bestaande en toekomstige gebouwen. Dit geldt zowel voor onze eigen gebouwen als bijvoorbeeld clubgebouwen. Wat betreft ons eigen vastgoed wordt voor de gebruikers duidelijk gemaakt onder welke voorwaarden accommodaties kunnen worden gehuurd. Dit doen we door onder andere te werken aan de Nota maatschappelijk vastgoed, de tarievennota en door hier bij nieuw vastgoed aan de voorkant rekening mee te houden.

We werken verder aan de herinrichting van De Sniep (2,3)
De ontwerpen worden verder uitgewerkt en uitgevoerd in fases. De eerstvolgende fase betreft het mogelijk maken van de bouw van het nieuwe zwembad.

Sport
We zetten een verenigingsmakelaar in
De verenigingsmakelaar breidt de kunde en kwaliteit van sportorganisaties uit. We versterken verenigingen met opleidingen en trainingen voor activiteiten van het bestuur. We richtten ons hierbij onder andere op de mogelijke uitbreiding van taken in het kader van informele zorg en de toegevoegde waarde aan gemeenschapszin en jongerenontwikkeling. Door de inzet van de verenigingsmakelaar verbinden we preventieve en reguliere zorg aan de maatschappelijke organisaties en verenigingen.

Onderwijs

We zetten in op samenwerking met scholen en uitbreiding van het onderwijsnetwerk

We zetten in op een intensievere samenwerking met de scholen. De scholen hebben vaak zelf goed in beeld wat kinderen nodig hebben rondom onderwijs, de gemeente kan hierin ondersteunen. Samen met scholen geven we uitvoering aan de Lokaal Educatieve Agenda (LEA). Hier staan de afspraken voor onderwijskansen in tot en met 2028.

Onderwijshuisvesting

We realiseren extra ruimte voor bestaande basisscholen

Deze extra ruimte is nodig om het groeiende leerlingenaantal te kunnen huisvesten. Daarom werken we aan;

- de uitbreiding van basisschool de KAS.
- de uitbreiding van basisschool de Theo Thijssenschool.
- een nieuw schoolgebouw voor basisschool de Gouwe.
- de ombouw van Parklaan 7, ten behoeve van de Dick Brunaschool.

We starten met voorbereiding voor basisonderwijs met het oog op Noordkade

In het IHP en het Uitvoeringsprogramma maatschappelijke voorzieningen zijn drie leerlijnen voorzien in Noordkade, inclusief kinderopvang. Hiervoor worden de voorbereidingen gecontinueerd en het project opgestart. Op basis van het woningbouwprogramma (voor Noordkade) worden de leerlingprognoses geactualiseerd en wordt beschouwd wat de behoefte is aan basisonderwijs. Er wordt tenminste één gymzaal gerealiseerd ten behoeve van bewegingsonderwijs.

We stellen jaarlijks de leerlingenprognoses bij

De leerlingenprognose wordt jaarlijks geactualiseerd om grip te houden op ontwikkelingen in het onderwijs.

We stellen de verordening “voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Waddinxveen 2017” bij

De wet- en regelgeving voor onderwijshuisvesting is per juli 2026 gewijzigd en gaat in per 1 januari 2027. Door deze veranderingen is het nodig om de lokale verordening te wijzigen.

Cultuur

We voeren het cultuurbeleid uit

We bieden alle basisscholen cultuureducatie aan in samenwerking met de Cultuurgroep Leiden en stichting Vonk. We stimuleren de cultuurdeelname van inwoners door activiteiten aan elkaar te verbinden en te stimuleren. We ondersteunen bestaande culturele evenementen en voorzieningen, zoals WadCultureel, bibliotheekwerk en het theater- en filmprogramma van Cultuurhuys De Kroon. Via de subsidieregeling ‘Cultuur gemeente Waddinxveen’ behouden we de culturele basisvoorzieningen en blijven ze toegankelijk voor alle inwoners. We werken lokaal en regionaal aan de uitvoering van de cultuurconvenanten die we in regionaal verband hebben afgesloten. Hierin hebben we aandacht voor jongeren en talentenontwikkeling, ambachten en het versterken van cultuur in regionaal verband.

Beleidsindicatoren

Bron: aug 2026 via www.waarstaatjegemeente.nl

Sport

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Niet- wekelijkse sporters	2024	%	44,8	44,6

Onderwijs

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Absoluut verzuim	2024	Aantal niet ingeschreven leerplichtigen per 1.000 inwoners 5-18 jaar	3,2	2,6
Relatief verzuim	2024	Aantal leerplichtigen wel ingeschreven, maar ongeoorloofd afwezig, per 1.000 inwoners 5-18 jaar	40	42
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	2024	% deelnemers aan Voortgezet onderwijs en Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO)	1,3	1,6

Verbonden partijen

Streekarchief Midden-Holland (SAMH)
Het Streekarchief Midden-Holland is werkzaam als het historisch documentatiecentrum voor de aangesloten gemeenten. Het streekarchief verleent een complete dienst bij het opvragen van informatie voor inwoners en andere belangstellenden. De Programmabegroting 2026 - 2029 van Streekarchief Midden-Holland heeft een tweetal speerpunten: het duurzaam bewaren van de digitale overheidsinformatie en het e-depot vergroten met de digitale dienstverlening aan burger en deelnemende gemeentes.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 2	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Lasten	-16.199	-19.350	-19.396	-21.020	-21.220	-21.776
Baten	3.471	3.239	3.057	3.031	3.031	3.031
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	**-12.728**	**-16.111**	**-16.339**	**-17.989**	**-18.189**	**-18.745**
Bestaand beleid						
Stortingen	-11.365	-652	-25	-25	-25	-25
Onttrekkingen	14.023	4.378	4.894	6.194	4.460	4.121
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	**-10.070**	**-12.385**	**-11.469**	**-11.820**	**-13.754**	**-14.648**

Bedragen x € 1.000

Programma 2 naar taakvelden		Lasten	Baten	Saldo
4.2	Onderwijshuisvesting	-6.562	120	-6.442
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.134	868	-267
5.1	Sportbeleid en activering	-365	2	-363
5.2	Sportaccommodaties	-7.993	1.737	-6.256
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproduktie e.d.	-955	259	-696
5.4	Streekkarchief	-242	0	-242
5.6	Media (bibliotheek)	-666	30	-636
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.479	42	-1.437
0.10	Mutatie reserves	-25	4.894	4.869
	Totaal	**-19.421**	**7.951**	**-11.469**

Bedragen x € 1.000

Toelichting saldo 2027 - 2030 Programma 2

Vertreksaldo Programmabegroting 2027 - 2030 na 1e Burap Jaarschijf 2027	**-13.233**	**N**
Inflatoire ontwikkelingen 2027		
- Prijsindexatie 2027	-62	N
- Actualisatie volumegroei 2027	65	V
- Loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet 2027	-60	N
- Verbonden partijen 2027	-341	N
Kaderbrief		
- Posten Kaderbrief	-251	N
Overig		
- Meicirculaire 2026	-6	N
- Kapitaallasten	128	V
- Storting reserves	-297	N
- Schoolmaatschappelijk werk	100	V
- Overheveling Volksgezondheid naar programma 1	2.197	V
- Onttrekking afschrijvingsreserve	316	V
- Overig	-26	N
Saldo Programmabegroting 2027 - 2030 bestaand beleid	**-11.469**	**N**

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Hogere lasten als gevolg van prijsindexatie **€ 62.000 N**
Vanaf 2027 zijn de lasten van programma 2 € 62.000 hoger als gevolg van de verwerking van loon- en prijsindexatie op de budgetten. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Lagere lasten als gevolg van bijgestelde volumegroei **€ 65.000 V**
De geactualiseerde woningbouwprognose laat zien dat de groei van het aantal woningen minder sterk is dan verwacht bij het opstellen van de Kaderbrief 2026-2029. Hierdoor is minder budget nodig voor de met deze groei samenhangende lasten, wat vanaf 2027 leidt tot € 65.000 lagere lasten.

Hogere lasten als gevolg van loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet **€ 60.000 N**
Vanaf 2027 zijn de lasten van programma 2 € 60.000 hoger als gevolg van loonontwikkeling en de doorgevoerde herverdeling van ambtelijke ureninzet. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten als gevolg van stijging bijdrage verbonden Partijen **€ 341.000 N**
De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Hecht is geactualiseerd op basis van de vastgestelde begroting van deze verbonden partij. Dit leidt tot hogere lasten van € 99.000.

Daarnaast is het Streekarchief Midden-Holland op basis van een gewijzigde toerekening van programma 6 overgeheveld naar programma 2. Hierdoor worden binnen programma 2 hogere lasten van € 242.000 zichtbaar. Hier staat een overeenkomstig voordeel van € 242.000 binnen programma 6 tegenover. Per saldo is deze wijziging budgetneutraal.

Kaderbrief 2027-2030 - Exploitatiebudget Oude Dreef 6 **€ 251.000 N**
In mei 2025 besloot de gemeenteraad het schoolgebouw aan de Oude Dreef 6 te renoveren, zodat dit gebouw de groei van het Coenecoop College de komende jaren kan opvangen. Inmiddels is het gebouw in gebruik genomen en moet het gebouw onderhouden worden. Hiervoor is een toereikend exploitatiebudget van € 383.000 nodig. Jaarlijks levert de verhuur van de schoolzalen van Oude Dreef 6 € 133.000 aan inkomsten op.

Hogere lasten als gevolg van de meicirculaire 2026 **€ 6.000 N**
Via de meicirculaire 2026 zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor voorschoolse voorzieningen voor peuters en overheidsbrede dienstverlening. De bijbehorende middelen en uitgaven zijn verwerkt in de begroting. Hierdoor nemen de lasten met € 6.000 toe.

Lagere lasten als gevolg van bijstelling kapitaallasten **€ 128.000 V**
De kapitaallasten in programma 2 zijn met € 128.000 bijgesteld naar aanleiding van het actualiseren van het meerjarig investeringsprogramma.

Hogere lasten als gevolg van reservemutaties **€ 297.000 N**
Het nadeel van € 297.000 wordt veroorzaakt door hogere toevoegingen aan reserves. Als gevolg hiervan nemen de lasten in de begroting met € 297.000 toe.

Lagere lasten als gevolg van budgetverschuiving naar schoolmaatschappelijk werk **€ 100.000 V**
Dit betreft een budget neutrale verschuiving tussen programma 1 en programma 2. De middelen voor buurtsportcoaches worden overgeheveld naar programma 1 en ingezet voor extra schoolmaatschappelijk werk. Hierdoor ontstaat binnen programma 2 een voordeel van € 100.000. De verwachte middelen uit de SPUK AZWA, die onder andere ingezet wordt voor buurtsportcoaches, zijn nog niet in de begroting verwerkt omdat nog onvoldoende duidelijkheid bestaat over de definitieve toekenning en inzet. Verwerking vindt plaats zodra hierover meer zekerheid bestaat.

Lagere lasten als gevolg van overheveling Volksgezondheid naar programma 1 **€ 2.197.000 V**
Dit betreft een budget neutrale wijziging binnen programma 1 (nadeel) en programma 2 (voordeel). Het taakveld Volksgezondheid wordt overgeheveld van programma 2 naar programma 1.

Lagere lasten als gevolg van onttrekking afschrijvingsreserve **€ 316.000 V**
Het pand van het Coenecoop College wordt naar verwachting in 2035 vervangen door nieuwbouw. Om voldoende financiële ruimte te behouden voor deze toekomstige investering, wordt een deel van de huidige investeringen structureel ten laste van de exploitatie gebracht. Het overige deel betreft tijdelijke investeringen die nodig zijn om het bestaande pand tot de sloopdatum in gebruik te houden. De hieruit voortvloeiende afschrijvingslasten worden gedekt uit een nieuw te vormen afschrijvingsreserve, gevoed vanuit de Algemene Reserve. Hierdoor ontstaat een voordelig effect op de exploitatie van € 316.000.

Hogere lasten van overige mutaties **€ 26.000 N**
Het budget voor onderzoek naar maatschappelijk vastgoed is administratief overgeheveld van programma 6 naar programma 2. Hierdoor nemen de lasten binnen programma 2 met € 26.000 toe. Tegenover deze hogere lasten staat een overeenkomstig voordeel binnen programma 6.

Programma
Dicht bij huis

3. Dicht bij huis

We begeleiden de groei van Waddinxveen met daadkracht en gezond verstand

De groei van Waddinxveen vraagt om een passend woningaanbod, een gevarieerd aanbod aan winkels en bedrijven en een goede bereikbaarheid. Binnen de kaders van Perspectief 2050 groeien we ook de komende jaren nog door. Het buitengebied beschermen we zoveel mogelijk.

Wat willen we bereiken?

Wonen

We willen dat het woningaanbod in Waddinxveen voldoet aan de samenstelling van de bevolking
Het is onze opgave om te zorgen voor voldoende en betaalbare woningen. Daarbij hebben we extra aandacht voor betaalbare koopwoningen. Daarnaast willen we meer sociale huurwoningen, midden huurwoningen en levensloopbestendige woningen.

Verkeer

We zetten in op verkeersveiligheid en een betere doorstroming van Waddinxveen
We werken volgens het principe ‘eerst bewegen, dan bouwen’. We geven voorrang aan langzaam verkeer en we zetten in op verkeersveiligheid voor voetgangers en fietsers.

De bereikbaarheid van de randen van Waddinxveen met openbaar vervoer willen we verder verbeteren
Dit sluit aan op het STOMP- principe dat is vastgelegd in onze Omgevingsvisie. STOMP betekent dat we de volgende volgorde van belangrijkheid hanteren: Voetgangers (Stappen), fietsers (Trappen), Openbaar vervoer, MaaS (Mobility as a Service, zoals deelauto's en deelfietsen). En als laatste de privéauto.

Economie

We willen een samenhangend economisch beleid dat richting geeft aan de uitvoering
Op dit moment lopen verschillende economische beleidsdocumenten en trajecten deels naast elkaar. Met het Omgevingsprogramma Economie brengen we meer samenhang, overzicht en duidelijkheid aan. Het programma werkt de economische ambities uit de Omgevingsvisie verder uit richting concrete acties.

Ruimtelijke ordening

We willen een goede balans tussen het benutten en behouden van de fysieke leefomgeving
We willen dat er een goede balans is tussen woningbouw, ruimte voor maatschappelijke voorzieningen, een groene en gezonde leefomgeving, de energietransitie en bedrijvigheid. Bij inbreidingslocaties kijken we kritisch naar de negatieve invloed op verkeer en groen. Op wijkniveau willen we voldoende (groene) voorzieningen.

Duurzaamheid

We zorgen voor zoveel mogelijk energiecapaciteit voor de ontwikkeling van Waddinxveen
We zetten ons samen met inwoners, ondernemers en netwerkpartners in voor voldoende energiecapaciteit voor woningen, maatschappelijke voorzieningen en bedrijven. Daarbij richten we ons op haalbare oplossingen voor netcongestie en maken we keuzes die passen binnen de middelen die beschikbaar zijn.

We willen de omslag maken naar een duurzame samenleving
We werken aan de opgaven voor energie, warmte, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulair grondstoffengebruik. Daarbij brengen we focus aan en kiezen we voor een realistische aanpak. We voeren onze wettelijke taken uit en zetten beschikbare middelen doelgericht in, met oog voor haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak.

Wat gaan we daarvoor doen in 2027?

Wonen

We voeren het Volkshuisvestingsprogramma uit
Met de inwerkingtreding van de Wet versterking regie volkshuisvesting en ter vervanging van de lokale woonzorgvisie, moet iedere gemeente een Volkshuisvestingsprogramma (VHP) vaststellen. Uitgaande van vaststelling van het VHP door het college in 2026, wordt vanaf 2027 uitvoering gegeven aan de realisatie van de ambities uit het VHP. Het VHP is een uitwerking van de omgevingsvisie op het thema wonen. In de uitvoeringsagenda is opgenomen welke maatregelen worden ingezet om ambities van het college op het gebied van wonen te verwezenlijken.

We stellen beleid op voor de huisvesting van arbeidsmigranten
In het Volkshuisvestingsprogramma (VHP) wordt aandacht besteed aan de wettelijk aangewezen aandachtsgroep arbeidsmigranten. Het VHP beschrijft de kwantitatieve en kwalitatieve woonbehoefte van arbeidsmigranten, maar bevat geen ruimtelijke afwegingskaders voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Om die reden werkt de

gemeente Waddinxveen in 2027 aan een aanvullend ruimtelijk beleidskader voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Dit beleidskader biedt duidelijke uitgangspunten, randvoorwaarden en beoordelingscriteria voor de beoordeling van nieuwe initiatieven en aanvragen.

We herzien de Huisvestingsverordening
De huidige verordening bereikt in juni 2027 de maximale wettelijke looptijd van vier jaar en om gebruik te kunnen blijven maken van de instrumenten uit de Huisvestingsverordening moet er een nieuwe worden vastgesteld. Daarnaast verplicht de Wet versterking regie volkshuisvesting gemeenten om een Huisvestingsverordening, met een urgentieregeling, te hebben. Door het herzien van de Huisvestingsverordening sluit het niet alleen aan bij het geldende wettelijke kader, maar sluit de verordening ook weer beter aan op actuele woningmarktontwikkelingen, regionale afspraken en actuele opgaven.

We actualiseren het woningbouwprogramma
In het woningbouwprogramma laten we zien hoeveel, waar en wat voor soort (typen en prijsklassen) woningen er de komende jaren worden gebouwd in Waddinxveen. Het woningbouwprogramma is steeds in beweging en wordt elk jaar bijgewerkt. Bij het bijwerken gaan we uit van ontwikkelingen in de markt en de vraag in Waddinxveen en de regio Midden-Holland. Het lokale woningbouwprogramma maakt onderdeel uit van de Regionale Projectenlijst Woningbouw (RPW) Midden-Holland. Elk jaar wordt de regionale projectenlijst naar de Provincie Zuid-Holland gestuurd voor goedkeuring. Het woningbouwprogramma moet namelijk aansluiten bij de woningbehoefte in Zuid-Holland. Het goedkeuren van de projectenlijst door de provincie is een belangrijke eerste stap in het proces tot het realiseren van woningbouwplannen. De RPW wordt jaarlijks ter informatie met de raad gedeeld.

We maken jaarlijks prestatieafspraken
Woonpartners Midden-Holland en de stichting Huurdersbelangen Regio Hollands-Midden (HRHM) zijn onze partners op het gebied van wonen. Ieder jaar wordt door Woonpartners en HRHM aangegeven welke plannen en ambities zij hebben om bij te dragen en uitvoering te geven aan het lokale woonbeleid. Om deze samenwerking voor de periode 2025-2028 vorm te geven, hebben we samen eerst de Raamovereenkomst Prestatieafspraken Waddinxveen 2025-2028 opgesteld, waarin de gezamenlijke uitgangspunten, ambities en procesafspraken zijn vastgelegd. Op basis van deze raamovereenkomst maken we samen jaarlijks concrete en meetbare prestatieafspraken over onder meer betaalbaarheid, beschikbaarheid van woningen, duurzaamheid, leefbaarheid en de relatie tussen wonen, zorg en welzijn. Hiermee voldoen wij aan de wettelijke verplichting uit de Woningwet om wederkerige prestatieafspraken met woningcorporatie en haar huurdersorganisatie te maken.

We werken aan de toekomstige inrichting van het woonruimteverdeelsysteem
Op basis van de uitkomsten van de regionale impactanalyse naar mogelijke aanpassingen van het woonruimteverdeelsysteem, wordt in regionale afstemming toegewerkt naar een besluit over de toekomstige inrichting van het woonruimteverdeelsysteem. Eventuele wijzigingen worden vervolgens nader uitgewerkt en geïmplementeerd.

Verkeer
We voeren het Omgevingsprogramma Mobiliteit en Verkeer (OPMV) verder uit
Waar mogelijk nemen we maatregelen uit het OPMV mee bij de gebiedsreconstructies. Voorbeelden zijn de oversteek bij de Jan Dorrekenskade en de Esdoornlaan en de veiligheid voor voetgangers, fietsers en de rotondes bij de Chopinlaan. We stellen een plan op voor het oplossen van fietsknelpunten die voortvloeien uit het onderzoek naar ons fietsnetwerk. We werken verder aan de verkeersveiligheid op de Brugweg. We stellen een beleidskader op voor elementen langs de weg, zoals Abri's langs de weg en op rotondes.

We ondersteunen de provincie Zuid-Holland bij een snelle uitvoering van de N207-zuid (Bentwoudlaan / Verlengde Bentwoudlaan)
Dit doen we door zelf verder te werken aan de realisatie van de verbinding tussen Bentwoudlaan en Noordeinde (Verlengde Beethovenlaan). Deze weg is van groot belang voor de verdere woningbouw in Waddinxveen.

In samenwerking met de regio en de provincie werken we aan een doorfietsroute
Deze doorfietsroute nemen we zoveel mogelijk mee bij de geplande reconstructies van de openbare ruimte.

We lobbyen voor het beter bereikbaar maken van de randen van Waddinxveen met het openbaar vervoer en deelvervoer
Dit doen we door deze onderwerpen te bespreken in de regio Midden-Holland en in gesprekken met de provincie.

Economie
We stellen het Omgevingsprogramma Economie 2027-2031 vast en starten met de uitvoering daarvan
Het programma vormt de tactische en operationele uitwerking van de economische koers uit de Omgevingsvisie, met focus op de sub-pijlers ‘Innovatieve economie’ en ‘Economisch gezond’. Na vaststelling voeren we het Omgevingsprogramma Economie samen met ondernemers, onderwijs, regionale partners en andere betrokkenen uit. We leveren daarnaast input voor de actualisatie van de omgevingsvisie op het gebied van bedrijventerreinen en andere economische thema's bij de actualisatie van de Omgevingsvisie 2027-2028. Deze input wordt meegenomen bij de algehele actualisatie van de Omgevingsvisie in 2027-2028.

We gaan verder om de circulaire economie in beweging te krijgen bij ondernemers
Voor ondernemers faciliteren we kennisdeling over circulair ondernemen binnen de bestaande netwerken en beschikbare middelen.

Ruimtelijke ordening
We actualiseren de Omgevingsvisie van Waddinxveen
In de omgevingsvisie is de koers van Waddinxveen uitgezet voor de toekomst, gericht op de fysieke leefomgeving. We houden de Omgevingsvisie actueel door uitkomsten van het Perspectief Waddinxveen 2050, gebiedsvisies en landelijk beleid te verwerken in de Omgevingsvisie. Dit is de omgevingsvisie 2.0.

We werken aan gebiedsvisies voor een duidelijk ruimtelijk kader
We werken deze bestuursperiode aan visies voor drie deelgebieden in Waddinxveen: de G. van Dort Kroonweg, de westkant van Waddinxveen (tussen de bebouwde kom en Bentwoudlaan/Verlengde Bentwoudlaan) en de oostkant van de Gouwe. In 2027 starten we met één van deze drie visies.

We werken verder aan het Omgevingsplan van Waddinxveen
Het Omgevingsplan bevat algemene regels voor de fysieke leefomgeving. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft de gemeente een Omgevingsplan van rechtswege. Gemeenten hebben tot eind 2031 om het Omgevingsplan van rechtswege om te vormen tot één Omgevingsplan voor de hele gemeente.

Duurzaamheid
We starten met de actualisatie van het Koersdocument Duurzaam Waddinxveen
We werken het nieuwe financiële kader voor duurzaamheid verder uit en actualiseren overeenkomstig het Koersdocument Duurzaam Waddinxveen. We stellen een nieuw bondig uitvoeringsprogramma op.

We gaan door om de eerste buurt aardgasvrij te maken
We blijven inwoners en ondernemers in de startbuurt GVPH (Groenswaard, Peter Horst en Vondellaan) ondersteunen bij energiebesparing en proces naar aardgasvrij, binnen de beschikbare middelen en in lijn met het landelijke tempo van de warmtetransitie.

We verkennen en borgen de mogelijke levering van duurzame warmte aan de gebouwde omgeving
We zetten het haalbaarheidsonderzoek naar duurzame warmtevoorzieningen voort en beoordelen de mogelijkheden op haalbaarheid, betaalbaarheid en beschikbare financiering.

We gaan door met de energietransitie glastuinbouw Zuidplaspolder
De Glastuinbouw in de Zuidplaspolder wil hun energievoorziening verduurzamen. We werken in de Warmte Samenwerking Oostland mee aan een regionaal warmtenet voor de glastuinbouwbedrijven. Een regionaal warmtenet voor de glastuinbouwbedrijven geeft ook kansen voor de gebouwde omgeving. We werken met de WSO aan het verkrijgen van Rijkssubsidie voor het afdekken van de onrendabele top.

We ronden de actualisatie van de Transitievisie Warmte af
Onder de Omgevingswet is dit een warmteprogramma. Tijdens het opstellen van het warmteprogramma worden de inwoners, ondernemers en stakeholder in de buurten actief meegenomen geven we daarmee ook iedereen duidelijkheid en perspectief.

We blijven werken aan de opwek van schone energie
We werken door aan de opwek van schone energie. We faciliteren lokaal eigendom bij grote energieprojecten door in te zetten op een stevige energiegemeenschappen voor inwoners, lokale bedrijven en andere stakeholders.

We monitoren netcongestie en zoeken naar maatregelen om impact te minimaliseren
Om continu inzicht te houden op de invloed van netcongestie op de ambities van Waddinxveen, bekijken we de energiebehoefte in de toekomst. We bekijken continu de mogelijkheden om maximale hoeveelheid energie beschikbaar te krijgen. We relateren opwek, opslag, vraag, aanbod en warmte per gebied aan elkaar. Zo werken we aan de ontwikkeling van een lokaal energiesysteem waarbij oog is voor netcongestie. De ontwikkeling van netcongestie blijven we nauwgezet monitoren in overleg met netbeheerder Stedin, TenneT, de regio Midden-Holland en de energieraad van de provincie Zuid-Holland. Aan de hand van onze inzichten nemen we actief maatregelen om ontwikkelruimte te behouden, onder meer door het faciliteren vanuit de passende gemeentelijke rol van congestieverzachters zoals energiehubs.

We monitoren integraal de voortgang van de duurzaamheidstransities
We monitoren de voortgang van de vier transities en informeren de gemeenteraad. Waar we negatieve ontwikkelingen zien stellen we beleidsmaatregelen voor.

We blijven inwoners helpen bij energie besparen
We blijven inwoners ondersteunen bij energiebesparing en woningisolatie. Daarbij benutten we beschikbare Rijksmiddelen en richten we ons op doelgroepen die ondersteuning het meest nodig hebben. We informeren

inwoners via onze communicatiekanalen en werken samen met maatschappelijke partners om inwoners te bereiken.

Beleidsindicatoren

Bron: aug 2026 via www.waarstaatjegemeente.nl

Economie

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Functiemenging	2024	Verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken).	52,5	51,8
Vestigingen (van bedrijven)	2024	Aantal per 1.000 inwoners 15 tot en met 64 jaar	185,6	195,8

Ruimtelijke ordening

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Demografische druk	2026	% personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar	76,8	77,4

Duurzaamheid

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Hernieuwbare elektriciteit	2023	% Elektriciteit afkomstig van natuurlijke bronnen die constant worden aangevuld	30,2	23,5

Grondbeleid

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Nieuw gebouwde woningen	2024	Aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen	25,9	12,3

Verbonden Partijen

Omgevingsdienst Midden-Holland

De Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving

De ODMH voert (wettelijke) taken uit op het gebied van milieu en bouw- en woningtoezicht en adviseert de gemeente bij verschillende projecten. Ook handelt de ODMH de vergunningverlening en bijbehorende controles af en ondersteunen zij de gemeente bij de uitvoering van taken voor de wet Bibob. De taken die de ODMH uitvoert worden in overleg in jaarprogramma's vastgelegd.

Grondbank RZG Zuidplas

De gemeente Waddinxveen werkt samen in een gemeenschappelijke Grondbank in het gebied van de Zuidplaspolder

De Grondbank is in 2004 opgericht met als doelstelling strategische grondverwerving in de Zuidplaspolder. De Gemeente Waddinxveen is voor 5% eigenaar van de Grondbank. We doen dit samen met de Gemeente Rotterdam (40%), Gouda (6%), Zuidplas (9%) en de provincie Zuid-Holland (40%). Het eigendom van de Grondbank zijn grote percelen grond in de gemeente Zuidplas, met uitzondering van 1 hectare in de gemeente Waddinxveen. De percelen zijn bedoeld voor de ontwikkeling van het dorp Cortelande (een groot nieuw dorp in de gemeente Zuidplas).

Op 1 juli 2021 is een overeenkomst gesloten met de Gemeente Zuidplas dat ze de Grondbank gaat overnemen. Er is hiervoor een bestuurlijke overeenkomst gesloten en een verkoopovereenkomst. Hierin zijn afspraken gemaakt over de ontwikkeling van Cortelande en de prijs van de grond. De bestuurlijke en verkoopovereenkomst zijn beide in december 2024 verlengd. Ook is het bestemmingsplan in 2025 vastgesteld. Daarop zijn beroepen ingediend. En daarna wordt in 2026 de verkoopovereenkomst aangepast. De verwachting is dat Zuidplas de gronden, na onherroepelijk worden van het omgevingsplan in 2026 of begin 2027 afneemt. Na uitname van de gronden wordt de grondbank geliquideerd.

Gemeenschappelijke Exploitatiemaatschappij CV Park Triangel

Voor de ontwikkeling van de wijk Park Triangel is een Gemeenschappelijke Exploitatiemaatschappij opgericht (GEM)

Inmiddels is de ontwikkeling van de Triangel al fors gevorderd en is ongeveer voor 90% van de totale woningbouwopgave gerealiseerd. De afronding van het project staat gepland voor 2028, maar is afhankelijk van de marktomstandigheden.

Stichting Greenport regio Boskoop

Stichting Greenport regio Boskoop versterkt de boomteelt- en sierteeltsector

De stichting zorgt ervoor dat deze sector en de regio als een aantrekkelijke markt- en vestigingsplaats en kennisbron wordt gezien. Ook heeft de stichting als doel dat de boomteelt- en sierteeltsector op een goede manier past in de regio. Hier houden we rekening met de thema's:

- Wonen
- Water
- Natuur
- Recreatie
- Landschap

De Gemeente Waddinxveen maakt onderdeel uit van het bestuur van de Stichting Greenport regio Boskoop. Het bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van:

- Gemeente Alphen aan den Rijn
- Gemeente Bodegraven-Reeuwijk
- Gemeente Waddinxveen
- Hoogheemraadschap van Rijnland

De provincie Zuid-Holland is als adviseur betrokken. Vijf mensen binnen de Stichting Belangenbehartiging Greenport Boskoop vertegenwoordigen het bedrijfsleven.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 3	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Lasten	-27.793	-40.201	-36.684	-34.295	-18.258	-8.445
Baten	22.632	34.201	30.726	28.601	12.588	1.888
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	**-5.161**	**-6.000**	**-5.958**	**-5.694**	**-5.669**	**-6.557**
Bestaand beleid						
Stortingen	-5.205	-5.802	-2.079	-2.388	-1.510	-615
Onttrekkingen	5.055	4.053	838	1.978	1.010	688
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	**-5.310**	**-7.749**	**-7.199**	**-6.103**	**-6.169**	**-6.483**

Bedragen x € 1.000

Waarvan overige beleidsproducten

Programma 3	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Lasten	-14.448	-11.663	-7.245	-7.038	-6.948	-7.025
Baten	5.324	2.943	1.888	1.888	1.888	1.888
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	**-9.124**	**-8.721**	**-5.357**	**-5.150**	**-5.060**	**-5.137**
Bestaand beleid						
Stortingen	-1.425	-4.015	-1.004	-571	-614	-615
Onttrekkingen	3.771	4.053	838	1.038	1.010	688
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	**-6.777**	**-8.682**	**-5.523**	**-4.683**	**-4.664**	**-5.063**

Bedragen x € 1.000

Waarvan grondexploitaties

Programma 3	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Lasten	-13.345	-28.538	-29.438	-27.257	-11.309	-1.420
Baten	17.308	31.259	28.838	26.713	10.701	
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	**3.963**	**2.721**	**-600**	**-543**	**-609**	**-1.420**
Bestaand beleid						
Stortingen	-3.780	-1.787	-1.075	-1.817	-896	0
Onttrekkingen	1.284	0	0	940	0	0
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	**1.467**	**933**	**-1.675**	**-1.420**	**-1.505**	**-1.420**

Bedragen x € 1.000

Programma 3 naar taakvelden		Lasten	Baten	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	-786	0	-786
3.1	Economische ontwikkeling	-535	0	-535
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	0	9	9
5.5	Cultureel erfgoed	-41	0	-41
7.4	Milieubeheer	-2.495	0	-2.495
8.1	Ruimtelijke ordening	-7.308	7.563	255
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-22.130	21.275	-855
8.3	Wonen en bouwen	-3.388	1.879	-1.509
0.10	Mutatie reserves	-2.079	838	-1.241
	Totaal	**-38.763**	**31.564**	**-7.199**

Bedragen x € 1.000

Toelichting saldo 2027 - 2030 Programma 3

Vertreksaldo Programmabegroting 2027 - 2030 na 1e Burap Jaarschijf 2027	-6.682	N
Inflatoire ontwikkelingen 2027		
- Prijsindexatie 2027	37	V
- Actualisatie volumegroei 2027	-522	N
- Loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet 2027	95	V
- Verbonden partijen 2027	-117	N
Kaderbrief		
- Posten Kaderbrief	-55	N
Overig		
- Meicirculaire 2026	-1	N
- Kapitaallasten	65	V
- Storting reserves	-18	N
Saldo Programmabegroting 2027 - 2030 bestaand beleid	**-7.199**	**N**

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Hogere baten als gevolg van prijsindexatie **€ 37.000 V**
Vanaf 2027 zijn de baten van programma 3 € 37.000 hoger als gevolg van de verwerking van loon- en prijsindexatie op de huurinkomsten. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten als gevolg van kapitaallasten verduurzaming scholen **€ 522.000 N**
De investeringen met betrekking tot de verduurzaming scholen zijn verwerkt in de Staat van vaste activa. Met ingang van het jaar 2027 worden de kapitaallasten van € 522.000 opgenomen. De dekking is reeds opgenomen in programma 3.

Lagere lasten als gevolg van loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet **€ 95.000 V**
Vanaf 2027 zijn de lasten van programma 3 € 95.000 lager als gevolg van loonontwikkeling en de doorgevoerde herverdeling van ambtelijke ureninzet. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten als gevolg van stijging bijdrage verbonden Partijen **€ 117.000 N**
De bijdrage aan Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH) is geactualiseerd op basis van de vastgestelde begroting van deze verbonden partij. Dit leidt tot hogere lasten van € 117.000.

Kaderbrief 2027-2030 - Vergunnen op basis van soortenmanagementplan **€ 40.000 N**
De gemeente heeft per april 2026 een Gebiedsgerichte Omgevingsvergunning op basis van een Soortenmanagementplan. Met deze vergunning kunnen inwoners van Waddinxveen hun woning isoleren. Isoleren

zonder vergunning is verboden volgens de Omgevingswet. Structurele monitoring van beschermde gebouw bewonende diersoorten (vogels en vleermuizen) is een verplichting die hoort bij de vergunning. Monitoring moet jaarlijks plaatsvinden vanaf 2027 en leidt tot hogere lasten van € 40.000.

Kaderbrief 2027-2030 - Uitvoering Actieplan geluid **€ 15.000 N**
Voor de uitvoering van het Actieplan Geluid is vanaf 2027 € 15.000 benodigd. Het opstellen en uitvoeren van dit actieplan vloeit voort uit wettelijke verplichtingen op het gebied van geluidbeleid. Met deze middelen kan uitvoering worden gegeven aan de in het actieplan opgenomen werkzaamheden en maatregelen.

Hogere lasten als gevolg van de meicirculaire 2026 **€ 1.000 N**
Voor de uitvoering van de Wet betaalbare huur zijn via de meicirculaire 2026 aanvullende middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn opgenomen in de begroting voor de uitvoering van de bijbehorende werkzaamheden, waardoor de lasten met € 1.000 toenemen.

Lagere lasten als gevolg van bijstelling kapitaallasten **€ 65.000 V**
De kapitaallasten in programma 3 zijn met € 65.000 bijgesteld naar aanleiding van het actualiseren van het meerjarig investeringsprogramma.

Storting reserves **€ 18.000 N**
De verwerking van de meicirculaire 2026 leidt tot hogere inkomsten voor CDOKE dan eerder geraamd. Het surplus van € 15.788 wordt toegevoegd aan de reserve Klimaatakkoord. Daarnaast vindt een toevoeging van € 1.979 plaats aan het Fonds Bovenwijkse Voorzieningen. Deze stortingen resulteren in een nadeel van afgerond € 18.000.

Programma
Buiten dichtbij

4. Buiten dichtbij

Leefbare wijken

In Perspectief Waddinxveen 2050 is besloten om de wijk en buurt een ontmoetingsplek te laten zijn. Het zijn plekken waar je buiten kunt spelen, elkaar kunt ontmoeten en waar ruimte is om te wandelen en te fietsen. Er is veel natuur in en rondom Waddinxveen. Dit zorgt voor mogelijkheden om te ontspannen en te recreëren. Tegelijk heeft de groei van Waddinxveen gevolgen voor de leefomgeving. Hittestress, wateroverlast, droogte en behoud en versterking van biodiversiteit zijn belangrijke thema's. Er moet bij de inrichting van de ruimte een goede balans zijn tussen groen en verharding.

Wat willen we bereiken?

Leefbare wijken

We willen bouwen aan buurten waar iedereen zich thuis voelt
Waddinxveense buurten zijn prettig om te wonen en bieden ruimte voor ontmoeting. We zoeken naar mogelijkheden voor meer verbinding in de buurt, zodat mensen elkaar kennen en omzien naar elkaar.

We willen dat alle kinderen kunnen meespelen in de buurt en investeren in ruimte om te bewegen, spelen en sporten in de buitenruimte
De basis hiervoor is het vastgestelde speelruimteplan. In het speelruimteplan hebben we buurt- en wijkplekken opgenomen. Deze zijn door de inwoners aangewezen. We richten de speellocaties integraal in met ruimte voor ontmoeting, schaduw, groen en beweging zodat iedereen kan meedoen.

Afval

We willen de hoeveelheid restafval terugdringen
We streven naar een recyclepercentage van 60% in 2030. Dit is de landelijke VANG-doelstelling (Van Afval naar Grondstoffen). Uitgangspunt is omgekeerd inzamelen. Dat betekent dat restafval zo veel mogelijk via ondergrondse containers wordt ingezameld en andere stromen zoveel mogelijk dicht bij huis.

We willen zwerfafval en afvaldumpingen in de openbare ruimte tegengaan
Zwerfafval hoort in de openbare ruimte niet thuis. Daarom streven we naar een vermindering van zwerfafval.

Groen

We willen verdere vergroening van de leefomgeving
In de wijken moet voldoende ruimte zijn voor water en groen. We zoeken hierbij naar een goede verhouding tussen groen en parkeren. Bestaand groen beschermen we en waar mogelijk beschermen we de groene identiteit van Waddinxveen. Daarmee dragen we bij aan biodiversiteit, klimaatadaptatie en een aantrekkelijke leefomgeving. Recreatieve gebieden behouden we. Er komt geen weg door het Gouwebos. We investeren in groene wijken met bomen voor meer schaduw.

We willen bestaande natuur- en recreatiegebieden beter met elkaar verbinden
In Perspectief Waddinxveen 2050 is opgenomen dat we inzetten op een sterk verbonden groen-blauw netwerk, waarin natuur en recreatiegebieden elkaar versterken. We willen ecologische verbindingszones koppelen aan aantrekkelijke wandel- en fietsroutes, zodat inwoners het landschap beter kunnen beleven.

Parkeren

We willen een goede balans tussen parkeren en groen
We zoeken naar optimale en snelle oplossingen voor parkeren en laadinfrastructuur, waarbij we de parkeerdruk niet verhogen, maar wel elektrificering bevorderen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2027?

Leefbare wijken

We vertalen het Omgevingsprogramma Duurzame Leefomgeving (OPDL) naar de dagelijkse praktijk
Dit doen we met een duidelijk afwegingskader voor de ontwerpprincipes voor gebiedsontwikkeling en inrichting van de openbare ruimte. Het Omgevingsprogramma Duurzame Leefomgeving is gebaseerd op uitgangspunten van verschillende onderdelen in de buitenruimte. In dit programma staat ontwerp en beheer van de buitenruimte centraal. Daarbij hoort natuur, recreatie, klimaatadaptatie, gezondheid, energietransitie, circulariteit en parkeren. We richten de buitenruimte zo in dat ontmoeting en verbinding wordt gestimuleerd.

We geven uitvoering aan het Speelruimteplan
We vervangen 5 tot 7 bestaande speelplekken. Daarnaast werken we verder aan de aanleg van een pumptrack.

We onderzoeken welke locaties geschikt zijn als evenement locatie
Hierin nemen we mee welke voorzieningen hiervoor nodig zijn.

We doen onderzoek naar de toiletvriendelijkheid van Waddinxveen
In dit onderzoek kijken we waar openbaar toegankelijke toiletten zijn, of er meer nodig zijn en wat de kosten daarvan zijn. Met dit onderzoek geven we uitvoering aan de motie “naar een toiletvriendelijk Waddinxveen".

We onderhouden de openbare ruimte op basis van het integraal beheerplan openbare ruimte
Dit doen we zoveel mogelijk in samenspraak met de inwoners en andere betrokken partijen.

Afval
We doen onderzoek naar ondergrondse containers
We doen onderzoek naar haalbaarheid en kosten voor het bijplaatsen van ondergrondse containers voor restafval in Waddinxveen.

We gaan verder om de circulaire economie in beweging te krijgen bij inwoners
We blijven werken aan afvalvermindering en hergebruik van grondstoffen. Via het Grondstoffenplein en de inzet van Schone Buurt Coaches ondersteunen we inwoners bij beter scheidingsgedrag. Ook voeren we de compostactie uit.

We maken een afvalplan evenementen
We maken een plan over afvalinzameling bij evenementen en de bekostiging van de gemeentelijke werkzaamheden hierin en de mogelijkheden om deze kosten in rekening te brengen bij de organisatoren.

We werken verder aan de aanpak zwerfafval
We organiseren de opschoondag, een opruimdag met Woonpartners, we blijven inzetten op de Schone Buurt Coaches en we stimuleren en faciliteren de vrijwilligers van Waddinxveen schoon.

Groen
We verbinden de natuur- en recreatiegebieden
Samen met de provincie Zuid-Holland en met ondersteuning van Groenalliantie Midden-Holland werken we aan de verbinding van onze natuur- en recreatiegebieden. Ons omgevingsprogramma duurzame leefomgeving is hierbij leidend. Daarbij gaan we verder met het ontwikkelen van de Vredenburghzone.

We maken een plan voor de groene identiteit van Waddinxveen
Dit doen we met oog voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en beleving. Hiermee kunnen we betere kaders meegeven voor gebiedsinrichtingen.

We brengen in beeld welke locaties in Waddinxveen verder vergroend kunnen worden
Dit zorgt voor inzicht in waar we extra bomen en groen kunnen toevoegen. Bij de inrichting van de openbare ruimte worden parkeervoorzieningen zoveel mogelijk groen ingericht. In alle plannen die we maken en uitwerken, is een ecologische inrichting met oog voor klimaatadaptatie en biodiversiteit uitgangspunt. Ook proberen we de buurten en wijken zoveel mogelijk te verbinden met de natuur- en recreatiegebieden.

We leggen waar mogelijk natuurvriendelijke oevers aan
Als op een locatie een natuurvriendelijke oever niet mogelijk is, richten we de oever zo natuurlijk mogelijk in.

We monitoren het Soortenmanagementplan (SMP)
Om het isoleren van woningen mogelijk te maken en tegelijkertijd gebouwbewonende diersoorten te beschermen is een Soortenmanagementplan opgesteld dat wordt uitgevoerd. Het doel van het Soortenmanagementplan is dat de biodiversiteit verbetert en dat de energietransitie niet vertraagt.

We gaan voor meer (divers) groen in plaats van stenen bij onze inwoners thuis
We stimuleren inwoners om hun tuin en erf te vergroenen. Daarbij maken we gebruik van bestaande initiatieven en werken we samen met vrijwilligers en maatschappelijke organisaties. Zo dragen we bij aan biodiversiteit, het beperken van hittestress en het beter opvangen van regenwater.

We participeren bij de Natuurherstelverordening die het Rijk opstelt
De natuurherstelverordening regelt hoe Nederland invulling geeft aan de Europese regelgeving voor het herstel van natuur en ecosystemen. Wij worden vanuit het Rijk uitgenodigd om onze opmerkingen te maken en mee te denken. Daarna voeren wij, via het omgevingsprogramma duurzame leefomgeving, de verordening uit.

Beleidsindicatoren
Bron: aug 2026 via www.waarstaatjegemeente.nl
Afval

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden- Holland
Fijn huishoudelijk restafval	2024	Kilogram (kg) per inwoner	109	106

Verbonden Partijen

Groenalliantie Midden-Holland (hierna Groenalliantie)
Groenalliantie zet zich in voor het onderhoud en de ontwikkeling van natuur- en recreatiegebieden
Dit doet de Groenalliantie voor verschillende gemeenten (Waddinxveen, Gouda, Bodegraven-Reeuwijk, Krimpenerwaard en Krimpen aan den IJssel,). Voor gemeente Waddinxveen is de Groenalliantie verantwoordelijk voor het onderhoud en ontwikkeling van het Gouwebos en 't Weegje. Groenalliantie beschermt de belangen van natuur en recreatie en draagt positief bij aan maatschappelijke opgaven als bewegen, gezondheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie en de energietransitie.

In 2027 zijn er grote onderhoudswerkzaamheden gepland in de gebieden van de Groenalliantie, bijvoorbeeld aan het bos, het asfalt en de halfverharding. Zo blijven de gebieden toegankelijk voor de bezoekers.
In 2027 wordt op basis van de evaluatie van het huidige Ontwikkelplan "Groen voor Iedereen" een nieuwe investeringsagenda opgesteld om aan te blijven sluiten bij de recreatieve wensen en maatschappelijke ontwikkelingen en biodiversiteit te bevorderen. Naast de inwonersbijdrage draagt de Provincie middels de subsidie "beheer recreatiegebieden Zuid-Holland" financieel bij aan Groenalliantie

Cyclus N.V. (hierna Cyclus)
Cyclus haalt in Waddinxveen afval op en draagt zorgt voor de verwerking van afval en grondstoffen
We maken jaarlijks afspraken met Cyclus over inzamelen en verwerken van afval. Cyclus verzorgt het contact met inwoners en de communicatie rondom afvalinzameling. Ook adviseert Cyclus de gemeente over de manier van afvalinzameling. Samen met Cyclus werken we aan de doelen in het Uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstoffen (VANG) Huishoudelijk Afval.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 4	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Lasten	-17.961	-17.881	-18.595	-19.087	-19.394	-20.158
Baten	10.970	11.024	11.731	11.883	11.998	12.334
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	**-6.992**	**-6.857**	**-6.864**	**-7.204**	**-7.396**	**-7.824**
Bestaand beleid						
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	346	131	5	7	10	12
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	**-6.646**	**-6.726**	**-6.859**	**-7.197**	**-7.386**	**-7.812**

Bedragen x € 1.000

Programma 4 naar taakvelden		Lasten	Baten	Saldo
0.64	Belastingen Overig	-1	20	19
2.1	Verkeer en vervoer	-4.961	207	-4.755
2.2	Parkeren	-121	0	-121
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproduktie e.d.	-8	0	-8
5.7	Openbaar groen (en openlucht) recreatie	-4.696	29	-4.667
6.3	Inkomensregelingen	-170	0	-170
7.2	Riolering	-3.244	4.358	1.114
7.3	Afval	-4.905	6.592	1.688
7.4	Milieubeheer	-104	0	-104
7.5	Begraafplaatsen	-384	524	140
0.10	Mutatie reserves	0	5	5
	Totaal	**-18.595**	**11.736**	**-6.859**

Bedragen x € 1.000

Toelichting saldo 2027 - 2030 Programma 4

Vertreksaldo Programmabegroting 2027 - 2030 na 1e Burap Jaarschijf 2027	**-6.996**	**N**
Inflatoire ontwikkelingen 2027		
- Prijsindexatie 2027	3	V
- Loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet 2027	8	V
- Verbonden partijen 2027	-26	N
Kaderbrief		
- Posten Kaderbrief	1	V
Overig		
- Meicirculaire 2026	-6	N
- Kapitaallasten	-65	N
- Vrijval stelpost Openbare Ruimte	81	V
- Kostendekkende tarieven rioolheffing, afval en begraafplaatsen	141	V
Saldo Programmabegroting 2027 - 2030 bestaand beleid	**-6.859**	**N**

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Hogere baten als gevolg van prijsindexatie **€ 3.000 V**
Vanaf 2027 zijn de baten van programma 4 € 3.000 hoger als gevolg van de verwerking van prijsindexatie op de leges telecom. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Lagere lasten als gevolg van loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet **€ 8.000 V**
Vanaf 2027 zijn de lasten van programma 4 € 8.000 lager als gevolg van loonontwikkeling en de doorgevoerde herverdeling van ambtelijke ureninzet. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten als gevolg van stijging bijdrage verbonden Partijen **€ 26.000 N**
De bijdrage aan de Groen Alliantie is geactualiseerd op basis van de vastgestelde begroting van deze verbonden partij. Dit leidt tot hogere lasten van € 26.000.

Kaderbrief 2027-2030 - Aanvullende middelen groenalliantie **€ 26.000 N**
Door een afname van de provinciale bijdrage heeft de Groenalliantie haar inkomstenstructuur heroverwogen. Daarbij is besloten de deelnemersbijdragen opnieuw in overeenstemming te brengen met de in de gemeenschappelijke regeling vastgelegde verdeelsystematiek op basis van inwonertal. Voor Waddinxveen resulteert dit in een hogere deelnemersbijdrage van € 26.000 vanaf 2027.

Kaderbrief 2027-2030 - Emissie Glastuinbouw **€ 0**
Voor het voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water is versterking van het toezicht en de handhaving binnen de glastuinbouw noodzakelijk. De ODMH voert hiervoor integrale controles uit. Hiervoor is vanaf 2027 aanvullend budget van € 15.000 benodigd. Dekking vindt plaats vanuit het Gemeentelijk Waterplan.

Kaderbrief 2027-2030 - Ophogen investering grafdelver T3 **€ 0**
Als gevolg van prijsontwikkelingen is het beschikbare investeringskrediet voor de grafdelver niet langer toereikend. Dit leidt tot aanvullende kapitaallasten van afgerond € 4.000. De extra lasten worden gedekt door een verhoging van de leges dan wel een onttrekking aan de voorziening.

Kaderbrief 2027-2030 - Aanschaf maaier **€ 27.000 V**
De investering in een maaier leidt tot lagere beheerkosten binnen het onderdeel Openbaar Groen. Door de inzet van eigen materieel kunnen werkzaamheden die voorheen werden uitbesteed aan een aannemer voortaan in eigen beheer worden uitgevoerd.

Hogere lasten als gevolg van de meicirculaire 2026 **€ 6.000 N**
De meicirculaire 2026 bevat aanvullende middelen voor de uitvoering van gemeentelijke taken op grond van de Wet op de lijkbezorging. Conform de uitgangspunten van de circulaire worden deze middelen en de daarmee samenhangende uitvoeringslasten in de begroting verwerkt. De extra lasten bedragen € 6.000.

Hogere lasten als gevolg van bijstelling kapitaallasten **€ 65.000 N**
De kapitaallasten in programma 4 zijn met € 65.000 bijgesteld naar aanleiding van het actualiseren van het meerjarig investeringsprogramma.

Lagere lasten als gevolg van vrijval stelpost Openbare Ruimte **€ 81.000 V**
De stelpost Openbare Ruimte valt vrij als gevolg van geactualiseerde budgettaire inzichten.

Lagere lasten als gevolg van bijstelling kostendekkende tarieven **€ 141.000 V**
De toerekening van meer kosten aan de kostendekkende tarieven rioolheffing, afval en begraafplaatsen leidt tot een voordeel van € 141.000.

Programma
Gemeente dichtbij

5. Gemeente dichtbij

Een toegankelijke en transparante gemeente

We willen een open, benaderbare en betrouwbare gemeente zijn. Een gemeente die zichtbaar aanwezig is in de samenleving, luistert naar inwoners en duidelijk communiceert over keuzes en verwachtingen. Tegelijk zetten we ons in voor een veilige leefomgeving, waarin inwoners zich veilig voelen, op elkaar kunnen rekenen en weerbaar zijn tegen maatschappelijke en digitale risico's. Zo werken we samen aan een betrokken, leefbaar, veilig en toekomstbestendig Waddinxveen.

Wat willen we bereiken?

Samenlevingsparticipatie

We willen een betrokken jeugd

We betrekken de jeugd bij onderwerpen die hen aangaan. We willen hen kennis laten maken met politiek en bestuur en de mening van de jeugd horen om beleid en projecten in hun woon- en leefomgeving toekomstbestendig vorm te geven.

We halen signalen, zorgen en ideeën tijdig op. We geven vooraf helderheid over invloed en verwachtingen

We betrekken inwoners bij ontwikkelingen in Waddinxveen. Met hun kennis en ervaring willen we naar een zo goed mogelijk resultaat bij beleid en projecten.

Betrokken wijken

Waddinxveense buurten zijn prettig om te wonen en bieden ruimte voor ontmoeting

We willen dat inwoners kunnen wonen in schone, veilige en levendige wijken, waar mensen zich thuis voelen, elkaar kennen en naar elkaar omkijken. Inwoners voelen zich verbonden met hun buurt, nemen zelf initiatief en ervaren ruimte om mee te doen en bij te dragen. Zo zorgen we samen voor wijken waarin mensen prettig wonen, zich betrokken voelen en elkaar weten te vinden.

Veiligheid

We willen dat Waddinxveen veilig is en blijft

Daarom werken we, samen met onze partners, aan digitale weerbaarheid, het voorkomen van overlast, het bestrijden van ondermijning en het beschermen van kwetsbare inwoners. Daarnaast wordt onze inzet mede bepaald op basis van veiligheidscijfers en meldingen. Zo werken we aan een gemeente, waarin inwoners veilig zijn en zich veilig voelen.

We willen een veilig Waddinxveen tijdens de komende jaarwisselingen

We voeren de nieuwe Wet veilige jaarwisseling uit en werken samen met omliggende gemeenten aan een veilige en beheersbare jaarwisseling.

We willen een weerbare samenleving in Waddinxveen

We werken aan een weerbare samenleving waarin we zelfredzaamheid en paraatheid bij noodsituaties bij inwoners en organisaties vergroten.

Dienstverlening

We ontwikkelen onze dienstverlening continu

Inwoners kunnen rekenen op een gemeente die luistert, goed bereikbaar is en afspraken nakomt.

Wat gaan we daarvoor doen in 2027?

Samenlevingsparticipatie

We benoemen opnieuw een kinderburgemeester en een kindercomité

De kinderburgemeester en het kindercomité denken mee over zaken die voor kinderen belangrijk zijn en komen met goede ideeën. We zien dat de betrokkenheid van kinderen ieder jaar groeit.

We werken volgens het participatiebeleid en de participatieverordening

We betrekken direct betrokken inwoners, ondernemers, organisaties en verenigingen bij beleid en plannen. We geven duidelijkheid over de kaders voor en rollen bij participatie en verbeteren de verantwoording hoe participatie geland is in de besluitvorming.

Betrokken wijken

We gaan actief de wijk in

Omdat we willen weten wat er leeft in de samenleving gaan we de wijk in om het gesprek aan te gaan met de inwoners. Hiermee halen we actief informatie op over wat speelt in de wijk of de buurt en zijn we dichtbij de inwoner.

We stimuleren en ondersteunen bewonersinitiatieven en evenementen
Bewonersinitiatieven en evenementen versterken de betrokkenheid van inwoners bij hun buurt en dragen bij aan sociale samenhang en leefbare wijken. We stimuleren inwonersinitiatieven en evenementen die Waddinxveen mooier, veiliger en leefbaarder maken. We ondersteunen initiatiefnemers door mee te denken, te verbinden en waar nodig (financiële) ondersteuning te bieden.

Veiligheid
We voeren het veiligheidsbeleid uit
Daarbij richten we ons op de vier geprioriteerde veiligheidsthema's cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit, zorg en veiligheid, georganiseerde ondermijnende criminaliteit en jeugd en veiligheid. Hiervoor geven we voorlichting aan inwoners en kwetsbare doelgroepen over cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. En starten we op een aantal basisscholen met het programma 'Dealbreakers'. We borgen de structurele uitvoering van de wet Bibob, zodat we voorkomen dat we criminele activiteiten faciliteren. We realiseren een lokale zorg- en veiligheidskamer en versterken de gezamenlijke jeugdaanpak. Hiermee worden signalen vroegtijdig gedeeld om erger te voorkomen.

We stellen een structurele aanpak op voor de jaarwisselingen in Waddinxveen
We verwerken de gevolgen van de invoer van de Wet veilige jaarwisseling in onze aanpak voor de jaarwisseling in Waddinxveen. We realiseren een structureel georganiseerde centrale vuurwerkshow met licht en geluid. Hiermee geven we invulling aan een veilige en verbindende viering van de jaarwisseling, als alternatief voor het ingevoerde landelijke vuurwerkverbod. Deze uitwerking komt uit het participatieonderzoek onder inwoners (voorjaar 2026). Daarin gaf 67% van de ondervraagde Waddinxveense inwoners aan voorstander te zijn van een centrale vuurwerkshow.

We werken aan bewustwording onder inwoners en medewerkers van het thema maatschappelijke weerbaarheid
We werken bij het onderwerp maatschappelijke weerbaarheid aan het uitwerken van noodscenario's, het creëren van noodvoorzieningen, inzet op risicocommunicatie, continuïteit van gemeentelijke dienstverlening en contact met maatschappelijke organisaties, geloofsgemeenschappen en bedrijven. We doen dat samen met de VRHM.

Dienstverlening
We actualiseren onze visie op dienstverlening
De huidige visie op dienstverlening is in 2019 door de raad vastgesteld en is toe aan actualisatie. Met deze actualisatie zorgen we ervoor dat de visie aansluit op het Coalitieakkoord 2026-2030 Dichtbij en inspeelt op nieuwe digitale ontwikkelingen, waaronder de inzet van artificiële intelligentie (AI).

We organiseren de gecombineerde verkiezing van de leden van Provinciale Staten van Zuid-Holland en de Waterschappen Rijnland en Schieland en de Krimpenerwaard
De gecombineerde verkiezing vindt plaats op woensdag 17 maart 2027. De dag erna telt het Gemeentelijk Stembureau de uitgebrachte stemmen op partij- en kandidaatsniveau voor de 3 verkiezingen op een centrale plaats. De voorbereidingen op deze gecombineerde verkiezing starten al enkele maanden eerder.

We vangen de extra druk op de balie op
De zogenoemde paspoortpiek loopt van 2024 tot en met 2028. We verwachten de hoogste piek in 2027. Ook dit jaar willen we dat de inwoners binnen een week terecht kunnen voor het aanvragen van hun reisdocument.

Beleidsindicatoren
Bron: aug 2026 via www.waarstaatjegemeente.nl
Openbare orde en veiligheid

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Verwijzingen Halt	2025	per 1.000 jongeren	7	10
Winkeldiefstallen	2025	per 1.000 inwoners	1,9	1,9
Geweldsmisdrijven	2025	per 1.000 inwoners	2,6	3,8
Diefstallen uit woningen	2025	per 1.000 inwoners	1,4	1,5
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	2025	per 1.000 inwoners	3,3	4,3

Verbonden Partijen

Regio Midden-Holland

We werken samen met Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard en Zuidplas

De gemeenschappelijke regeling Midden-Holland is versterkt. Het Regio bureau is toegenomen met 7 fte, waarvan een nieuwe directeur-secretaris. Naast versterking van het bureau wordt ook stevig ingezet op de inhoud. In 2027 wordt ingezet op het opstellen van een gezamenlijke strategische agenda die prioriteiten en richtlijnen vaststelt voor de samenwerking. De strategische agenda wordt elke 4 jaar na de gemeenteraadsverkiezingen vastgesteld en aan de raden voor advies voorgelegd.

Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM)

We zetten ons in om onze inwoners tegen rampen en crises te beschermen

De VRHM werkt in 2027 verder aan de opgaven uit het regionaal beleidsplan 2024-2027, waaronder:

• Het verder werken aan het project Verdichting (externe ontwikkeling waarbij men hoger, breder en dieper bouwt, wat gevolgen heeft voor de manier van optreden door brandweer);

• Het implementeren van het in 2026 vastgestelde strategisch vastgoedbeleid.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 5	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Lasten	-12.827	-15.612	-9.971	-9.965	-9.825	-9.939
Baten	4.232	4.595	1.596	1.574	1.574	1.574
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	**-8.595**	**-11.017**	**-8.375**	**-8.392**	**-8.251**	**-8.365**
Bestaand beleid						
Stortingen	0	0	-307	-286	-287	-288
Onttrekkingen	1.516	2.823				
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	**-7.079**	**-8.194**	**-8.682**	**-8.677**	**-8.538**	**-8.653**

Bedragen x € 1.000

Programma 5 naar taakvelden		Lasten	Baten	Saldo
0.1	Bestuur	-3.138	66	-3.072
0.2	Burgerzaken	-2.025	791	-1.234
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	-3.559	290	-3.270
1.2	Openbare orde en veiligheid	-658	8	-650
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-504	442	-63
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	-87	0	-87
0.10	Mutatie reserves	-307	0	-307
	Totaal	**-10.278**	**1.596**	**-8.682**

Bedragen x € 1.000

Toelichting saldo 2027 - 2030 Programma 5

Vertreksaldo Programmabegroting 2027 - 2030 na 1e Burap Jaarschijf 2027	**-7.922**	**N**
Inflatoire ontwikkelingen 2027		
- Prijsindexatie 2027	-13	N
- Actualisatie volumegroei 2027	-5	N
- Loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet 2027	-1	N
- Verbonden partijen 2027	-151	N
Kaderbrief		
- Posten Kaderbrief	-165	N
Overig		
- Meicirculaire 2026	-5	N
- Kapitaallasten	-1	N
- Inzet Team Veiligheid	-132	N
- Inzet expertise wet Bibob	-134	N
- Inzet lokale zorg- en veiligheidskamer	-95	N
- Maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht	-25	N
- Stelpost loon- en prijsstijgingen (RMH)	-32	N
Saldo Programmabegroting 2027 - 2030 bestaand beleid	**-8.682**	**N**

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Lagere baten als gevolg van prijsindexatie **€ 13.000 N**
Vanaf 2027 zijn de basten van programma 5 € 13.000 lager als gevolg van de verwerking van loon- en prijsindexatie op de budgetten. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten als gevolg van bijgestelde volumegroei **€ 5.000 N**
De subsidiebudgetten binnen dit programma zijn geactualiseerd op basis van de verwachte volumegroei. Hierdoor nemen de geraamde lasten met € 5.000 toe.

Hogere lasten als gevolg van loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet **€ 1.000 N**
Vanaf 2027 zijn de lasten van programma 5 € 1.000 hoger als gevolg van loonontwikkeling en de doorgevoerde herverdeling van ambtelijke ureninzet. Zie voor de gehanteerde uitgangspunten de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de financiële begroting.

Hogere lasten als gevolg van stijging bijdrage verbonden Partijen **€ 151.000 N**
De bijdrage aan Hecht, de Veiligheidsregio Midden-Holland en Regio Midden-Holland neemt toe op basis van de vastgestelde begrotingen 2027 van deze verbonden partijen.

Kaderbrief 2027-2030 - Verhoging bijdrage GR Midden Holland **€ 155.000 N**
De samenwerking binnen de Regio Midden-Holland wordt verder versterkt. Om de regionale belangenbehartiging richting provincie en Rijk te versterken en invulling te geven aan de doorontwikkeling van de regionale samenwerking, wordt de capaciteit uitgebreid en het regiobureau verder geprofessionaliseerd. Voor Waddinxveen leidt dit vanaf 2027 tot een hogere gemeentelijke bijdrage van € 155.000.

Kaderbrief 2027-2030 - De toekomst van kinderparticipatie in Waddinxveen **€ 10.000 N**
Voor de voortzetting van het kindercomité wordt vanaf 2027 een structureel budget van € 10.000 opgenomen in de begroting. Hiermee wordt de betrokkenheid van kinderen bij gemeentelijke thema's en besluitvorming verder ondersteund.

Hogere lasten als gevolg van de meicirculaire 2026 **€ 5.000 N**
Het Rijk heeft via de meicirculaire 2026 aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor gemeentelijke anti discriminatievoorzieningen. De middelen zijn opgenomen in de begroting voor de uitvoering van activiteiten op het gebied van inclusie en discriminatiebestrijding, waardoor de lasten met € 5.000 toenemen.

Hogere lasten als gevolg van bijstelling kapitaallasten **€ 1.000 N**
De kapitaallasten in programma 5 zijn met € 1.000 bijgesteld naar aanleiding van het actualiseren van het meerjarig investeringsprogramma.

Hogere lasten als gevolg van bijstelling budget Veiligheid **€ 132.000 N**
Voor Team Veiligheid wordt € 132.000 beschikbaar gesteld. Hiermee worden de gestegen kosten voor wettelijke taken, regionale samenwerking en preventieve veiligheidsactiviteiten opgevangen. Daarnaast biedt dit ruimte voor de uitvoering van de ambities uit het Integraal Veiligheidsbeleid 2024-2027.

Hogere lasten als gevolg van versterking uitvoering Wet Bibob **€ 134.000 N**
De uitvoering van de Wet Bibob vraagt om een grotere inzet van specialistische expertise. Het bestaande budget is hiervoor niet langer toereikend. Om de uitvoering te kunnen voortzetten, wordt het budget vanaf 2027 verhoogd met € 134.000.

Hogere lasten als gevolg van inrichting lokale Zorg- en Veiligheidskamer **€ 95.000 N**
Om uitvoering te geven aan de regionale afspraken rondom zorg en veiligheid wordt een lokale Zorg- en Veiligheidskamer ingericht. Hiermee worden zorg- en veiligheidsvraagstukken integraal opgepakt in samenwerking met ketenpartners. Voor de coördinatie, procesregie en ondersteuning van deze samenwerking wordt vanaf 2027 structureel budget beschikbaar gesteld. Dit leidt tot hogere lasten van € 95.000.

Hogere lasten als gevolg van versterking maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht **€ 25.000 N**
Om de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht van Waddinxveen te versterken, wordt vanaf 2027 structureel budget beschikbaar gesteld. Met deze middelen wordt uitvoering gegeven aan activiteiten op het gebied van bedrijfscontinuïteit en lokale risicocommunicatie. Hierdoor kan de gemeente beter voorbereid zijn op crises en verstoringen en inwoners tijdig informeren over risico's en handelingsperspectieven. Dit leidt tot hogere structurele lasten van € 25.000.

Hogere lasten als gevolg van de stelpost loon- en prijsstijgingen (RMH) **€ 32.000 N**
Op basis van de verwachte aanpassing van de verdeelsleutel is een hogere bijdrage aan RMH geraamd. Dit leidt tot een verhoging van de lasten, waarvoor een stelpost loon- en prijsstijgingen is opgenomen.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

6. Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Een solide en gedegen financieel beleid om blijvend te kunnen investeren in goede voorzieningen

In dit deel van de Programmabegroting staan de onderwerpen die niet in andere programma's zijn opgenomen.

Onderstaande tabel geeft het financieel overzicht van het programma weer. De opbouw van de bedragen wordt in de teksten hieronder per onderdeel toegelicht.

Financieel overzicht programma

Programma 6	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Lasten	-15.925	-14.896	-15.167	-15.535	-15.843	-16.336
Baten	83.753	83.681	88.648	87.743	88.520	90.369
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	**67.828**	**68.785**	**73.481**	**72.208**	**72.677**	**74.033**
Bestaand beleid						
Stortingen	-95	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	451	315	0	0	0	0
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	**68.184**	**69.100**	**73.481**	**72.208**	**72.677**	**74.033**

Bedragen x € 1.000

Programma 6 Naar taakveld		Lasten	Baten	Saldo
6.1	**Lokale heffingen**			
0.61	OZB woningen	-613	5.690	5.077
0.62	OZB niet-woningen	0	6.474	6.474
3.4	Economische promotie	0	30	30
6.2	**Algemene uitkering**			
0.7	Algemene uitkering en ov. Uitk. Gem.fonds	0	76.265	76.265
6.3	**Aandelen en dividend**			
0.5	Treasury, aandelen en dividend	1.146	46	1.193
6.4	**Overige dekkingsmiddelen en onvoorzien**			
0.8	Overige baten en lasten	-1.341	0	-1.341
6.5	**Overhead**			
0.4	Overhead	-14.343	143	-14.201
6.6	**Vennootschapsbelasting**			
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-16	0	-16
	TOTAAL ALG. DEKKINGSM/ONVOORZIEN	**-15.167**	**88.648**	**73.481**

Bedragen x € 1.000

Toelichting saldo 2027 - 2030 Programma 6

Vertreksaldo Programmabegroting 2027 - 2030 na 1e Burap Jaarschijf 2027	**69.850**	**V**
Inflatoire ontwikkelingen 2027		
- Actualisatie volumegroei 2027	426	V
- Loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet 2027	731	V
- Verbonden partijen 2027	217	V
Kaderbrief		
- Posten Kaderbrief	118	V
Overig		
- Meicirculaire 2026	2.068	V
- Kapitaallasten	182	V
- Voorbereidingskrediet Zuidkade 8	-75	N
- Vrijval stelpost AVG in control	16	V
- Taakspecifieke applicaties	-60	N
- Overig	9	V
Saldo Programmabegroting 2027 - 2030 bestaand beleid	**73.481**	**V**

Bedragen x € 1.000

6.1. Lokale heffingen

De lokale heffingen zijn de onroerendezaakbelasting en de toeristenbelasting. De besteding hiervan is niet toe te wijzen aan een bepaald onderdeel in de begroting. Een uitleg van deze heffingen staat in Paragraaf 1 Lokale heffingen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Gemiddelde WOZ waarde	2026	x € 1.000	482	460
Gemeentelijke woonlasten Eenpersoonshuishouden	2026	In €	1.081	1.201
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	2026	In €	1.112	1.244

Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland
De BSGR voert namens de gemeente de heffing en invordering van lokale belastingen en een groot deel van de gemeentelijke rechten uit. Door een efficiënte bedrijfsvoering en een hoge mate van automatisering levert de BSGR kwalitatief hoogwaardige dienstverlening tegen relatief lage uitvoeringskosten. Inwoners en bedrijven kunnen rekenen op een zorgvuldige en klantgerichte afhandeling van belastingaangelegenheden en bezwaren.

6.2. Algemene uitkering

Met de algemene uitkering krijgen gemeenten geld uit het gemeentefonds van het Rijk. Hiermee kunnen we een deel van onze lasten betalen. Gemeenten bepalen zelf waar ze dit geld aan besteden. Hoeveel geld gemeenten via de algemene uitkering uit het gemeentefonds krijgen, hangt af van diverse kenmerken en de belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit geeft aan hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen. Dit wordt bepaald door de totale WOZ-waarde (waardering onroerende zaken-waarde) van alle woningen en niet-woningen in de gemeente. Naast de algemene uitkering ontvangen we ook integratie- of decentralisatie- of specifieke uitkeringen.

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen in een circulaire:
- In mei op basis van de Voorjaarsnota;
- In september op basis van de Miljoenennota;
- In december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.

De circulaires bevatten ook actuele informatie die op een later tijdstip in de rijksbegroting wordt verwerkt. De mededelingen in de circulaires zijn steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

In deze begroting zijn de gevolgen van de Meicirculaire 2026 verwerkt.

Meicirculaire 2026
De ramingen van de baten algemene uitkering hebben we gebaseerd op de Meicirculaire 2026. De Meicirculaire is berekend op basis van de op dat moment bekende areaal gegevens. Voor 2027 en verder is de verwachte ontwikkeling van het aantal woningen en het aantal inwoners op basis van de woningbouwprognose van december 2025 verwerkt. Over de gevolgen van deze circulaire voor de begrotingsjaren 2027 – 2030 hebben we de raad in september 2026 met een memo geïnformeerd.

Woningbouwprognose juni 2026
De geactualiseerde woningbouwprognose laat zien dat de groei van het aantal woningen en het aantal inwoners minder sterk is dan verwacht bij het opstellen van de Kaderbrief 2026-2029 en de Meicirculaire 2026. Hierdoor groeien de met deze groei samenhangende baten minder hard dan verwacht, wat vanaf 2027 leidt tot lagere baten voor algemene uitkering.

6.3 Treasury inclusief aandelen en dividend

In Paragraaf 4 – Financiering van deze begroting geven we uitleg over het rentebeleid. Dit rentebeleid staat in de Notities Grondexploitaties 2016 en Rente 2017 van de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Het rentebeleid voor de Gemeente Waddinxveen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2017. Vanaf 2017 komen op de exploitatie in de gemeente Waddinxveen alleen nog rentelasten voor op rente die gaat over het vreemd vermogen en de rente van de Reserve bovenwijkse voorzieningen. Een goed beeld over de ontwikkeling van de financieringsbehoefte is hierbij noodzakelijk. Dit beeld krijgen we uit de ontwikkeling van de meerjarige uitgaande en inkomende kasstromen.

De renteomslag zoals deze in paragraaf 4.2 van de Paragraaf 4 - Financiering is opgenomen heeft in dit onderdeel van de begroting zijn weerslag. Het saldo van dit onderdeel van de begroting heeft betrekking op het 'Renteresultaat op het taakveld Treasury' inclusief aandelen en dividend.

Renteresultaat (budgettair neutraal)
De renteomslag zoals deze in Paragraaf 4 – Financiering onder 4.2 is opgenomen heeft in dit onderdeel van de begroting zijn weerslag. De rekenrente voor 2027 is ongewijzigd op 1,5 % vastgesteld. In de begroting 2026 is ook rekening gehouden met de lasten die voortvloeien uit het aantrekken van nieuwe langlopende financieringsmiddelen in verband met het grote investeringsvolume.

Stelpost rente vreemd vermogen
Elk jaar bij de jaarrekening constateren we dat er een aanzienlijk bedrag aan geplande investeringskredieten niet is uitgegeven. Bij de jaarrekening 2025 bedroeg de boeggolf aan investeringen waarvan werd voorgesteld om deze over te hevelen naar 2026 € 11 miljoen.
In de liquiditeitsprognose wordt er wel rekening mee gehouden dat de investeringen worden gedaan. Al dan niet fictief worden hier langlopende geldleningen voor aangetrokken om deze investeringen te bekostigen. De actuele rente bedraagt 3,5% op jaarbasis.

Het wordt realistisch geacht om, als gevolg van planningsoptimisme, rekening te houden met een structurele boeggolf van investeringen van € 11 miljoen en een rente van 3,5%. Vanaf het jaar 2026 wordt een negatieve stelpost ter hoogte van € 300.000 per jaar in de begroting opgenomen.

Stelpost onvoorzien
Deze stelpost is met ingang van 2020 gesteld op € 1 per jaar.

Verbonden partijen
We bezitten aandelen in de BNG Bank N.V., Oasen N.V. en Cyclus N.V. Ook hebben we deelnemingen in de Commanditair BV Triangel, de GEM Triangel Beheer BV en de GEM CV Park Triangel. Verbonden partijen met betrekking op een programma zijn in de betreffende programma's toegelicht. De overige verbonden partijen zijn onderstaan toegelicht.

BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) Bank N.V.
De BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang
De BNG loopt een klein risico bij het geven van leningen. Dit komt omdat:

- Gemeenten, provincies en de Staat eigenaar zijn van deze bank;
- De statuten bepalen dat er een kleine groep van klanten is.

De BNG voegt de verschillende vragen van klanten samen tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd.
Door de combinatie van beide onderdelen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen. Het dividend in 2025 bedroeg € 1,38 per aandeel.

Oasen N.V.
Oasen N.V. is een drinkwaterbedrijf met een maatschappelijke taak
Door verbetering en innovatie wil Oasen een betere kwaliteit leveren. Beter drinkwater, een beter transportsysteem en beter contact met klanten. Schoon drinkwater is belangrijk voor onze inwoners

6.4. Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Voor een toelichting op het nieuw beleid en beleidskeuzes, inclusief financiële gevolgen, verwijzen we naar de betreffende onderdelen van de begroting.

6.5. Overhead

De definitie van overhead in het Besluit Begroting en Verantwoording is duidelijker gemaakt en moet voor de vergelijkbaarheid afzonderlijk zichtbaar worden gemaakt. Overhead is “het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces”. De kosten van overhead bestaan uit kosten voor personeel, huisvesting, ICT (informatie- en communicatietechnologie) en verbonden partijen die overheadtaken uitvoeren.
In een apart hoofdstuk van de begroting en jaarrekening staan alle bedrijfskosten verzameld op het taakveld overhead. Het is niet mogelijk deze kosten direct toe te rekenen aan een programma.

De totale kosten voor overhead in de jaren 2027-2030 zijn begroot op:

	2027	2028	2029	2030
Totale overhead	-15.885	-15.848	-15.725	-15.635

Bedragen x € 1.000

Investeringen, grondbedrijf en groot onderhoud
Aan investeringen, het grondbedrijf en groot onderhoud dat ten laste komt van een voorziening (beheerplannen) is een deel van de overhead toegerekend. In dit hoofdstuk staan de kosten vermeld die worden toegerekend aan deze producten.
De toerekening van overhead vindt plaats door overheadtoeslag op het aantal direct productieve uren dat aan de producten wordt besteed. De berekening is de totale begrote kosten van overhead gedeeld door het aantal begrote productieve uren voor besteding van externe producten. Het tarief uit deze berekening is vermenigvuldigd met het aantal begrote uren voor de specifieke producten waarvoor toerekening nog mogelijk is. Hieruit komen bedragen die aan de producten zijn toegerekend.

Het gaat hierbij om de volgende bedragen:

Overhead toegerekend aan beheerplannen, investeringen en het grondbedrijf	2027	2028	2029	2030
Groot onderhoud ten laste van voorziening/ Investeringen	-483	-483	-483	-483
Investeringen	-353	-353	-353	-353
Grondbedrijf	-706	-706	-706	-706
Totaal	**-1.542**	**-1.542**	**-1.542**	**-1.542**

Bedragen x € 1.000

Na aftrek van de overhead, die wordt toegerekend aan de hierboven genoemde producten, blijven onderstaande begrote bedragen over op het taakveld overhead. Dit is de overhead die in de betreffende jaren ten laste komt van de exploitatie van de algemene dienst.

Programma 6.5 Overhead	**Rekening 2025**	**Begroting 2026 na wijziging**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**	**Begroting 2030**
Bestaand beleid						
Lasten	-13.271	-14.465	-14.343	-14.306	-14.183	-14.093
Baten	284	217	143	63		
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	**-12.987**	**-14.248**	**-14.201**	**-14.242**	**-14.183**	**-14.093**
Bestaand beleid						
Stortingen	-95	0				
Onttrekkingen	451	315				
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	**-12.631**	**-13.933**	**-14.201**	**-14.242**	**-14.183**	**-14.093**

Bedragen x € 1.000

Producten met een kostendekkende heffing
De opbrengsten uit de rioolheffing, afvalstoffenheffing en begraafrechten mogen de kosten van deze producten maximaal volledig dekken. Bij de berekening van de kostendekkendheid worden ook overheadkosten betrokken. De toerekening van deze overheadkosten vindt plaats volgens dezelfde methodiek als die voor investeringen, het grondbedrijf en groot onderhoud.

Dit leidt tot de volgende overheadkosten voor de kostendekkende producten:

Overheadkosten kostendekkende producten	2027	2028	2029	2030
Rioolheffing	-436	-436	-436	-436
Afvalstoffenheffing	-371	-371	-371	-371
Begraafrechten	-140	-140	-140	-140
Totaal	**-947**	**-947**	**-947**	**-947**

Bedragen x € 1.000

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Beg. 2027
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,8
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	7,6
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 837
Externe Inhuur	% van totale kosten personeel	12,87%
Overhead	% van totale lasten	9,70%

Toelichting

Formatie
De formatie voor 2027 is gebaseerd op de vastgestelde streefformatie en bedraagt 7,8 fte per 1.000 inwoners.

Bezetting
De bezetting bedraagt 7,6 fte per 1.000 inwoners. Het verschil ten opzichte van de formatie hangt samen met openstaande en lastig vervulbare vacatures en verschillen tussen de beschikbare formatie en de feitelijk ingevulde capaciteit. Omdat de bezetting een momentopname betreft, komt het verschil tussen formatie en bezetting niet rechtstreeks overeen met het aantal openstaande vacatures.

Apparaatskosten
De apparaatskosten bedragen € 837 per inwoner. De ontwikkeling van deze kosten hangt samen met de groei van de organisatie, loon- en prijsontwikkelingen en investeringen in onder meer digitalisering, informatiebeveiliging en bedrijfsvoering.

Externe inhuur
De indicator externe inhuur bedraagt 12,87% voor inhuur bij projecten. Deze indicator wordt berekend volgens de wettelijk voorgeschreven BBV-methodiek en is gebaseerd op de bij het opstellen van de begroting bekende verplichtingen. Voor inhuur bij ziekte verwachten we ongeveer 2% en voor overige inhuur (specialistische kennis, moeilijk vervulbare vacatures, etc.) ongeveer 5%. Deze percentages liggen elk jaar weer anders omdat ze fluctueren als gevolg van omstandigheden lopende het begrotingsjaar. De indicator geeft daarmee een verwachting weer bij het opstellen van de begroting. De gemeente blijft sturen op het beperken van externe inhuur en hanteert een streefwaarde van maximaal 20%.

Overhead
Het overheadpercentage bedraagt 9,70% van de totale lasten. De stijging van het overheadpercentage hangt mede samen met investeringen in bedrijfsvoering, digitalisering, informatiebeveiliging, control en compliance die nodig zijn om de groeiende organisatie adequaat te ondersteunen.

6.6. Wet Vennootschapsbelasting (Vpb)

Vanaf 1 januari 2016 is de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheden ingevoerd. De Vpb-last wordt verwacht vanuit de grondbedrijfsfunctie.

Op basis van de huidige berekeningen wordt er naar verwachting in de jaren 2027-2030 € 16.000 vennootschapsbelasting betaald.

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Nederland heeft zich gebonden aan het Europees Handvest voor Lokale autonomie. Hierin is bepaald, dat lokale overheden ten minste voor een deel van hun inkomsten dienen te beschikken over een eigen belastinggebied. Dit belastinggebied wordt gevormd door heffingen die een belangrijk onderdeel vormen van de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente zoals de onroerendezaakbelasting en de toeristenbelasting. En uitheffingen die een belangrijk onderdeel vormen van de specifieke dekkingsmiddelen van de gemeente zoals de afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges.

De “Paragraaf lokale heffingen” bevat de beleidsvoornemens voor de lokale heffingen. Ook staan hier de hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen met een toelichting op de opbouw van heffingen die maximaal kostendekkend mogen zijn. Daarnaast geven we een duiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

De in deze paragraaf opgenomen opbrengsten betreffen ramingen, vaststelling van de definitieve tarieven vindt plaats in de raadsvergadering van december 2027.

Beleidskaders

Voor de lokale heffingen zijn onder andere de volgende onderwerpen van belang:

- druk van de lokale belastingen en heffingen;
- kostendekkendheid en
- kwijtscheldingsbeleid.

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

In dit onderdeel worden de geraamde opbrengsten van de onroerendezaakbelastingen, de toeristenbelasting, de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de begraafrechten toegelicht. Daarnaast wordt gekeken naar de kostendekkendheid van de heffingen en leges waarop dit van toepassing is.

Kostendekkendheid leges

We streven naar een kostendekkingsgraad van 100% per leges titel. Uit de tabellen bij onderdeel “Leges” blijkt dat dit niet volledig wordt gerealiseerd. Dit heeft onder andere te maken met de tarieven van persoonsdocumenten. Deze tarieven worden vastgesteld door het Rijk.

Toerekening kosten straatreiniging

In december 2025 is het Gemeentelijk Waterplan (GWP) 2026-2030 vastgesteld. Op basis van dit plan is de toerekening van kosten straatreiniging geactualiseerd. Van straatvegen wordt 50% naar riolering en 50% naar de afval doorbelast. De kosten voor verzorgend onderhoud wegen wordt gelijkmatig verdeeld tussen riolering, afval, wegen en groen. Een jaarlijkse verhoging van de rioolheffing van 3% exclusief indexatie voor de periode van 1 januari 2026 tot en met 1 januari 2030.

Onroerendezaakbelastingen (OZB) en toeristenbelasting

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de opbrengsten onroerendezaakbelastingen:

	2026	2027	2028	2029	2030
Woningen eigenaren	5.492	5.668	5.806	5.943	5.997
Niet-woningen gebruikers	2.797	2.885	2.954	3.022	3.049
Niet-woningen eigenaren	3.501	3.589	3.658	3.727	3.754
Totaal	**11.790**	**12.142**	**12.418**	**12.692**	**12.800**

Bedragen x € 1.000

De Waddinxveense ondernemersverenigingen werken mee aan het ondernemersfonds. Met ingang van het begrotingsjaar 2023 is er een extra opslag op de OZB niet woningen opgenomen. De opslag bedraagt € 30 per € 100.000 WOZ-waarde.

De opbrengsten Onroerendezaakbelastingen en de gevolgen voor de algemene uitkering wijzigen in 2027 ten opzichte van 2026. De verwachte OZB-opbrengst woningen is in 2027 verhoogd naar rato van de groei van het aantal woningen.

Het tarief voor de toeristenbelasting in Waddinxveen voor het jaar 2027 wordt meegenomen in de Verordeningen die vastgesteld worden in de raadsvergadering van december 2026. Voor de begroting is thans uitgegaan van het huidige tarief 2026.

Heffingen die onderdeel vormen van de specifieke dekkingsmiddelen
De Gemeente Waddinxveen heeft als uitgangspunt dat de tarieven voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en begraafrechten 100% kostendekkend dienen te zijn. Indien deze tarieven al 100% kostendekkend zijn, worden de tarieven niet automatisch gecorrigeerd voor inflatie. Dit is op grond van de Gemeentewet niet toegestaan. De tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn inclusief compensabele BTW op de kosten van derden.

Om schoksgewijze tariefsaanpassing over de jaren te voorkomen zijn voor de heffingen die onderdeel uitmaken van de specifieke dekkingsmiddelen egalisatievoorzieningen in het leven geroepen. Overhead wordt door de vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) met ingang van 2017 niet meer doorbelast naar externe producten. Dit mag voor de heffingen nog wel extracomptabel als last worden meegerekend bij de berekening van de kostendekkendheid.

Afvalstoffenheffing
We monitoren de effecten van de ingezette activiteiten. Waar nodig sturen wij bij, om de overlast van de afvaldumpingen en de totale hoeveelheid afval te verminderen. In samenwerking met Cyclus en andere deelnemende gemeenten is een demontagehal opgezet, om zo de hoeveelheid grof restafval verder terug te dringen.
De dienstverlening door Cyclus is vastgelegd in een gezamenlijke dienstverleningsovereenkomst (DVO), waarvan wij het contractbeheer uitvoeren. De kosten van de DVO zullen door onder andere stijgende personeels- en materiaalkosten en een nieuwe CO_2-heffing stijgen ten opzichte van 2026. De effecten hiervan worden betrokken bij de jaarlijkse vaststelling van de afvalstoffenheffing. Daarbij wordt ook gekeken naar de beschikbare ruimte binnen de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing, die bedoeld is om schommelingen in kosten en opbrengsten op te vangen. De definitieve hoogte van de afvalstoffenheffing wordt in december vastgesteld.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de begrote opbrengsten:

	2026	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opbrengsten afvalstoffenheffing	6.069	6.221	6.221	6.221	6.221
Totaal	**6.069**	**6.221**	**6.221**	**6.221**	**6.221**

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing ziet er voor 2027 als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	
Kosten afvalverwerking inclusief omslagrente	-5.294
Inkomsten afvalverwerking exclusief heffingen	300
Netto kosten afvalverwerking	***-4.994***
Toe te rekenen kosten afvalverwerking:	
Overhead	-371
BTW	-927
Totale kosten afvalverwerking	**-6.292**
Opbrengst afvalstoffenheffing	6.221
Onttrekking aan de egalisatievoorziening tarieven afvalstoffenheffing	0
Totale opbrengst afvalverwerking	**6.221**
Dekkingspercentage	**98,87%**

Bedragen x € 1.000

In bovenstaande berekening is geen onttrekking aan de egalisatievoorziening opgenomen. Hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt in welke mate de afvalstoffenheffing op zichzelf kostendekkend is. Het dekkingspercentage bedraagt daarmee 98,87%. Om tot volledige kostendekkendheid te komen, wordt in 2027 naar verwachting €

71.000 onttrokken aan de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing. Deze onttrekking is verwerkt in het verwachte verloop van de egalisatievoorziening.

Het verwachte verloop van de egalisatievoorziening is als volgt begroot:

	2026	2027	2028	2029	2030
Verwachte stand Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing per 31-12	805	734	662	590	517

Bedragen x € 1.000

De egalisatievoorziening afvalstoffenheffing wordt ingezet om schommelingen tussen de kosten en opbrengsten van de afvalinzameling op te vangen. De huidige omvang van de voorziening is vooral het gevolg van hogere opbrengsten uit afvalverwerking in voorgaande jaren. In de meerjarenraming neemt de stand van de voorziening geleidelijk af. Hiermee blijft voldoende ruimte beschikbaar om toekomstige fluctuaties in kosten en opbrengsten op te vangen en een stabiele ontwikkeling van de afvalstoffenheffing te ondersteunen.

Rioolheffing
In 2026 is het Gemeentelijk waterplan 2026-2030 door de raad vastgesteld. Hierin is de ontwikkeling van het tarief en de groei van het aantal aansluitingen opgenomen.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de begrote opbrengsten:

	2026	2027	2028	2029	2030
Opbrengsten rioolheffing	3.858	4.015	4.314	4.627	4.956

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendekkendheid van de rioolheffing ziet er voor 2027 als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing	
Kosten rioleringstaak inclusief omslagrente	-3.597
Inkomsten rioleringstaak exclusief heffingen	3
Netto kosten rioleringstaak	**-3.594**
Toe te rekenen kosten rioleringstaak:	
Overhead	-436
BTW	-325
Totale kosten rioleringstaak	**-4.355**
Rioolheffing	4.015
Onttrekking aan de egalisatievoorziening tarieven rioolrechten	0
Totale opbrengst rioolheffing	**4.015**
Dekkingspercentage	**92,19%**

Bedragen x € 1.000

In 2026 heeft de raad het Gemeentelijk Waterplan 2026-2030 vastgesteld. Hierin zijn de ontwikkeling van het tarief, de benodigde investeringen en de groei van het aantal aansluitingen opgenomen. De opbrengsten uit de rioolheffing ontwikkelen zich in lijn met de uitgangspunten uit het Gemeentelijk Waterplan.

In bovenstaande berekening is geen onttrekking aan de egalisatievoorziening tarieven rioolrechten opgenomen. Hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt in welke mate de rioolheffing op zichzelf kostendekkend is. Het dekkingspercentage bedraagt daarmee 92,19%. Om tot volledige kostendekkendheid te komen, wordt in 2027 naar verwachting € 340.000 onttrokken aan de egalisatievoorziening tarieven rioolrechten. Deze onttrekking is verwerkt in het verwachte verloop van de egalisatievoorziening.

Het verwachte verloop van de egalisatievoorziening is als volgt begroot:

	2026	2027	2028	2029	2030
Verwachte stand Egalisatievoorziening tarieven rioolrechten per 31-12	2.474	2.132	1.935	1.993	2.320

Bedragen x € 1.000

De egalisatievoorziening tarieven rioolrechten wordt ingezet om schommelingen tussen de kosten en opbrengsten van de gemeentelijke watertaken op te vangen. In de meerjarenraming neemt de stand van de voorziening in eerste instantie af doordat een deel van de beschikbare middelen wordt ingezet om de tarieven te dempen. Vanaf 2029 neemt de stand van de voorziening weer toe. De voorziening blijft gedurende de gehele begrotingsperiode op een voldoende niveau om toekomstige fluctuaties in kosten en opbrengsten op te vangen en een stabiele ontwikkeling van de rioolheffing te ondersteunen.

Begraafrechten
In januari 2022 is het beheerplan begraafplaatsen 2022-2026 vastgesteld. De tarieven van de begraafrechten worden in december 2026 voor het jaar 2027 vastgesteld.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de begrote opbrengsten:

	2026	2027	2028	2029	2030
Begraafrechten	388	392	392	392	392
Totaal	**388**	**392**	**392**	**392**	**392**

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendekkendheid van de begraafrechten ziet er voor 2027 als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de begraafrechten	
Kosten begraafplaats inclusief omslagrente	-385
Inkomsten begraafplaats exclusief heffingen	-
Netto kosten begraafplaats	**-385**
Toe te rekenen kosten begraafplaats:	
Overhead	-140
Totale kosten begraafplaats	**-525**
Begraafrechten	392
Onttrekking aan de egalisatievoorziening begraafplaatsen	0
Totale opbrengst begraafplaats	**392**
Dekkingspercentage	**74,67%**

Bedragen x € 1.000

In bovenstaande berekening is geen onttrekking aan de egalisatievoorziening begraafplaatsen opgenomen. Hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt in welke mate de begraafrechten op zichzelf kostendekkend zijn. Het dekkingspercentage bedraagt daarmee 74,67%. Om tot volledige kostendekkendheid te komen, wordt in 2027 naar verwachting € 133.000 onttrokken aan de egalisatievoorziening begraafplaatsen. Deze onttrekking is verwerkt in het verwachte verloop van de egalisatievoorziening.

Het verloop van de egalisatievoorziening ziet er als volgt uit:

	2026	2027	2028	2029	2030
Verwachte stand Egalisatievoorziening begraafplaatsen per 31-12	142	10	-119	-246	-375

Bedragen x € 1.000

Het verwachte verloop van de egalisatievoorziening is gebaseerd op de huidige tarieven voor de begraafrechten. Uit de meerjarenraming blijkt dat de beschikbare middelen in de voorziening bij ongewijzigde tarieven niet toereikend zijn om de verwachte tekorten gedurende de gehele begrotingsperiode op te vangen. Bij vaststelling van de tarieven 2027 in december 2026 worden de tarieven geïndexeerd. De uitkomsten van het in 2027 op te leveren beheerplan bepalen vervolgens de verdere ontwikkeling en het verloop van de egalisatievoorziening. Daarbij wordt gestuurd op een financieel duurzame dekking van de kosten van de begraafplaatsen.

Leges

De begrote kostendekkendheid van de leges is als volgt:

Kostendekkendheid van leges Titel I			
Hoofdstuk	**Lasten**	**Baten**	**Kostendekking %**
Huwelijk	-43	34	77,69%
Persoonsdocumenten	-702	649	92,48%
Verstrekkingen en Nasporingen	-13	9	69,38%
Handel en (APV-)vergunningen	-20	13	62,41%
Telecommunicatie	-50	44	88,45%
Verkeer en vervoer	-34	14	40,06%
Rioolaansluiting	-2	3	111,01%
Totaal	**-865**	**765**	**88,43%**

Bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid van leges Titel II			
Hoofdstuk	**Lasten**	**Baten**	**Kostendekking %**
Bouwvergunningen	-2.044	1.777	86,97%
Totaal	**-2.044**	**1.777**	**86,97%**

Bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid van leges Titel III			
Hoofdstuk	**Lasten**	**Baten**	**Kostendekking %**
Horeca	-4.551	2.676	58,80%
Organiseren evenementen of markten	-8.851	5.355	60,50%
Totaal	**-13.402**	**8.031**	**59,92%**

Bedragen x € 1.000

Kwijtscheldingsbeleid

Voor de beoordeling van een verzoek tot kwijtschelding is de betalingscapaciteit bepalend. Onder betalingscapaciteit wordt verstaan: het positieve verschil tussen het netto-besteedbare inkomen en de door het Rijk genormeerde kosten van bestaan. Het netto-besteedbare inkomen is het inkomen dat resteert na de betaling van de huur (na aftrek van huurtoeslag) en de premie voor de ziektekostenverzekering. De genormeerde kosten van bestaan bedragen volgens het rijk 90% van de bijstandsuitkering. Het staat de gemeente vrij dit percentage te verhogen tot 100%. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat van een bijstandsuitkering geen gemeentelijke belastingen betaald kunnen worden. In Waddinxveen hebben we dit, net als in het overgrote deel van de andere gemeenten in Nederland, toegepast.

Als bij de beoordeling van een kwijtscheldingsverzoek blijkt dat belastingplichtige niet beschikt over betalingscapaciteit, wordt kwijtschelding verleend. Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor afvalstoffenheffing. Voor kwijtscheldingen hebben we een structureel bedrag van € 170.000 opgenomen.

Lokale lastendruk

We streven naar de laagste woonlasten in de regio Midden-Holland. De opbrengsten rioolheffing zijn voor 2027 en volgende jaren reeds gebaseerd op het Gemeentelijk waterplan 2026 - 2030. Dit is ook van toepassing op de opbrengsten begraafrechten die voor 2027 en volgende jaren gebaseerd zijn op het Beheerplan Begraafplaats Thijmhof 2022 - 2026. De opbrengsten afvalstoffenheffing 2027 worden ten opzichte van 2026 geïndexeerd met maximaal 2,5% met het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid.

Onderstaande tabellen geven inzicht in de belastingdruk in 2026 in de gemeente Waddinxveen ten opzichte van omliggende gemeenten in de regio.

Gemeente	Gemiddelde WOZ-waarde	Tarief OZB woningen eigenaren	Tarief afvalstoffen-heffing	Tarief rioolheffing
Waddinxveen	**482.000**	**0,0811%**	**408**	**251**
Bodegraven - Reeuwijk	540.000	0,1123%	488	386
Gouda	404.000	0,0836%	406	573
Zuidplas	502.000	0,0947%	358	235
Krimpenerwaard	465.000	0,0827%	332	289
Gemiddelde	**478.600**	**0,0909%**	**398**	**347**

Totale belastingdruk bij regiogemeenten in 2026:

Gemeente	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons	WOZ-waarde 350.000	WOZ-waarde 400.000	WOZ-waarde 425.000
Waddinxveen	1.112	959	999	1.040
Bodegraven- Reeuwijk	1.554	1.356	1.412	1.468
Gouda	1.383	1.285	1.327	1.369
Zuidplas	1.141	936	983	1.031
Krimpenerwaard	1.064	939	980	1.022
Gemiddelde	**1.251**	**1.095**	**1.140**	**1.186**

Bron: Coelo Atlas van de lokale lasten 2026, Waarderingskamer en Waarstaatjegemeente.nl.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

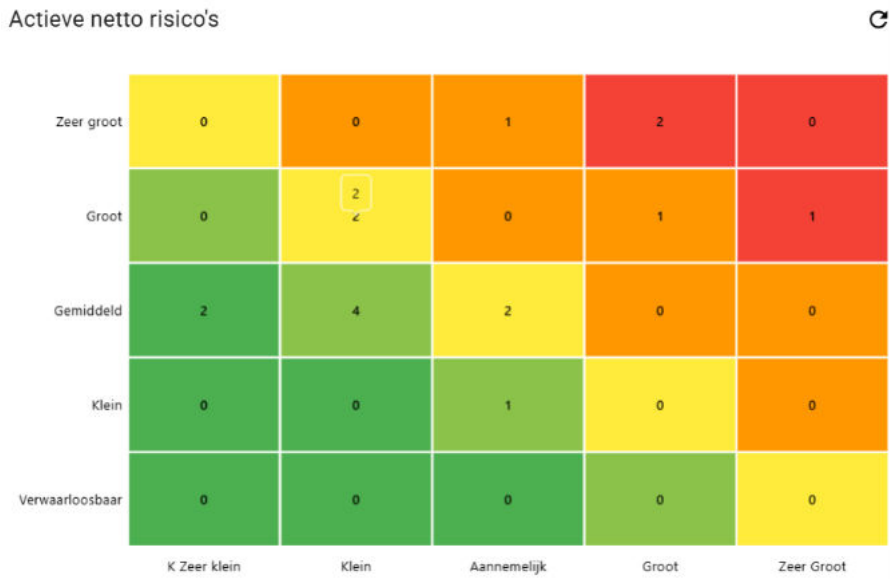
Het beleid voor het risicomanagement is geactualiseerd en vastgesteld op 22 januari 2025. In het beleidskader zijn de volgende doelen opgenomen:

1. Kaderstelling raad en formuleren van beleidsuitgangspunten: De raad is verantwoordelijk voor een sluitende begroting. De raad heeft een kaderstellende, budgetterende en controlerende taken. Vanuit deze rollen geeft de raad de kaders met betrekking tot het weerstandsvermogen en het risicomanagement aan en stelt de raad hiervoor het beleid vast waarbinnen de gemeente Waddinxveen dient te opereren.
2. Voldoen aan wet- en regelgeving: Beleid over weerstandsvermogen en risicomanagement wordt via wet- en regelgeving (BBV, Gemeentewet en Financiële verordening) verplicht gesteld. Door het vaststellen van deze nota en een actualisatie hiervan voldoet de gemeente Waddinxveen aan wet- en regelgeving
3. Verhogen van het risicobewustzijn: Risico's meer inzetten als tool voor bestuur en management met als doel het verhogen van het risicobewustzijn.
4. Borgen van aandacht voor het managen van risico's door het nemen van beheersmaatregelen: Het signaleren van de risico´s is de eerste stap. Maar vervolgens moeten de maatregelen worden benoemd die genomen worden om de risico´s zo veel mogelijk te beheersen. Op deze manier wordt er proactief met risico's omgegaan, in plaats van reactief. Meer terugkijken en leren van het effect van de beheersmaatregelen.
5. Zorgen voor beter bestuur en voor vertrouwen in bestuur: Een goed risicomanagement zorgt ervoor dat de burgers vertrouwen hebben in de gemeente en haar bestuurders, want zij hechten belang aan een goedwerkende gemeente.

Risico-kaart

Er wordt gebruik gemaakt van een risicokaart voor de beheersing van risico's met een hoge kans op waarschijnlijkheid en groot financieel gevolg.

De risicokaart geeft (in dit geval) de risico's weer naar de klassen voor de kans en het financieel gevolg. De beheersing van de risico's die in de rode en oranje vlakken van de risicokaart vallen, worden nader toegelicht in onder "risico inventarisatie". Risico;s die toezien op imago, planning of anderzijds zijn niet binnen deze risicokaart opgenomen, maar worden wel periodiek gemonitord en zijn onderdeel van het risicoframework van Gemeente Waddinxveen.

Figuur 1: Risicokaart

Zichtbaar is dat er nu 13 financiële risico's zijn geïnventariseerd die méér dan € 50.000 ,- bedragen. Risico's onder de € 50.000 euro worden niet meegenomen bij de berekening van het weerstandsvermogen.

Risico-inventarisatie

Vanuit het risicomanagement systeem zijn de risico's geactualiseerd en berekend. Conform de geactualiseerde nota Risicomanagement en weerstandsvermogen, worden in onderstaande tabel de risico's benoemd die in de risicokaart in de rode of oranje vlakken zijn gepositioneerd en de grootste financiële risico's voor gemeente Waddinxveen zijn.

Positie	Risico	Kans (in %)	Financieel gevolg (in €)	Gewogen risicobedrag (Monte Carlo)	Programma risico
1	**Structurele korting van rijkswege op Gemeentefonds.** Alhoewel er door het kabinet een inhaalslag lijkt te worden gemaakt, blijft het de vraag in hoeverre er voor de langere termijn structureel op een hogere bekostiging uit het gemeentefonds kan worden gerekend. In dit bedrag is tevens opgenomen de korting van 10% op SPUKS.	70%	Tussen 2.000.000 en 3.750.000	2.936.329	Participatie in samenhang Kans – groot Impact – zeer groot (Rood)
	Beheersmaatregelen - **Vroegtijdige planning**: Gemeente Waddinxveen kan haar begroting en financiële plannen herzien om rekening te houden met de verwachte bezuinigingen indien dit nodig is. Dit sturingmiddel kan helpen om onverwachte tekorten te voorkomen - **Kostenbeheersing**: Door blijvend op zoek te zijn naar efficiëntieverbeteringen en waar dat kan kostenbesparende maatregelen door te voeren, proberen uitgaven verminderen. - **Bijsturen SPUK's**: Bijsturen binnen beleidsterrein waarop specifieke uitkering wordt verrekend.				
2	**Netcongestie** voor aansluiting woningbouwprojecten en maatschappelijke voorzieningen	70%	Tussen 1.500.000 en 3.000.000	1.563.675	Ruimte voor iedereen Kans – groot Impact – zeer groot (Rood)
	Beheersmaatregel: - **Samenwerken met netbeheerders**: Door vroegtijdig in gesprek te gaan met netbeheerders, kunnen we als gemeente beter anticiperen op toekomstige capaciteitsproblemen en samen oplossingen vinden, zoals bijvoorbeeld het plaatsen van extra transformatorstations - **Flexibele planning**: Waddinxveen probeert om bouw- en ontwikkelingsplannen flexibel in te richten, zodat projecten kunnen worden aangepast aan de beschikbaarheid van netcapaciteit.				
3	**Open einde regeling Jeugdwet & Wmo.** Door het ontbreken van een bestedingsplafond of extra stijging van jeugdzorguitgaven moet gemeente in zorg voorzien waar onvoldoende financiële dekking tegenover staat.	70%	Tussen 1.000.000 en 1.500.000	1.289.851	Zorg voor iedereen Kans – groot Impact – Groot (Oranje)
	Beheersmaatregel: - **Egalisatiereserve:** Gemeente Waddinxveen beschikt over een egalisatiereserve om kortstondig financiële pieken te kunnen opvangen. - **Regionaal samenwerken en inkopen:** Voor structurele beheersmaatregelen wordt kritisch gekeken naar de kosten van de open einde regelingen, in regionale samenwerking met de GR Jeugd en WMO				
4	**Terugbetaling WBI Subsidie Noordkade** Gemeente is niet tijdig of met onvoldoende ambtelijke capaciteit begonnen met werkzaamheden, waardoor niet aan de voorwaarden van de subsidie kan worden voldaan	50%	5.000.000	3.004.072	Ruimte voor iedereen Kans – Groot Impact – Zeer Groot (Oranje)
	- **Projectmanagement**: door periodiek te sturen op belangrijke (subsidie)momenten, kan tijdig worden bijgestuurd daar waar nodig. - **Risicobeheersing**: We voeren regelmatig controles en monitoring uit om te zorgen dat de wij ons als subsidieontvanger ons houden aan de voorwaarden en doelstellingen van de subsidie - **Projectmatig werken & tussentijdse rapportages**: Tussentijdse rapportages en financiële verantwoordingen van subsidieontvangers om tijdig problemen te signaleren en aan te pakken.				

5	Stijgende kosten door aanhoudende werkzaamheden en lagere legesinkomsten door invoering WKB	**90%**	**400.000**	**577.353**	**Ruimte voor iedereen** Kans – zeer groot Impact – groot (Oranje)
	- **Betere samenwerking met private partijen**: Gemeenten kunnen samenwerken met private ontwikkelaars en investeerders om gezamenlijke projecten te realiseren. Dit kan helpen om de financiële lasten te delen en risico's te verminderen - **Herijking legesmodel**: Een evaluatie van leges, capaciteit en handhavingskosten geeft inzicht in het structurele begrotingseffect				

Benodigde weerstandscapaciteit

Financieel gevolg

De ontwikkeling van het aantal risico's en het totaal aan maximaal financieel gevolg is als volgt.

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2026-2029	Jaarrekening 2025	Begroting 2027-2030
Aantal geïnventariseerde risico's	13	15	14
Maximaal financieel gevolg alle risico's	17.853	17.103	18.953

Bedragen x € 1.000

Hoe is het risicoprofiel veranderd ten opzichte van de vorige keer

Ten opzichte van de meest recente risico-inventarisatie (Jaarstukken 2025) is de totale impact van de financiële risico's toegenomen van 17,9 miljoen naar 18,9. De wijzigingen binnen de meest zware risico's van Gemeente Waddinxveen zijn als volgt te duiden:

- Het "start"moment waarop de WBI-subsidie samenhangend met de bouwactiviteiten nadert. Daarmee wordt ook het risicoprofiel van de gemeente verhoogd. De kans blijft bestaan dat de gemeente wel voorbereidende werkzaamheden heeft gemaakt, maar dat de start van de projecten later begint dan het ijkmoment van de subsidie en (deel)terugbetaling daarmee een reëler scenario wordt.
- De financiële impact van cyberrisico's stijgen. Alhoewel de kans respectievelijk laag wordt ingeschat, is de financiële impact dusdanig dat het financieel profiel van dit risico is aangepast.

Risicosimulatie

Natuurlijk zullen de risico´s zich niet allemaal tegelijk voordoen. Van alle risico´s is de kans bepaald dat het risico zich zal voordoen. Met een Monte Carlo simulatie is vervolgens bepaald welk bedrag nodig is om de geïnventariseerde risico´s af te dekken. Daarbij wordt een zekerheidspercentage van 90% gehanteerd.

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2026-2029	Jaarrekening 2025	Begroting 2027-2030
Benodigde weerstandscapaciteit algemeen	9.831	9.205	10.438
Benodigde weerstandscapaciteit Grondbedrijf	3.816	5.433	5.433
Totale benodigde weerstandscapaciteit	13.647	14.638	15.871

Bedragen x € 1.000

Beschikbare weerstandscapaciteit

Incidentele en structurele weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit kan worden onderscheiden in incidentele weerstandscapaciteit (vermogen om eenmalige financiële gevolgen van risico's op te vangen) en structurele weerstandscapaciteit (vermogen om structureel de financiële gevolgen van risico's op te vangen). We gebruiken in eerste instantie de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Indien zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan worden deze eerst incidenteel afgedekt vanuit de incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens wordt hiervoor bij de samenstelling van de eerstvolgende begroting structurele dekking gezocht binnen de structurele begrotingsruimte. Indien dit niet lukt dan kan de structurele weerstandscapaciteit ingezet worden als dekkingsmiddel.

Incidentele weerstandscapaciteit
De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel aan incidentele middelen van de algemene dienst vermeerderd met het saldo in de incidentele weerstandscapaciteit van het grondbedrijf. Dit wordt hieronder weergegeven. Met ingang van de 1e Burap 2020 wordt er bij de bepaling van de hoogte van de algemene bedrijfsreserve rekening gehouden met toekomstige beslagen tot en met het einde van de begrotingsperiode.

De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit is als volgt:

Elementen weerstandscapaciteit	2027	2028	2029	2030
Beschikbare algemene middelen:				
Algemene bedrijfsreserve algemene dienst (saldo per 1/1 jaar t)	21.771	23.244	24.355	24.182
Algemene bedrijfsreserve grondbedrijfsfunctie (saldo per 1/1 jaar t)	5.255	4.315	4.315	3.309
Meerjarig begrotingssaldo 2027-2030	1.473	1.111	-173	-949
	28.499	**28.670**	**28.497**	**26.542**
Geblokkeerd deel (benodigde weerstandscapaciteit):				
Benodigde weerstandscapaciteit algemeen	10.438	10.438	10.438	10.438
Benodigde weerstandscapaciteit grondbedrijfsfunctie	5.433	5.433	5.433	5.433
	15.871	**15.871**	**15.871**	**15.871**
Vrij besteedbaar deel algemene middelen	**12.628**	**12.799**	**12.626**	**10.671**

Bedragen x € 1.000

In de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen is opgenomen dat ook stille reserves in de beschikbare weerstandscapaciteit wordt meegenomen. De mogelijke stille reserves zijn onderzocht. De stille reserves betreffen het positieve verschil tussen de directe verkoopwaarde (actuele waarde) en de boekwaarde (waardering). Het kan hierbij gaan om materiële bezittingen en/of financiële bezittingen (deelnemingen). Van een stille reserve in materiële bezittingen kan pas worden uitgegaan als de bijbehorende activa niet duurzaam aan de bedrijfsuitoefening zijn verbonden en dat de activa vrij verhandelbaar zijn. Voor de gemeente doet dat zich alleen voor bij onroerende zaken die in eigendom zijn van de gemeente en niet meer benodigd zijn voor de bedrijfsuitoefening. De stille reserves zijn geactualiseerd met de jaarrekening 2021. Er is 1 kleine stille reserve. Een aantal gebouwen is in het kader van het IHP niet meer voor onderwijs in gebruik en toegevoegd aan de voorraad '(strategisch) vastgoed'. Mogelijk zijn hier stille reserves. Maar gezien de hoge mate van onzekerheid van toekomstig gebruik en bijbehorende waarde, zijn deze niet in de weerstandscapaciteit opgenomen.

Structurele weerstandscapaciteit
De structurele weerstandscapaciteit van onze gemeente wordt toegelicht in de paragraaf Kengetallen.

Benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit

Om betekenis te geven aan de ratio van het weerstandsvermogen wordt gewerkt met een waarderingstabel. Deze indeling van waardering wordt over het algemeen toegepast door gemeenten. Daarnaast gebruikt de provincie vanuit haar rol als toezichthouder deze waardering tevens in het toetsingskader. Hier sluit de Gemeente Waddinxveen bij aan.

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
Groter dan 2.0	Uitstekend
Tussen 1.4 en 2.0	Ruim voldoende
Tussen 1.0 en 1.4	Voldoende
Tussen 0.8 en 1.0	Matig
Tussen 0.6 en 0.8	Onvoldoende
Kleiner dan 0.6	Ruim onvoldoende

De gemeenteraad van Waddinxveen heeft de norm vastgesteld dat zij streeft naar een ratio van minimaal ruim voldoende (1.4) .

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt een relatie gelegd tussen de financieel

	Jaarrekening 2025	Begroting 2026-2029	Begroting 2027-2030
Beschikbare weerstandscapaciteit	27.171	30.225	26.542
Benodigde weerstandscapaciteit	14.124	13.647	15.871
Ratio weerstandsvermogen	1,92	2,21	1,67
Ratio betekenis	Ruim voldoende	Ruim voldoende	Ruim voldoende

Bedragen x € 1.000

Kengetallen financiële positie

De kengetallen moeten worden opgenomen in deze paragraaf om de raad in onderlinge samenhang eenvoudig inzicht te verschaffen in de financiële positie van de gemeente en daarmee een bijdrage te leveren aan de (verdere) invulling van de kaderstellende en controlerende rollen van de raad. Ze moeten inzichtelijker maken over hoeveel (financiële) ruimte een gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Door de Provincie Zuid-Holland zijn normen gedefinieerd, die in het vervolg als referentie worden gebruikt. De kleuren van de verschillende ratio's per kengetal zijn groen, oranje (volgens website geel) en rood (volgens website oranje). Bij de toelichting op de kengetallen worden de ratio's per kengetal verklaard.
Het verloop van de kengetallen kan als volgt worden samengevat:

Kengetallen	Beg. 2026	JR. 2025	Beg. 2027	Beg. 2028	Beg. 2029	Beg. 2030
Belastingcapaciteit	103%	99%	103%	103%	103%	103%
Grondexploitatieratio	8%	8%	1%	3%	8%	8%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	73%	45%	62%	71%	87%	96%
Netto schuldquote	77%	50%	66%	76%	92%	102%
Solvabiliteitsratio	36%	48%	42%	39%	36%	34%
Structurele exploitatieruimte	0,20%	4,80%	1,60%	1,46%	0,42%	-0,03%

Toelichting:

Netto schuldquote
Kengetal dat een indicatie geeft van de hoogte van de schuld. Daarmee kan een oordeel worden gevormd over de mate waarin de baten, exclusief reservemutaties, van de gemeente toereikend zijn om de schuldverplichtingen te voldoen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Het percentage komt tot stand door de aangetrokken gelden minus de uitgezette gelden te delen door de jaarinkomsten. Volgens de website 'staatvan.zuid-holland.nl' is de kleur bij een ratio van < 90% groen, bij 90% - 130% oranje (volgens website geel) en bij > 130% rood (volgens website oranje). De netto schuldquote verslechterd vanaf 2029. De schuldquote is de verhouding tussen schulden en het totaal van de baten.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Bij dit kengetal worden de doorgeleende gelden van de financiële activa gecorrigeerd op de netto schuldquote. Verder is de toelichting op de netto schuldquote van toepassing, inclusief referentiewaarden.

Solvabiliteitsratio
Kengetal dat weergeeft in hoeverre het totaal van de activa is gefinancierd vanuit het eigen vermogen. De ratio wordt berekend door het eigen Vermogen (de reserves) te delen door het balanstotaal. Volgens de website "staatvan.zuid-holland.nl" is de kleur bij een ratio van > 50% groen, bij 20% - 50% oranje (volgens website geel) en bij < 20% rood (volgens website oranje).

Grondexploitatieratio
Kengetal dat een indicatie geeft van de hoogte van de voorraad bouwgrond en de stand van het onderhanden werk bouwgrondexploitatie. De balanswaarde hiervan minus de voorzieningen voor negatieve grondexploitaties wordt gedeeld door de jaarinkomsten om tot deze ratio te komen. De hoogte van dit kengetal geeft aan wat het terugverdienrisico is op de grondexploitaties ten opzichte van de totale inkomsten van de gemeente. Volgens de

website ‘staatvan.zuid-holland.nl’ is de kleur bij een ratio van < 20% groen, bij 20% - 35% oranje (volgens website geel) en bij > 35% rood (volgens website oranje). Volgens de eerdergenoemde website is de bandbreedte van deze ratio bij de diverse gemeenten groot. Of een gemeente een beheers- of een ontwikkelgemeente is heeft een grote invloed op deze ratio.

Structurele exploitatieruimte
Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting/jaarrekening is, afgezet tegen de inkomsten. Dit kengetal brengt de structurele weerstandscapaciteit of robuustheid van de meerjarenbegroting tot uitdrukking. De structurele exploitatieruimte heeft een positieve invloed op de solvabiliteit als hiermee het eigen vermogen wordt versterkt. Volgens de website ‘staatvan.zuid-holland.nl’ is de kleur bij een ratio van > 0% groen, 0% oranje (volgens website geel) en bij < 0% rood (volgens website oranje). De score is positief (groen) en vanaf 2030 rood.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk (jaar t) in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde (jaar t-1). Volgens de website ‘staatvan.zuid-holland.nl’ is de kleur bij een ratio van < 95% groen, bij 95% - 105% oranje (volgens website geel) en bij > 105% rood (volgens website oranje). De tarieven zijn bij de gemeente Waddinxveen hoger dan gemiddeld in Nederland.

Financiële kengetallen begroting 2027 – 2030 in samenhang
De gemeente Waddinxveen is een ontwikkelgemeente. Dit betekent dat de financiële begroting jaarlijks sterk kan wisselen.
Dit is van invloed op het verloop van de Netto schuldquote, de Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de Solvabiliteit en de Grondexploitatieratio, die hierdoor een grillig karakter kunnen vertonen

Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaal-goederen

Kapitaalgoederen maken een groot deel uit van het kapitaal van een gemeente. De kapitaalgoederen in eigendom van de gemeente Waddinxveen bestaan uit wegen, bruggen, openbare verlichting, openbaar groen en bomen, speelplaatsen, het rioolstelsel, watergangen, gemeentelijke gebouwen, sportaccommodaties en de begraafplaats Thijmhof. De gemeente heeft de taak deze kapitaalgoederen duurzaam in stand te houden. De kwaliteit en het onderhoud van onze kapitaalgoederen is bepalend voor de (jaarlijkse) lasten en voor een veilige, aantrekkelijke en goed functionerende leefomgeving.

Het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen vindt plaats binnen de kaders van het Programma Duurzame Leefomgeving. De uitvoering hiervan is uitgewerkt in het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) 2026-2030. Voor de thema's spelen, riool en water zijn daarnaast het Speelruimteplan “Samen Beslissen en het Gemeentelijk Waterplan van toepassing.

Bij het in stand houden van de kapitaalgoederen maken we een onderscheid tussen jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen. De budgetten voor het jaarlijks onderhoud zijn per jaar op een gelijkblijvend niveau opgenomen binnen de exploitatiebegroting van het betreffende programma. Deze paragraaf gaat over het groot onderhoud en de vervangingsinvesteringen.

Groot onderhoud vindt plaats om de levensduur van een kapitaalgoed te verlengen. Om het groot onderhoud zonder fluctuaties te bekostigen treffen we voorzieningen. Jaarlijks wordt een evenredig bedrag gestort in de voorzieningen vanuit de exploitatie. De uitgaven voor groot onderhoud in een bepaald jaar onttrekken we uit de voorzieningen. Als kapitaalgoederen aan het eind van de levensduur zijn, vindt een vervangingsinvestering plaats. De kosten van de vervangingsinvesteringen worden geactiveerd en afgeschreven met ingang van het jaar na realisatie op basis van de levensduur van het nieuwe kapitaalgoed.

Openbare Ruimte

We beheren en onderhouden onze kapitaalgoederen in de openbare ruimte

We zorgen voor een kwalitatief goede en duurzame inrichting en instandhouding van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Dit betreft de disciplines wegen, groen, speelvoorzieningen, water en riolering. Door planmatig beheer en onderhoud blijven deze kapitaalgoederen veilig, functioneel en toekomstbestendig. Daarbij werken we met verschillende beheerniveaus die aansluiten bij het gebruik, de functie van het gebied en de beschikbare middelen. Hiermee voldoen we aan onze zorgplichten en spelen we in op de wensen en verwachtingen van onze inwoners, ondernemers en andere gebruikers van de openbare ruimte.

De beheerniveaus zijn als volgt onderverdeeld:

	Centra	Hoofdwegen	Woonwijken	Bedrijven	Buitengebied
Jaarlijks onderhoud	A	B	B	B	C
Groot onderhoud	A	B	B	B	C
Vervangingsinvesteringen	A	B	B	B	C

Deze beheerniveaus kunnen als volgt worden toegelicht:

Code	Kwaliteit	Technische staat	Verzorging
A	Hoog	Weinig op aan te merken	Schoon
B	Basis	Lichte schade, een en ander op aan te merken	Matig schoon, niet storend
C	Laag	Duidelijke schade, veel op aan te merken	Vuil, storend

We geven uitvoering aan het Projectenboek Openbare Ruimte 2026-2030

Het projectenboek openbare ruimte 2026-2030 vormt de basis voor de meerjarige uitvoering van vervangings- en herinrichtingsprojecten in de openbare ruimte. Door werkzaamheden aan wegen, groen, speelvoorzieningen, water, riolering en openbare verlichting integraal te programmeren, combineren we werkzaamheden waar mogelijk. Hiermee beperken we overlast, werken we efficiënt en realiseren we een toekomstbestendige openbare ruimte. Bij de voorbereiding van projecten stemmen we af met betrokken partners en betrekken we inwoners en andere belanghebbenden bij de planvorming.

Gemeentelijke Gebouwen

We beheren en onderhouden gemeentelijke gebouwen op het beheerniveau 'sober en doelmatig'

Het Beheerplan Maatschappelijk Vastgoed 2026 – 2029 is vastgesteld. Dit beheerplan vormt de basis voor het planmatig beheer en onderhoud van de gemeentelijke gebouwen in de periode 2026 – 2029. Door uitvoering te geven aan het beheerplan blijven de gebouwen duurzaam, veilig en functioneel in stand.

Sportaccommodaties

We investeren in buitensportaccommodaties

Voor de locatie Be-Fair bereiden we de vervanging van twee natuurgrasvelden door kunstgrasvelden voor. De voorbereidingen voor de uitvoering zijn gestart en de planvorming wordt verder uitgewerkt. Met deze investering zorgen we voor toekomstbestendige, duurzame en intensief bespeelbare sportvoorzieningen die aansluiten bij de huidige en toekomstige gebruiksbehoefte.

Begraafplaats Thijmhof

We beheren en onderhouden de begraafplaats op het beheerniveau 'hoog'

De begraafplaats Thijmhof is een gemeentelijk kapitaalgoed dat planmatig wordt beheerd en onderhouden. Doormiddel van dagelijks onderhoud, groot onderhoud en tijdige vervangingsinvesteringen houden we de begraafplaats veilig, representatief en toekomstbestendig. Investeringen zijn onder andere gericht op het in stand houden van paden, groen, waterhuishouding, gebouwen, verlichting en overige voorzieningen.

Naast het beheer van de fysieke voorzieningen voeren we de bedrijfsvoering van de begraafplaats uit. Hieronder vallen onder meer de uitgifte van en verlengen van grafrechten, het ruimen van graven waarvan de grafrust is verstreken en de bijbehorende administratie. Door de bedrijfsvoering en het beheer integraal uit te voeren, blijft de begraafplaats doelmatig ingericht en kan ook in de toekomst worden voorzien van voldoende capaciteit.

Onderhoud kapitaalgoederen

Binnen de kapitaalgoederen onderscheiden we de beheerdisciplines wegen, groen, water, riolering, openbare verlichting, speelvoorzieningen, gemeentelijke gebouwen, sportaccommodaties en de begraafplaats.

Het programma duurzame leefomgeving vormt het beleidskader voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. De uitvoering hiervan is uitgewerkt in het IBOR 2026-2030. Hier zijn de beheerstrategie, kwaliteitsniveaus, onderhoudsmaatregelen en de meerjarige programmering van beheer, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen van de openbare ruimte integraal opgenomen.

Voor de gemeentelijke gebouwen, sportaccommodaties en de begraafplaats hanteren we afzonderlijke meerjarige onderhoudsplannen. Deze vormen de basis voor het planmatig onderhoud en de benodigde vervangingsinvesteringen, zodat ook deze kapitaalgoederen duurzaam in stand worden gehouden.

De volgende beheer- en onderhoudsplannen vormen de basis voor het planmatig beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen. Actualisatie vindt plaats in 2027. Tot dat moment zijn de financiële ramingen gebaseerd op de laatst vastgestelde beheerplannen;

Omschrijving beheerplan	Vastgesteld door de raad	Frequentie actualisatie	Volgende actualisatie	Financiële vertaling in de begroting	Achterstallig onderhoud
Beheerplan Wegen	Ja	Eén keer per 5 jaar	2030	ja	nee
Beheerplan Water	Verlopen	Eén keer per 5 jaar	2027	nee	nog niet in beeld
Beheerplan Openbare verlichting	Ja	Eén keer per 5 jaar	2030	ja	nee
Beheerplan spelen	Ja	Eén keer per 5 jaar	2030	ja	nee
Beheerplan kunstwerken	Verlopen	Eén keer per 5 jaar	2027	nee	nog niet in beeld
Beheerplan Groen	Ja	Eén keer per 5 jaar	2030	ja	nee
Gemeentelijk Water Plan (riolering)	Ja	Eén keer per 5 jaar	2030	ja	nee
Beheerplan begraafplaats	Verlopen	Eén keer per 5 jaar	2027	nee	nog niet in beeld
Beheerplan Buitensportaccomodaties	Verlopen	Eén keer per 5 jaar	2027	nee	nog niet in beeld

Wegen

Beleidskader

Onder de beheerdiscipline wegen vallen wegen, civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties. Het Programma Duurzame Leefomgeving vormt het beleidskader voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen. We beheren deze volgens de uitgangspunten van de LIOR en de actuele richtlijnen van het CROW. De uitvoering, inclusief de onderhoudsstrategie kwaliteitsniveaus en meerjarige programmering van groot onderhoud en de vervangingsinvesteringen, zijn opgenomen in het IBOR 2026-2030.

Wegen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
(Vervangings)Investeringen	6.242	4.607	4.171	2.977
Groot onderhoud	1.257	1.257	1.257	1.257
Totaal	**6.556**	**4.789**	**4.353**	**4.353**

Bedragen x € 1.000

Groen en water

Beleidskader

Onder de beheerdiscipline groen en water vallen het openbaar groen, bomen en het oppervlaktewater. Het Programma Duurzame Leefomgeving vormt het beleidskader voor het beheer en onderhoud van deze kapitaalgoederen. We beheren het openbaar groen volgens de uitgangspunten van de LIOR en de actuele richtlijnen uit het handboek bomen van het Norminstituut bomen. Het beheer van het oppervlaktewatersysteem vindt plaats in samenwerking met de Hoogheemraadschappen en conform de daarvoor geldende afspraken en richtlijnen.

Groen en Water	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
(Vervangings)Investeringen	2.485	2.780	1.905	1.875
Groot onderhoud	145	145	145	145
Totaal	**0**	**0**	**0**	**0**

Bedragen x € 1.000

Riolering

Beleidskader

De gemeente beheert en onderhoudt het rioolstelsel om invulling te geven aan de wettelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Daarbij sturen we op een goed functionerend rioolstelsel waarbij de technische staat, de afvoercapaciteit en de bedrijfszekerheid centraal staan.

Het Gemeentelijk Waterplan 2026-2030 vormt het beleids- en uitvoeringskader voor het beheer van de riolering en de invulling van de gemeentelijke watertaken. In het GWP zijn de beheerstrategie, onderhoudsmaatregelen en de meerjarige programmering van de vervangingsinvestering opgenomen. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten van de LIOR.

Riolering	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
(Vervangings)Investeringen	3.756	3.756	3.756	3.756
Groot onderhoud	0	0	0	0
Totaal	**0**	**0**	**0**	**0**

Bedragen x € 1.000

Gemeentelijke Gebouwen

Beleidskader

In 2027 wordt uitvoering gegeven aan het vastgestelde Beheerplan Maatschappelijk Vastgoed 2026 – 2029. De voorgenomen onderhoudswerkzaamheden worden uitgewerkt in een afzonderlijk jaarplan. Met de uitvoering van het Beheerplan wordt ingezet op het in stand houden van de technische kwaliteit, veiligheid en functionaliteit van de gemeentelijke vastgoedportefeuille.

Om de uitvoering van het onderhoud verder te professionaliseren worden (raam)overeenkomsten afgesloten met onderhoudsbedrijven. Hierbij wordt gekozen voor een nauwe samenwerking met vaste onderhoudspartners. Door deze samenwerkingsvorm kunnen werkzaamheden efficiënter worden uitgevoerd, neemt de kwaliteit van het onderhoud toe en ontstaat meer continuïteit in de uitvoering.

Sportaccommodaties

Beleidskader

De gemeente beheert en onderhoudt de buitensportaccommodaties planmatig, zodat deze veilig, functioneel en duurzaam in stand gehouden kunnen worden. Het beheer is gericht op het waarborgen van de cultuurtechnische en sporttechnische kwaliteit van de sportvelden.

Doormiddel van dagelijks onderhoud, groot onderhoud en tijdige vervangingsinvesteringen behouden we de buitensportlocaties op gewenst kwaliteit en blijven zij geschikt voor intensief gebruik. Investeringen worden planmatig uitgevoerd op basis van de technische staat, de gebruiksintensiteit en de verwachtte levensduur van de voorzieningen.

Begraafplaats Thijmhof

Beleidskader

De begraafplaats Thijmhof is een gemeentelijk kapitaalgoed dat planmatig wordt beheerd en onderhouden. Doormiddel van dagelijks onderhoud, groot onderhoud en tijdige vervangingsinvesteringen houden we de begraafplaats veilig, representatief en toekomstbestendig. De investeringenzijn gericht op het in stand houden van het groen, paden, waterhuishouding, gebouwen, verlichting en overige voorzieningen.

Het beheer en onderhoud zijn erop gericht de kwaliteit van de begraafplaats te behouden, de voorzieningen veilig en functioneel te houden en te voldoen aan de wettelijke eisen. Door onderhoud en vervangingsinvesteringen planmatig uit te voeren, blijft de begraafplaats duurzaam in stand en geschikt voor toekomstig gebruik.

Begraafplaatsen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
(Vervangings)Investeringen	0	0	0	0
Groot onderhoud	53	53	0	0
Totaal	**0**	**0**	**0**	**0**

Bedragen x € 1.000

Overzicht kengetallen

Overzicht Kengetallen

Wegen	**eenheid**	**aantal**
Asfalt verharding	m²	379.900
Elementen	m²	1.141.900
Halfverharding	m²	19.600
Onverhard	m²	9.500
totaal	**m²**	**1.550.900**
steigers	st	10
keermuren	st	-
keermuren	m¹	194
tunnels	st	5
geluidscherm	m¹	120
palen	st	2.212

Water	**eenheid**	**aantal**
vijver	m²	169.200
watergangen	m¹	3.272
n.v.o.	m²	123.000
rietland	m²	1.480
beschoeiing (licht)	m¹	36.940
beschoeiing (zwaar)	m¹	2.063
onbeschoeide oever	m¹	49.269

Openbare verlichting	**eenheid**	**aantal**
armatuur	st	6.367
masten	st	6.322

Spelen	**eenheid**	**aantal**
Speeltoestellen gemiddeld	st	544
Jongeren Ontmoetings Plaats	st	5
Jeu de boules-baan	st	4

Ondergrond	**eenheid**	**aantal**
zand	m²	1.325
houtsnippers	m²	2.200
elementen	m²	2.210
rubber	m²	1.208
gietvloer	m²	10.084
kunstgras	m²	2.466
gras	m²	-
totaal	**m²**	**19.493**

Kunstwerken	**eenheid**	**aantal**
beton	st	46
staal/composiet	st	49
hout	st	25
hout/staal	st	15
beton/staal	st	3
totaal	**st**	**138**

Verloop voorzieningen

Voorziening onderhoud openbare ruimte

Om de uitgaven voor het groot onderhoud, opgenomen in het Integrale beheerplan openbare ruimte, te egaliseren is de Voorziening onderhoud openbare ruimte ingesteld. Het betreft hier jaaroverstijgende projecten die vaak niet binnen één begrotingsjaar gerealiseerd worden. Hierdoor is het noodzakelijk de middelen mee te nemen naar het volgende jaar. Het verloop van deze voorziening is als volgt:

Voorziening onderhoud openbare ruimte	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Beginsaldo	972	1.054	1.136	1.218	1.300
Storting	1.489	1.489	1.489	1.489	1.489
Onttrekking	-1.407	-1.407	-1.407	-1.407	-1.407
Eindsaldo	**1.054**	**1.136**	**1.218**	**1.218**	**1.382**

Bedragen x € 1.000

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Om de uitgaven voor het groot onderhoud opgenomen in het vastgestelde Beheerplan Maatschappelijk Vastgoed 2026 - 2029 te egaliseren is de Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen ingesteld. Het verloop van deze voorziening is als volgt:

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Beginsaldo	269	-5	76	474	688
Storting	540	540	540	540	540
Onttrekking	-814	-459	-142	-326	-1.141
Eindsaldo	**-5**	**76**	**474**	**688**	**87**

Bedragen x € 1.000

Paragraaf 4 Financiering

In deze paragraaf wordt ingegaan op het rentebeleid op basis van de Notities Grondexploitaties 2019 en Rente 2017 van de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Het hierbij behorende rentebeleid voor de gemeente Waddinxveen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2023 die op 31 mei 2023 door de raad is vastgesteld. Met ingang van 2017 komt in de gemeente Waddinxveen alleen nog maar het saldo rentelasten dat samenhangt met het vreemd vermogen tot uitdrukking in de exploitatie aangevuld met de rentevergoeding over de reserve bovenwijkse voorzieningen. Een goed beeld met betrekking tot de ontwikkeling van de financieringsbehoefte is hierbij noodzakelijk. Dit beeld wordt niet verkregen uit de ontwikkeling van de baten en lasten en het verloop van de financieringspositie zoals opgenomen in deze begroting, maar uit de ontwikkeling van de uitgaande en inkomende kasstromen in meerjarenperspectief. Daarom hebben we informatie over de ontwikkeling van de financieringsbehoefte toegevoegd aan deze paragraaf.

Renteomslag 2027-2030

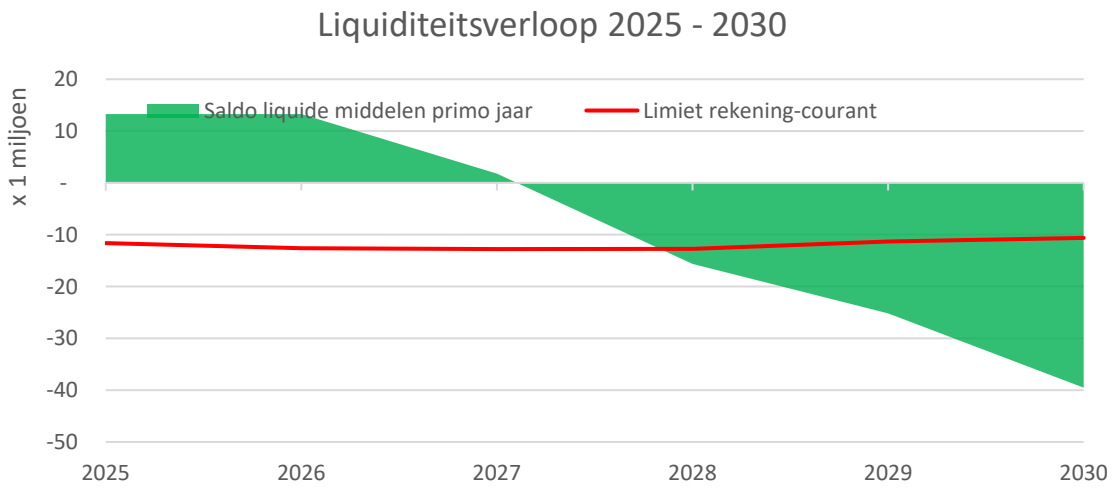
De renteomslag kan voor de begrotingsjaren 2027 – 2030 als volgt worden samengevat:

	2027	2028	2029	2030
Rentelasten kort- en langlopende geldleningen	-2.169	-2.402	-2.615	-2.873
Rentebaten kort- en langlopende vorderingen	0	0	0	0
Saldo rentelaten en -baten	**-2.169**	**-2.402**	**-2.615**	**-2.873**
Doorberekende rente aan grondexploitatie	78	1	-33	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**-2.091**	**-2.401**	**-2.648**	**-2.873**
Rente over eigen vermogen	-14	-31	-74	-75
Rente over voorzieningen	0	0	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**-2.106**	**-2.432**	**-2.721**	**-2.948**
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	3.238	3.353	3.390	3.371
Renteresultaat op het taakveld Treasury	**1.132**	**922**	**668**	**423**

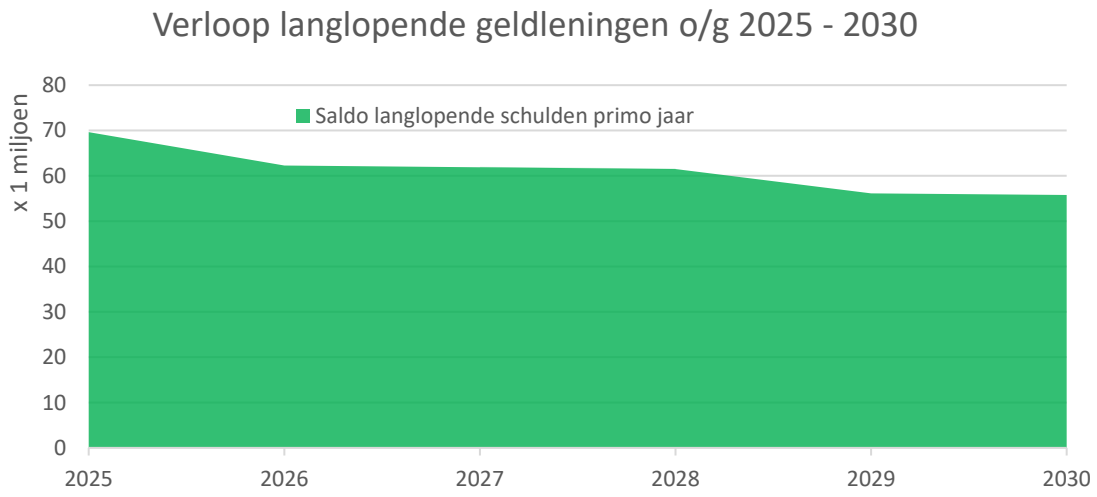
Bedragen x € 1.000

Saldo rentelasten en baten

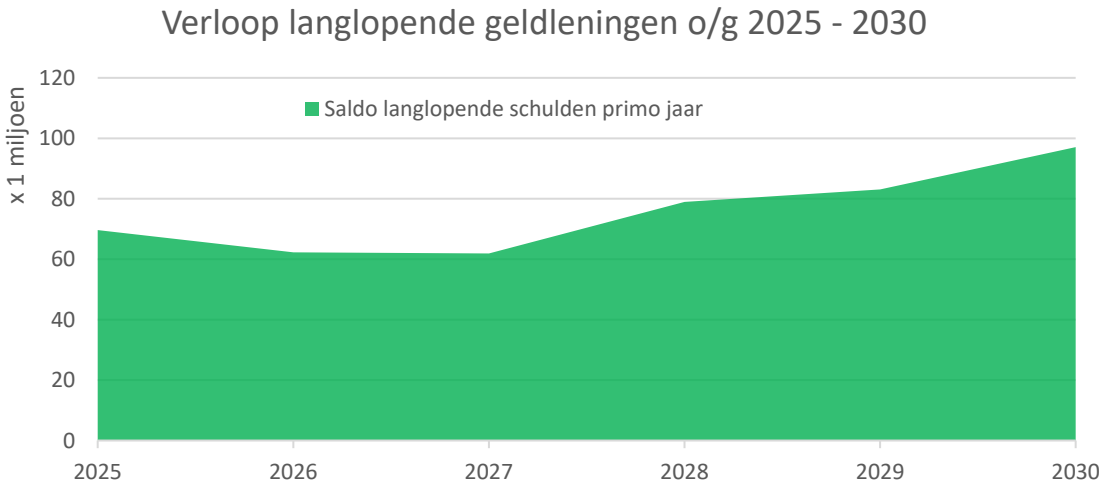
Bij het opstellen van deze begroting 2027-2030 heeft er een actualisatie plaatsgevonden van de liquiditeitsprognose op basis van het investeringsvolume en de ontwikkelingen van de grondexploitatieprojecten. Op basis van deze cijfers, rekening houdend met het achterblijven van de uitvoering van het investeringsprogramma, luidt de verwachting dat in de loop van 2027 nieuwe financieringsmiddelen aangetrokken dienen te worden. Vanwege het grote volume aan investeringen –en in de uitvoering daarvan- is op dit moment lastig in te schatten wanneer daadwerkelijk financiering nodig zal zijn.

In samenhang hiermee ziet de ontwikkeling van de langlopende geldleningen er als volgt uit:

Bovenstaande ontwikkeling van de langlopende geldleningen is gebaseerd op de huidige bestaande leningenportefeuille. Het schuldrestant van € 55 miljoen eind 2030 bestaat uit 9 langlopende vastrentende fixe-geldleningen en 1 langlopende geldlening met jaarlijkse aflossing bij de BNG bank. Daarvan is € 42 miljoen het restant van de herfinanciering van € 64 miljoen uit 2015. De huidige leningenportefeuille is een zogenaamde ‘dakpanconstructie’ (looptijd geldleningen afgestemd op liquiditeitsbehoefte in meerjarenperspectief) waardoor het renterisico ‘gespreid’ is in de tijd.

In de eerste grafiek lopen de langlopende schulden af omdat deze is gebaseerd op de bestaande leningenportefeuille. In de tweede grafiek ziet u het verwachte verloop van de bestaande geldleningen inclusief aan te trekken langlopende leningen op basis van het netto financieringstekort. De berekening van het financieringstekort kunt u terugvinden in de uiteenzetting van de financiële positie. Er is rekening gehouden met de rentelasten van de nog aan te trekken langlopende leningen tegen een rentepercentage van 3,50%. We hebben uit voorzichtigheid geen rekening gehouden met het saldo baten/lasten cumulatief vanaf 2025

Doorberekende rente aan grondexploitatie
Het in de grondexploitaties actief grondbeleid te hanteren rentepercentage wordt bij ‘integrale financiering’ bepaald uit het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Hierbij blijven de eerdergenoemde langlopende geldlening BPD dus buiten beschouwing.

De rente aan een grondexploitatie actief grondbeleid wordt toegerekend over de boekwaarde van de actieve grondexploitaties per 1 januari van het betreffende boekjaar. Er wordt gekozen voor een stabiel rentepercentage in de meerjarenprognose actief grondbeleid. Bij een afwijking van 0,5% van dit rentepercentage moet volgens de

Notitie Grondexploitaties 2019 het percentage worden bijgesteld. Het doorberekende rentepercentage aan actief grondbeleid is met ingang van 2021 berekend op 1,50%.

Rente over eigen vermogen
Sinds 2017 komt in de gemeente Waddinxveen in principe alleen nog maar het saldo rentelasten dat samenhangt met het vreemd vermogen tot uitdrukking in de exploitatie. De enige uitzondering vormt de Reserve Bovenwijkse voorzieningen, waarbij wél een rentevergoeding plaatsvindt.

Doorberekende rente aan taakvelden
De aan de taakvelden (programma's en overzicht Overhead), als onderdeel van de kapitaallasten (Staat van vaste activa) toe te rekenen rente is de sluitpost van de renteomslag. Er mag in de renteomslag sprake zijn van een renteresultaat maar dit is maximaal een afwijking van 0,5% van de aan de taakvelden toegerekende rente. Dit saldo blijft achter op Onderdeel 6.3 Treasury inclusief aandelen en dividend van deze begroting. Met deze maximale afwijking van 0,5% wordt de mogelijkheid geboden om de toegerekende rente aan de taakvelden op basis van de Staat van activa in de (meerjaren)begroting te stabiliseren. De rente van de vaste activa is net als in 2026 gehandhaafd op een structureel percentage van 1,50% voor de jaren 2027 – 2030. Voor alle genoemde jaren wordt binnen de bandbreedte van 0,5% gebleven.

Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)

In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. De Wet fido heeft een gezonde financiering van openbare lichamen, waaronder gemeenten, als centrale bedrijfseconomische doelstelling.

Naast het beheersen van de financieringsrisico's kent de Wet fido ook een macro-budgettaire doelstelling. Dit betreft de beheersing van de grenswaarde van het zogenoemde EMU-tekort van 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP).

Wet Houdbare overheidsfinanciën

De wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) regelt in essentie twee zaken die voortvloeien uit Europese verplichtingen. De eerste is dat het nationale systeem van begrotingsvoorbereiding en de toepassing van vaste uitgavenkaders wettelijk worden vastgelegd. Ten tweede worden gemeenten gebonden aan een maximaal begrotingstekort (macronorm) op kasbasis. Gemeenten mogen een tekort hebben van 0,3%.

Risicobeheer

Voor het risicobeheer worden als risico's onderscheiden het renterisico van de korte termijnfinanciering, het renterisico voor de lange termijnfinanciering en het kredietrisico voor uitgezette gelden. In de Wet fido zijn voor het beperken en beheersen van de genoemde risico's concrete normen opgenomen, te weten de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Deze worden in het vervolg verder uitgewerkt.

Kasgeldlimiet
Voor het bepalen van de liquiditeitspositie – dit is de mate waarin op korte termijn (ten hoogste 12 maanden) aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan – is de kasgeldlimiet van belang. Dit is het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. Vooral bij kortlopende financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de korte rente direct een relatief grote invloed op de rentelasten hebben. De Wet fido stelt daarom grenzen aan de omvang van korte financieringen. Voor 2027 - 2030 zien de verwachtingen voor de kasgeldlimiet er als volgt uit:

Kasgeldlimiet per jaar	2027	2028	2029	2030
Omvang begroting per 1 januari (=grondslag)	150.306	150.023	133.064	124.954
(1) Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
- in bedrag	12.776	12.752	11.310	10.621
(2) Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	27.166	27.166	27.166	27.166
Schuld in rekening-courant	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
(3) Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	519	519	519	519
Tegoeden in rekening-courant	0	0	0	0
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	22.214	22.214	22.214	22.214
Toets kasgeldlimiet				
(4) Totaal netto vlottende schuld (2)-(3)	4.433	4.433	4.433	4.433
Toegestane kasgeldlimiet (1)	12.776	12.752	11.310	10.621
Ruimte (+)/Overschrijding (-) (1)-(4)	8.343	8.319	6.877	6.188

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm

De rentegevoeligheid – het renterisico – kan worden gedefinieerd als de mate waarin het saldo van de rentelasten en rentebaten verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rente typische looptijd van een jaar of langer. Om de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de gemeente te beperken stelt de Wet fido een limiet aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een zeker jaar moet worden aangepast aan de dan geldende markttarieven.

Dergelijke aanpassingen doen zich voor bij herfinanciering en renteherziening. De renterisiconorm volgens de Wet fido heeft als uitgangspunt om voldoende spreiding in de (rente-)looptijden van lange leningen aan te brengen. Zoals eerder beschreven is de huidige leningenportefeuille een zogenaamde ‘dakpanconstructie’ waardoor het renterisico ‘gespreid’ is in de tijd.

Voor de begroting 2027 – 2030 is de renterisiconorm voor Waddinxveen als volgt:

Renterisiconorm	2027	2028	2029	2030
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
2. Te betalen aflossingen	375	5.375	375	375
3. Renterisico op vaste schuld (1 + 2)	375	5.375	375	375
4. Renterisiconorm (zie onderstaande berekening)	30.061	30.061	30.061	30.061
5a Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	29.686	24.686	29.686	29.686
5b Overschrijding renterisiconorm (3>4)	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

Berekening renterisiconorm 2027 (bedragen x € 1.000):

- 4a Begrotingstotaal (lasten) jaar 2027 → 150.306
- 4b Percentage regeling → 20%
- 4 Renterisiconorm op basis van € 30.061 (4a x 4b/100)

De renterisiconorm kan worden gezien als een nuttig instrument bij het beheersen van lange termijn renterisico’s. Dit betekent niet dat deze norm alle renterisico’s van de organisatie bestrijkt. Bijvoorbeeld de risico’s op nieuw af te sluiten leningen voor zover deze niet worden aangegaan om andere leningen af te lossen, maken geen deel uit van de berekening van de renterisiconorm. De renterisiconorm wordt in de begrotingsperiode 2027-2030 niet overschreden

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering is alles wat nodig is om het werk mogelijk te maken. Denk aan medewerkers, ICT, financiën en inkopen. We willen dat alles betrouwbaar en veilig is. En dat we klaar zijn voor de toekomst. Zo helpen we inwoners, bedrijven en onze organisatie zo goed mogelijk.

We werken aan een toekomstbestendige organisatie die meebeweegt met Waddinxveen

Waddinxveen blijft zich ontwikkelen. De afgelopen jaren is het aantal inwoners sterk toegenomen. Ook worden de taken en uitdagingen voor de gemeente groter en ingewikkelder. Daarom is het belangrijk dat de organisatie voldoende mensen en kennis heeft om deze taken goed uit te voeren. De snelheid van informatie-uitwisseling neemt toe. Ook veranderen wetten en regels voortdurend. Inwoners verwachten daarnaast goede en snelle dienstverlening van de gemeente. Daarom hebben we een organisatie nodig die voldoende capaciteit heeft en snel kan inspelen op veranderingen, nu en in de toekomst.

Een sterke ambtelijke organisatie is nodig om de ambities van het gemeentebestuur uit te voeren. Daarbij werken we volgens de uitgangspunten uit het coalitieakkoord: een organisatie die van buiten naar binnen werkt, actief verbonden is met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners, politiek-sensitief handelt en zorgt voor goede advisering en besluitvorming. Integraliteit en flexibiliteit zijn hierbij belangrijke waarden. We pakken opgaven in samenhang op en spelen snel in op nieuwe ontwikkelingen. Zo kunnen we onze taken goed uitvoeren en blijven inspelen op wat Waddinxveen nodig heeft. Bij de Programmabegroting 2025-2028 is besloten de formatie mee te laten groeien met de ontwikkeling van het aantal inwoners. Voor 2027 gaan we uit van een uitbreiding van de formatie met 7 fte. Hiermee zorgen we ervoor dat de organisatie de groei van Waddinxveen kan blijven ondersteunen en de kwaliteit van dienstverlening, beleid en uitvoering op peil blijft.

De raad heeft in 2025 bij het behandelen van de Kaderbrief 2026 besloten dat de ambtelijke organisatie vanaf 2028 niet meer automatisch meegroeit met het aantal inwoners. Tegelijkertijd is de druk op gemeenten onverminderd hoog. Gemeenten van vergelijkbare grootte hebben in 2025 gemiddeld 7,9 medewerkers (fte) per 1.000 inwoners. Dit blijkt uit landelijke cijfers van het A&O Fonds Gemeenten. De gemeente Waddinxveen zit met 7,0 medewerkers (fte) onder dit gemiddelde. Deze constatering is één van de aspecten die we meenemen in toekomstige afwegingen over de ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie. Daarbij wegen we verschillende factoren, zodat ook op langere termijn een goede balans bestaat tussen de gemeentelijke opgaven, de kwaliteit van de dienstverlening en de beschikbare personele capaciteit.

Aantrekkelijke werkgever
Om goede dienstverlening aan onze inwoners te kunnen bieden, blijven we investeren in onze medewerkers. We willen een aantrekkelijke werkgever zijn en blijven, waar mensen graag werken, zich kunnen ontwikkelen en met plezier bijdragen aan de maatschappelijke opgaven van onze gemeente.
Tijdelijke opdrachten zetten we waar mogelijk eerst intern uit. Hiermee stimuleren we de ontwikkeling van onze medewerkers en beperken we externe inhuur. We bieden medewerkers mogelijkheden om cursussen en trainingen te volgen en nieuwe ervaringen op te doen. Medewerkers krijgen op deze manier de kans om nieuwe ervaringen op te doen, nieuwe dingen te leren en hun talenten verder te ontwikkelen. Medewerkers die vanuit talenten werken en zich verder ontwikkelen, dragen positief bij aan de ambities van de gemeente. Daarnaast blijft in 2027 onze arbeidsmarktcampagne ‘Gouwe Krachten’ actief en bieden we regelmatig stageplaatsen aan, zodat ook nieuw talent kennis kan maken met werken bij onze gemeente.

In 2027 introduceren we de in 2026 met medewerkers en leidinggevenden voorbereide nieuwe gesprekscyclus met onder andere aandacht voor ontwikkeling, werkplezier en duurzame inzetbaarheid.

We vinden het belangrijk om te leren van de ervaringen en behoeften van medewerkers. Daarom verzamelen we informatie over vertrekredenen van medewerkers die de organisatie verlaten. En voeren we in 2027 een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uit. De uitkomsten gebruiken we om ons werkgeverschap verder te versterken. Tenslotte vieren we successen en waarderen we bijzondere prestaties van onze medewerkers.

Externe inhuur
Naast vaste medewerkers hebben we een flexibele schil nodig om snel in te kunnen spelen op veranderingen, tijdelijke drukte, moeilijk vervulbare vacatures en ziekte. Externe inhuur zetten we ook in voor specialistische kennis. We begroten op voorhand met de wettelijk voorgeschreven BBV-methodiek een percentage van 12,87%. (Zie tabel beleidsindicatoren op pag. 44) We sturen op een realisatie van maximaal 20% externe inhuur van de totale loonkosten. We beogen met dit streefcijfer de uitgaven aan externe inhuur te verlagen. In de afgelopen jaren lag de gerealiseerde externe inhuur hoger dan dit streefcijfer. In de jaarrekening over 2025 is 24% externe inhuur gerealiseerd. En over 2024 28,92%. De omvang en kosten kunnen onder meer worden beïnvloed door

ontwikkelingen in de personeelsbehoefte, de behoefte aan tijdelijke expertise, de arbeidsmarkt en tarieven. Ook dan blijft het uitgangspunt om externe inhuur zoveel mogelijk te beperken en doelmatig in te zetten.

Voor de externe inhuur van ZZP'ers en gedetacheerden werken we samen met een Managed Service Provider (MSP). De MSP ondersteunt en coördineert het inhuurproces en adviseert ons over ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en in wet- en regelgeving. We hebben vaste aanspreekpunten en ze zijn één dag per week op het gemeentehuis aanwezig. Daarmee vormt de MSP als het ware onze interne inhuurdesk. Als verlengstuk van onze organisatie vinden we het belangrijk dat de MSP samen met ons bijdraagt aan goed opdrachtgeverschap voor externe medewerkers. Het contract met de huidige MSP loopt in 2027 af. Samen met de gemeente Gouda bereiden we daarom een nieuwe aanbesteding voor. We willen de dienstverlening en processen verder verbeteren en de samenwerking aanscherpen. We zoeken een MSP die als businesspartner met ons meedenkt over een doelmatige en beheersbare inzet van externe medewerkers.

Duurzaam inzetbaar
We zorgen dat medewerkers nu en in de toekomst fysiek, mentaal en sociaal gezond het werk kunnen blijven doen. Werk dat past bij hun mogelijkheden en ambities. Dit voorkomt uitval door ziekte en dat medewerkers weggaan bij de gemeente.
We zetten daarbij nadrukkelijk in op preventie. Een voorbeeld hiervan is de inzet van een energiebalanscoach, waar medewerkers laagdrempelig terecht kunnen voor inzicht, praktische handvatten en ondersteuning bij het behouden van een gezonde balans. Hiermee vergroten we de duurzame inzetbaarheid en helpen we uitval zoveel mogelijk voorkomen.

We werken onze controle- en financiële functies inhoudelijk breder uit

Blijvende aandacht en monitoring aanbevelingen
Het college geeft bij de jaarrekening jaarlijks een rechtmatigheidsverantwoording af. In die verklaring geeft het college aan of de baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen volgens de geldende wet- en regelgeving. Daarmee legt het college rechtstreeks verantwoording af aan de gemeenteraad over de naleving van de financiële rechtmatigheid.

We monitoren de aanbevelingen van toezichthouders, de accountant, de Verbijzonderde Interne Controle en de Functionaris Gegevensbescherming. Daarbij gebruiken we het onlangs ingevoerde verbrede Governance, Risk & Compliance (vGRC) pakket.

Financiële verordening
We hebben in 2025 de financiële verordening geactualiseerd. We hebben de laatste wettelijke wijzigingen verwerkt. Tijdens de besluitvorming gaf de raad aan in gesprek te willen over een planning- en controlcyclus (P&C-cyclus) die beter aansluit bij de bestuurlijke informatiebehoefte. We blijven in 2027 werken aan een verdere verbetering van de P&C-cyclus. Zo kan de raad beter sturen op de resultaten van de gemeente.

Sturen op Indicatoren
In 2027 werken we samen met een vertegenwoordiging van de gemeenteraad de uitkomsten van het rapport van de Groene Hart Rekenkamer verder uit. In dit rapport staan aanbevelingen over het sturen op indicatoren.

Fraude Risico Analyse
In 2027 actualiseren we onze Fraude Risico Analyse. We onderzoeken waar de organisatie kwetsbaar is. En komen met concrete acties om fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Op deze manier houden we het risico op fraude zo laag mogelijk.

Fraude Responsplan
Fraudepreventie krijgt landelijk veel aandacht. Daarom stellen we in 2027, op aanbeveling van de accountant, een frauderesponsplan op. Dit plan beschrijft welke stappen de organisatie zet bij een vermoeden of vaststelling van fraude. Zo kunnen we snel en zorgvuldig handelen, schade beperken, reputatieschade voorkomen en de kans op herhaling verkleinen. Het frauderesponsplan is onderdeel van een breder controlframework.

213a Onderzoek – Meldingen openbare Ruimte
Artikel 213a van de Gemeentewet verplicht het college van burgemeester en wethouders (B&W) om periodiek zelfonderzoek te doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur. In de gemeente Waddinxveen is dit wettelijke artikel verankerd in de lokale regelgeving, specifiek in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2025.

In het coalitieakkoord `Dichtbij Waddinxveen 2026 – 2030" is vastgesteld dat inwoners kunnen rekenen op een gemeente die luistert, goed bereikbaar is en afspraken nakomt. Specifiek daarbij is aangegeven dat Fixi-meldingen adequaat en klantvriendelijk worden opgepakt, opgelost en teruggekoppeld.

We onderzoeken in 2027 de afhandeling van Meldingen Openbare Ruimte (MOR) door het gebruik van de applicatie Fixi. Hierbij onderzoeken we de doeltreffendheid en doelmatigheid van het proces. We kijken of meldingen over bijvoorbeeld zwerfafval, groenonderhoud, straatverlichting en/of wegen, tijdig en efficiënt worden afgehandeld. En in hoeverre dit bijdraagt aan een goed onderhouden openbare ruimte en welke verbeteringen mogelijk zijn. Een rapport van aanbevelingen wordt door het college vastgesteld en toegezonden aan de gemeenteraad.

We werken nog slimmer en meer digitaal

We verbeteren onze processen en gebruiken goede programma's en betrouwbare gegevens. En de toegang maken we simpeler met een moderne digitale werkplek. De medewerkers leren hoe zij altijd en overal kunnen (samen)werken met de daarvoor bedoelde programma's en gegevens. Waaronder een verstandig gebruik van kunstmatige intelligentie. Bijvoorbeeld om sneller betere documenten, aantekeningen of verslagen te maken. Of om aanvragen sneller en op dezelfde manier te behandelen.

We verbeteren de bescherming van persoonsgegevens en de veiligheid van alle informatie

Persoonsgegevens
We verbeteren de bescherming van persoonsgegevens. Per proces nemen we aanvullende maatregelen, als dat nodig is. En we leren medewerkers waarom privacy belangrijk is en wat ze moeten doen. Op onze website laten we zien welke persoonsgegevens we gebruiken en waarom.

Wet Politiegegevens
De Wet politiegegevens (Wpg) is de Nederlandse wet die regelt hoe de politie en andere bevoegde instanties persoonsgegevens mogen verzamelen, gebruiken en beveiligen. We geven actief opvolging aan de aanbevelingen van auditors en zorgen ervoor dat alle verplichte controles tijdig worden uitgevoerd.

Alle informatie
We controleren ons netwerk altijd op dreigingen en vreemde gegevens en gebeurtenissen. En we leren medewerkers waarom informatiebeveiliging belangrijk is en wat ze moeten doen. We houden ons aan de nieuwe Cyberbeveiligingswet. En samen met de Europese Unie en de Nederlandse overheid willen we de hoogste macht en de meeste invloed op ons gebruik van programma's en onze gegevens vanaf het internet. Deze en andere maatregelen leggen we uit aan organisaties die ons controleren.

We verbeteren ons inkoop- en contractbeheer

Inkoop- en contractbeheer
Om het contractbeheer beter te laten aansluiten op onze financiële processen, investeren wij in de verdere digitalisering en integratie hiervan. Een belangrijk onderdeel hiervan is de implementatie van een geïntegreerd Purchase-to-Pay-proces (P2P), ondersteund door verschillende applicaties. Purchase-to-pay is het volledige bedrijfsproces dat loopt van de allereerste inkoopbehoefte tot en met de definitieve betaling aan de leverancier.
Met deze geïntegreerde werkwijze realiseren we een efficiënter en beter beheersbaar inkoop- en factuurverwerkingsproces. Daarnaast biedt het proces meer inzicht in en grip op de beschikbare budgetten en de financiële verplichtingen.

Doelstellingen en inspanningen

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2027
Personeel		
Externe inhuur	*We sturen actief op de inzet van vast personeel en zijn kritisch op de inzet van tijdelijk ingehuurd personeel.*	*Bij de jaarrekening is de verhouding tussen de salarislasten inhuurkosten maximaal 20%*
Verzuim	*We zetten blijvend in op het verminderen van verzuim. Onder andere door (preventief) hulp te bieden bij psychosociale klachten en aandacht te hebben voor vitaliteit.*	*5,4%, (Verzuimnorm 2025 gemeenten 20.000 tot 50.000 inwoners, Personeelsmonitor A&O Fonds Gemeenten)*
Informatie		
Beschikbaarheid van computers, programma's en netwerk	*Voor veel van onze doelen en werkzaamheden is het noodzakelijk dat we computers,*	*De computers, programma's en het netwerk zijn voor 99,5%*

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2027
	programma's en het netwerk steeds kunnen gebruiken.	*beschikbaar. Met uitzondering van vooraf gepland onderhoud.*
Juridisch advies		
Zorgvuldig juridische proces	*We handelen zorgvuldig, zoals de samenleving van ons verwacht en zorgen daarmee ook dat extra kosten worden voorkomen.*	*De kwaliteit van de genomen besluiten is zodanig dat in alle juridische procedures (bezwaar, beroep, hoger beroep) maximaal 20% gegrond wordt verklaard.*
Verminderen bezwaarprocedures	*Wij dringen het aantal bezwaarschriften terug door de kwaliteit van de primaire besluitvorming op inhoud te verbeteren en door het houden van informele gesprekken.*	*In minimaal 20% van de ingekomen bezwaarschriften voeren we informele gesprekken, waarbij we in minimaal 30% het geschil oplossen en de bezwaarprocedure stopt.*

Paragraaf 6 Verbonden partijen

De gemeente is verantwoordelijk voor de taken die zij door verbonden partijen laat uitvoeren. Het is daarom van belang de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen. In de programma's is beschreven hoe de verbonden partijen bijdragen aan de realisatie van de programma's. Om te kunnen sturen op hoe verbonden partijen bijdragen aan de realisatie van de programma's is ook de financiële positie van belang. In deze paragraaf is per verbonden partij vermeld op welke wijze de gemeente financieel en bestuurlijk is verbonden. Ook is opgenomen of er sprake is van risico's voor de gemeente waarvoor geen maatregelen bij de verbonden partij zijn getroffen, maar die wel van materiële betekenis zijn voor de financiële positie.
De 'Leidraad sturing en grip op verbonden partijen 2017' schetst de wijze waarop raad, college en ambtelijke organisatie – ieder vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid – zorgen voor sturing en grip. Daarnaast draagt de Financiële Klankbordgroep Gemeenschappelijke Regelingen (FKGR) bij aan de versterking van de financiële kaderstelling en de gezamenlijke belangenbehartiging richting gemeenschappelijke regelingen. De FKGR ondersteunt gemeenten bij de beoordeling van begrotingen, jaarstukken en financiële risico's van gemeenschappelijke regelingen, waardoor de kaderstellende en controlerende rol van de raad wordt versterkt.

Gegevens per verbonden partij

Gemeenschappelijke regelingen	Soort regeling/ rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemers-bijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)	Eigen vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Vreemd vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Verwachte omvang financiële resultaat	Omvang risico's (i.r.t. weerstandsvermogen)
Veiligheidsregio Hollands Midden (Leiden)	College - Openbaar lichaam	€ 2.504.292	1 collegelid 1 van 19 stemmen	01-01-2027: € 8.087.000 31-12-2027: € 6.700.000	01-01-2027: € 79.255.000 31-12-2027: € 79.290.000	€ 0	Het benodigde weerstandsvermogen bedraagt in 2026 € 1.921.000. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 1.921.000. Huidige weerstandsvermogen is 1 en daarmee toereikend.
HECHT (voorheen Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg) (Leiden)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 2.975.000	1 collegelid 2 stemmen	01-01-2027: € 5.023.000 31-12-2027: € 6.308.000	01-01-2027: € 52.495.000 31-12-2027: € 52.739.000	€ 0	Het weerstandsvermogen van Hecht wordt bepaald door de omvang van de reserves. Het weerstandsvermogen bedraagt in 2025 € 6.308.000. De risico's zijn bepaald op € 4.050.000. Huidige weerstandsvermogen is 1.5 en daarmee toereikend.
Regio Midden-Holland (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 347.283	2 collegeleden 2 van de 10 stemmen	01-01-2027: € 879.000 31-12-2027: € 731.000	01-01-2027: € 1.419.000 31-12-2027: € 1.533.000	€ 0	De Regio Midden-Holland beschikt over een weerstandscapaciteit van € 200.000, volgens de hierover in het Algemeen Bestuur gemaakte afspraak. De gekwantificeerde risico's dienen op de weerstandscapaciteit in mindering te worden gebracht. Hoewel de risico's in de risicoparagraaf niet zijn gekwantificeerd, lijkt dat deel van de weerstandscapaciteit dat gevormd wordt door de algemene reserves, vooralsnog niet toereikend te zijn. Bij het optreden van negatieve gevolgen van risico's zullen maatregelen worden voorgesteld.

Gemeenschappelijke regelingen	Soort regeling/ rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemers-bijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)	Eigen vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Vreemd vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Verwachte omvang financiële resultaat	Omvang risico's (i.r.t. weerstandsvermogen)
Omgevingsdienst Midden-Holland (Gouda)	College - Openbaar lichaam	€ 2.942.000	2 collegeleden Stemverhouding 16/183e	01-01-2027: € 2.637.000 31-12-2027: € 2.045.000	01-01-2027: € 14.011.000 31-12-2027: € 15.843.000	€ 0	Het Algemeen Bestuur van ODMH wenst een weerstandsvermogen van 90% te hebben (verdeeld over 13% voor BWT en 31% voor milieu en overheadrisico's van in totaal 56%). De risico's bedragen € 1.625.571 en de weerstandscapaciteit is € 1.400.653. Het weerstandsvermogen is 86,1% en vooralsnog niet toereikend.
Werkvoorzieningsschap Promen (Gouda)	College - Openbaar lichaam	€ 2.042.000	1 collegelid	01-01-2027: € 4.194.000 31-12-2027: € 4.601.000	01-01-2027: € 6.069.000 31-12-2027: € 5.941.000	€ 0	De weerstandscapaciteit bedraagt in 2024 € 1.900.000. De bedrijfsrisico's zijn gekwantificeerd op € 1.900.000. Het weerstandsvermogen is, i.v.m. Begroting 2026, verbeterd van 0.94 naar 1
Streekarchief Midden-Holland (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 227.486	2 collegeleden 2 van de 10 stemmen	01-01-2027: € 306.923 31-12-2027: € 293.530	01-01-2027: € 324.498 31-12-2027: € 327.518	€ 0	De risico's zijn gekwantificeerd op € 214.000. Het gewenst weerstandsvermogen is 90% en bedraagt € 192.600. De weerstandscapaciteit is € 131.083. De berekende aanwezige weerstandscapaciteit is, i.v.m. Begroting 2025, verbeterd van 62,5% naar 68,1% van het gewenste weerstandvermogen.
Grondbank RZG Zuidplas (Den Haag)	College - Openbaar lichaam	€ 0	2 collegeleden 10 leden, 2 leden per deelnemende gemeente	01-01-2027: € 0 31-12-2027: € 0	01-01-2027: € 0 31-12-2027: € 0	€ 0	Het weerstandsvermogen van de Grondbank is nihil. In artikel 27 van de gemeenschappelijke regeling is de risicoverdeling van de deelnemers aan de Grondbank geregeld, waaronder 5% voor Waddinxveen.
Groenalliantie Midden-Holland en omstreken (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 299.682 (incl. aanvulling. KB 2027-2030)	2 collegeleden 2 van de 10 stemmen	01-01-2027: € 10.604.000 31-12-2027: € 10.348.000	01-01-2027: € 2.621.000 31-12-2027: € 2.938.000	€ 0	De gekwantificeerde risico bedragen € 300.000. De weerstandscapaciteit van Groenalliantie is € 2.400.000. De ratio van het weerstandsvermogen is 8 en is daarmee uitstekend.
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland (Leiden)	College - Openbaar lichaam	€ 663.251	1 collegelid 3,77% van het stemrecht	01-01-2027: € 930.000 31-12-2027: € 815.000	01-01-2027: € 14.629.000 31-12-2027: € 14.609.000	€ 0	Het totaal aan gekwantificeerde risico's bedraagt € 350.000. De weerstandstandscapaciteit is € 815.000. Niet alle risico's zijn gekwantificeerd, waardoor op grond van artikel 32 lid 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland de deelnemers verplicht zijn er zorg voor te dragen dat de BSGR te allen tijde beschikt over voldoende middelen om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Dit betekent dat de deelnemers zelf maatregelen moeten treffen om eventuele risico's af te dekken.

Gemeenschappelijke regelingen	Soort regeling/ rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemers-bijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)	Eigen vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Vreemd vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Verwachte omvang financiële resultaat	Omvang risico's (i.r.t. weerstandsvermogen)
GR Jeugd en WMO Midden Holland (GR JW)	College Openbaar lichaam	€ 1.684.000	1 collegelid 10 leden, 2 leden per deelnemende gemeente	01-01-2027: € 6.447.000 31-12-2027: € 8.170.000	01-01-2027: € 500.000 31-12-2027: € 500.000	€ 0	De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, op te kunnen vangen. De reserve MO/VO/BW en de (nog te vormen) algemene reserve vormen tezamen de weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen kan worden opgebouwd vanuit eventuele positieve resultaten in de toekomst of een aanvullende gemeentelijke bijdrage. Hierover heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Zolang de GR JW geen algemene reserve heeft, moeten onverwachte tegenvallers door de deelnemende gemeenten worden opgevangen op basis van de afgesproken verdeelsleutels.
Vennootschappen	**Rechtsvorm**	**Financieel belang (omvang deelnemers bijdrage)**	**Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)**	**Eigen vermogen aan begin en einde begrotingsjaar**	**Vreemd vermogen aan begin en einde begrotingsjaar**	**Verwachte omvang financiële resultaat**	**Risico's (i.r.t. weerstandsvermogen)**
BNG Bank	N.V.	N.v.t.	1 collegelid in de AVA. 17.823 aandelen.	01-01-2025: € 4.777 mln. 31-12-2025: € 4.863 mln. (Bron: JR 2025)	01-01-2025: € 123.164 mln. 31-12-2025: € 110.701 mln. (Bron: JR 2025)	€ 172 mln. (Bron: JR 2025)	De bank heeft een laag risicoprofiel, hetgeen ook blijkt uit de ratings.
Oasen	N.V.	N.v.t.	1 collegelid in de AVA 27 van de 748 aandelen	EV 01-01-2025: € 136.041.000 EV 31-12-2025: € 149.991.000 (Bron: JR 2025)	VV 01-01-2025: € 263.335.000 VV 31-12-2025: € 279.788.000 (Bron: JR 2025)	14 mln. (Bron: JR 2025)	Vanaf 2022 is Oasen gaan werken volgens het, in december 2021 vastgestelde, integraal risico-management beleid. Het integraal risicomanagement beleid is gebaseerd op het RAVC (Risk Appetite Value Chain) vier kwadratenmodel. Hiermee beschikt Oasen over een raamwerk dat past bij de organisatie. Eén keer per jaar wordt aan de auditcommissie en RvC gerapporteerd over de opzet en werking van het risicomanagementsysteem waarbij eveneens wordt aangegeven of er verbeteringen zijn doorgevoerd.

Vennootschappen	Rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemers bijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)	Eigen vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Vreemd vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Verwachte omvang financiële resultaat	Risico's (i.r.t. weerstandsvermogen)
Cyclus	N.V.	N.v.t.	1 collegelid in de AVA 5,5% van de aandelen	01-01-2026: € 13.741.000 31-12-2026: € 14.382.000 Opgave voor 2027: 01-01-2027: € 20.017.000 31-12-2027: € 21.368.000	01-01-2026: € 24.106.000 31-12-2026: € 27.790.000 Opgave voor 2027: 01-01-2027: € 25.280.000 31-12-2027: € 29.328.000	€ 2.252.000	Het College geeft Cyclus NV opdracht om het afval op te halen. Het College spreekt af dat Cyclus NV in Waddinxveen afval ophaalt. Voor 2027 spreken we, conform de Dienstverleningsovereenkomst (DVO), met Cyclus nieuwe prijzen af voor het werk dat Cyclus doet. De kosten worden gedekt door de afvalstoffenheffing.
Triangel	C.V./B.V.	N.v.t.	1 collegelid en 1 directielid in de AVA 50 % van de aandelen	CV begin: € 12.774.000 CV Einde: € 12.774.000 BV begin: € 64.562 BV einde: € 64.562	CV begin: € 2.226.000 CV Einde: €2.226.000 BV begin: € 195.000 BV einde: € 195.000	Verwacht resultaat totale deelneming circa € 5 mln.	De GEM CV heeft zelf een uitgebreide risicoparagraaf. Daarnaast zijn in de gemeentelijke grondexploitatie gekwantificeerde risico's opgenomen.
Stichtingen en Verenigingen	**Rechtsvorm**	**Financieel belang (omvang deelnemers bijdrage)**	**Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)**			**Verwachte omvang financiële resultaat**	**Risico's (i.r.t. weerstandsvermogen)**
Stichting Greenport regio Boskoop	Stichting	N.v.t.	1 collegelid 1 stem per lid	01-01-2025: € 24.976 31-12-2025: € 27.203 (Bron: JR 2025 concept)	01-01-2025: € 265.230 31-12-2025: € 265.230 (Bron: JR 2025 concept)	€ 2.227,00	Er zijn geen risico's. De stichting is als het ware een overlegorgaan.

Paragraaf 7 Grondbeleid

In deze paragraaf geven we een financieel totaalbeeld van de portefeuille van de Grondbedrijfsfunctie (GBf). Dit doen we op basis van de grondexploitaties, facilitaire projecten, verbonden partijen en risicoanalyses zoals opgenomen in het Meerjarenprogramma Grondbeleid (MPG) bij de jaarrekening 2025. De financiële gevolgen hiervan werken door in de Algemene middelen, de voorzieningen en de weerstandscapaciteit. In deze paragraaf wordt de financiële positie van de grondbedrijfsfunctie nader toegelicht.

Visie en uitvoering grondbeleid in relatie tot doelstellingen uit programma's

Het grondbeleid van de gemeente is geen doel op zich, maar een middel om ruimtelijke doelstellingen te bereiken. In de Omgevingsvisie Waddinxveen 2050, beleidsnota's en bestemmingsplannen is vastgelegd hoe we ruimtelijk ontwikkelen. Vanuit risicobeheersing doen we dit zoveel mogelijk vanuit facilitair grondbeleid, we geven de ruimte om andere partijen te laten ontwikkelen binnen de gestelde kaders. Echter de gemeente heeft de mogelijkheid om actief grondbeleid te voeren als dat vanuit een strategisch belang gewenst is. Daarnaast voert de gemeente grondbeleid uit via een deelname in Verbonden partijen.

Facilitaire projecten
Bij de facilitaire projecten faciliteert de gemeente ruimtelijke ontwikkelingen die door private partijen voor eigen rekening en risico worden uitgevoerd. De gemeentelijke betrokkenheid loopt hierbij niet via het grondeigendom, maar via het omgevingsplan, overeenkomsten en het kostenverhaal. De meeste facilitaire projecten bevinden zich in afronding of worden in 2026 financieel afgesloten. Voor enkele projecten geldt dat bezwaar- of beroepsprocedures leiden tot vertraging in de planvorming. De gemeentelijke risico's blijven beperkt, omdat alle niet-verhaalbare kosten direct ten laste van de ABG worden gebracht. Verdere inhoudelijke uitwerking van deze projecten is opgenomen in het MPG.

Facilitair project R.3809 Noordkade & R.3805 Businesspark Vredenburgh fase 2
Binnen de facilitaire projecten zijn twee opgaven bepalend voor de komende jaren: de transformatie van de Noordkade en de verplaatsingsopgave naar Businesspark Vredenburgh fase 2. De gemeente faciliteert hierbij private ontwikkelaars door planologische medewerking en het sluiten van benodigde overeenkomsten, terwijl risico's voor rekening van initiatiefnemers blijven. Voor Noordkade is verplaatsing van bestaande bedrijven cruciaal om ruimte te creëren voor woningbouw; hiervoor is eerder een koppeling gelegd met Vredenburgh fase 2, waar deze bedrijven zich kunnen hervestigen. Door lopende beroepsprocedures rondom de bestemmingswijziging van Vredenburgh is vertraging ontstaan, waardoor de fasering afhankelijk blijft van de juridische voortgang. De gemeentelijke kosten blijven beperkt omdat niet-verhaalbare kosten direct ten laste van de ABG worden gebracht; verdere uitwerking en financiële detaillering is opgenomen in het MPG.

Actieve gemeentelijke projecten
Naast de bovengenoemde facilitaire projecten zijn ook projecten in ontwikkeling genomen die onder 100% regierol van de gemeente Waddinxveen worden ontwikkeld. Hierbij hebben wij een actieve rol waarbij we voor eigen rekening en risico ruimtelijke plannen ontwikkelen. Actief grondbeleid wordt alleen gevoerd indien dit van strategisch belang is voor de gemeente, in een dergelijk geval verwerven en ontwikkelen wij zelf de benodigde gronden.
Per 1 januari 2027 bestaan de volgende gemeentelijke actieve grondexploitaties: het Centrum, het Sleutelkwartier, 't Suyt fase II, Op Dreef, Park Triangel en Noordkade.

Verbonden partijen
Naast facilitaire projecten en gemeentelijke grondexploitaties maken we binnen het GBf deel uit van één Verbonden Partij. Verbonden Partijen zijn organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk en/of een financieel belang heeft. De Verbonden Partij is: GEM CV Park Triangel en

Nota kostenverhaal
In 2025 is de Nota Kostenverhaal geactualiseerd en vastgesteld, zodat deze aansluit bij de nieuwe regels van de Omgevingswet en de gemeentelijke ontwikkelambities. De vernieuwde nota vervangt de eerdere systematiek van het fonds bovenwijks en introduceert een integraal, juridisch geborgd raamwerk voor het verhalen van kosten op initiatiefnemers. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen kosten die direct samenhangen met een ontwikkeling en de bredere gebiedsgerichte kosten die noodzakelijk zijn voor een toekomstbestendige ruimtelijke inrichting.

Met de nieuwe nota beschikt de gemeente over uniforme en transparante uitgangspunten voor kostenverhaal en financiële bijdragen. Deze worden toegepast bij zowel nieuwe ruimtelijke initiatieven als bij gemeentelijke grondexploitaties. Hierdoor zijn de rekenmethoden eenduidiger, sluiten deze beter aan bij de actuele markt- en wetgevingscontext en worden investeringen in bovenwijkse voorzieningen voortaan projectgericht toegerekend. De nota vormt daarmee een belangrijk instrument om kosten evenwichtig te verdelen, financiële risico's te beheersen en de uitvoerbaarheid van gebiedsontwikkelingen te borgen.

Prognose resultaten Grondbedrijfsfunctie

Prognoses per portefeuilleonderdeel
Bij het opstellen van de begroting en de jaarstukken worden de grondexploitatiebegrotingen geactualiseerd en de projecten facilitair grondbeleid tegen het licht gehouden, ook worden de resultaten en risico's bij de verbonden partijen beoordeeld. Hier wordt beoordeeld of de resultaten in financieel opzicht en qua voortgang moeten worden bijgesteld.
In deze paragraaf wordt de stand van zaken en de mutaties, voorzieningen en risico's per onderdeel beschreven.

Actief Grondbeleid
Algemeen
De actieve grondexploitaties worden in Waddinxveen tweemaal per jaar geactualiseerd en doorgerekend op basis van uniforme gemeentebrede parameters, actuele marktinformatie en projectinzichten. Daarbij worden kosten, opbrengsten, fasering en risico's integraal beoordeeld, zodat de financiële positie van ieder project actueel en vergelijkbaar blijft. Deze systematiek zorgt voor een heldere sturing op resultaten, risico's en beschikbare weerstandscapaciteit binnen de totale grondportefeuille en sluit aan op de werkwijze zoals vastgelegd in het MPG.

Centrum
De grondexploitatie Centrum bevindt zich in de afrondende fase. In 2025 zijn alle gronden voor fase 1b (Waddix) en fase 2 vervroegd geleverd, waardoor vrijwel alle opbrengsten zijn gerealiseerd. De resterende werkzaamheden bestaan uit beperkte woonrijp- en plankosten die worden uitgevoerd tot en met 2028. Het totale programma omvat circa 221 woningen. Voor de vervroegde levering is een aanvullende vergoeding overeengekomen met de ontwikkelende partijen, waarmee de financiële gevolgen zijn afgedekt.

De risico's zijn beperkt, omdat alle gronden zijn geleverd; alleen vertraging in de verdere uitwerking, en eventuele ontbinding van de overeenkomst, van fase 2 kan nog beperkte invloed hebben op de planning. De exploitatie wordt naar verwachting in 2028 afgesloten.

't Suyt Fase II
De ontwikkeling van 't Suyt fase II bevindt zich in de uitvoeringsfase. In 2025 zijn de gronden voor de sociale huurwoningen geleverd, is een groot deel van de PO kavels van fase 1 verkocht en is de tenderprocedure voor het projectmatige deel afgerond en werkt de geselecteerde marktpartij het ontwerp verder uit richting vergunningverlening. De gemeente voert gelijktijdig werkzaamheden uit voor de inrichting van de openbare ruimte. De looptijd van de grondexploitatie is verlengd tot eind 2029, om aan te sluiten bij de fasering van de woningbouw en de afronding van het woonrijp maken.

De resterende risico's hebben vooral betrekking op mogelijke meerkosten in het woonrijp maken en de uitvoeringsfasering, maar zijn beheersbaar binnen het positief geprognosticeerde resultaat. Afsluiting van de exploitatie is voorzien eind 2029.

Op Dreef
De grondexploitatie Op Dreef bevindt zich in de voorbereidingsfase, waarbij in 2023 is besloten de bestaande gebouwen (Coenecoop College en sporthal) tijdelijk door te exploiteren. Hierdoor is de einddatum van de exploitatie verschoven naar 31 december 2031. De planvorming wordt in 2026 opnieuw opgepakt en verder uitgewerkt richting de daadwerkelijke woningbouw en inrichting van het gebied. De vertraging heeft tot dusver slechts een beperkt financieel effect, omdat de gebiedsontwikkeling in deze periode niet bouwtechnisch wordt voortgezet.

De risico's zijn toegenomen en hebben vooral betrekking op de verdere nieuwe uitwerking komend jaar en de mogelijke verschuivingen in fasering. Hoewel het project op dit moment een positief resultaat laat zien, blijft dit resultaat sterk afhankelijk van de toekomstige uitwerking van het programma, de civieltechnische ramingen en de fasering. De exploitatie wordt naar verwachting in 2031 afgesloten.

Gemeentelijk deel Park Triangel
De gemeentelijke grondexploitatie Triangel bevindt zich in de afrondende fase van een meerjarige gebiedsontwikkeling die in samenwerking met de GEM wordt uitgevoerd. Het merendeel van het woonprogramma is reeds gerealiseerd en voor de resterende deelplannen zijn de uitgifteafspraken vastgelegd. De nog te maken kosten hebben voornamelijk betrekking op civieltechnische afronding en door te belasten kosten aan de GEM. De exploitatie sluit aan op de gezamenlijke programmering binnen Park Triangel en wordt bij voortgang in 2028 volledig afgerond.

Voor de grondexploitatie Triangel is in voorgaande jaren geen afzonderlijke risicoanalyse opgesteld. Bij het opstellen van de jaarrekening is het risico van een ingesteld beroep tegen het omgevingsplan geïdentificeerd. Afhankelijk van de ontwikkelingen in de komende periode wordt dit risico bij de volgende actualisatie nader geduid en wordt gekwantificeerd. De exploitatie wordt voorlopig naar verwachting in 2028 afgesloten.

Sleutelkwartier
De grondexploitatie Sleutelkwartier bestaat uit meerdere deelgebieden die zich in verschillende fasen bevinden. De

locaties Oude Gemeentehuis en Kerkweg Oost 222 zijn gerealiseerd. Beukenhof bevindt zich in de uitvoeringsfase, waarbij begin 2026 gestart wordt met de bouw van de woningen. De Passage (deelgebieden 7, 8 en 9) vormt het grootste resterende onderdeel; hiervoor is het bestemmingsplan vastgesteld, maar een ingediend beroep leidt tot vertraging in de verdere planuitwerking en voorbereiding van de tender. De civieltechnische ramingen voor zowel de Passage als de overkoepelende openbare ruimte worden in 2026 geactualiseerd. De exploitatie loopt door tot 2030, aansluitend op de verwachte uitgifte en realisatie van de resterende bouwvelden.

De risico's bij Sleutelkwartier zijn groter dan bij andere projecten. Deze hebben vooral betrekking op de actualisatie van civieltechnische ramingen, de complexiteit en fasering van de Passage, de beperkte ruimte voor programmaoptimalisatie en het risico dat bij een lager woningprogramma een deel van de WBI-subsidie moet worden terugbetaald. Ondanks deze risico's blijft de fasering haalbaar binnen de huidige uitgangspunten. De exploitatie wordt naar verwachting in 2030 afgesloten.

Noordkade – actief
De grondexploitatie Noordkade (actief deel) bevindt zich in de ontwerpfase van een grootschalige transformatieopgave. De gemeente is eigenaar geworden van een eerste perceel en verwacht in de komende jaren aanvullende gronden te verwerven om de planrealisatie mogelijk te maken. De taxatie wordt in 2026 geactualiseerd, waarna het stedenbouwkundig kader en de financiële uitgangspunten worden aangescherpt (waaronder de residuele grondwaardeberekening). De fasering sluit aan op de eerste fase van de gebiedstransformatie, waarvoor een WBI-subsidie van circa € 5 miljoen is toegekend; hiervan is naar rato € 1,1 miljoen toegerekend aan het actieve deel. De exploitatie loopt tot en met 2034, in lijn met de verwervingsopgave en het gefaseerd woningbouwprogramma.
De risico's zijn groter dan bij andere gemeentelijke projecten. Deze hebben vooral betrekking op:

- onzekerheden in verwerving en taxatie;
- mogelijke hogere kosten voor sloop en bouw- en woonrijp maken;
- afhankelijkheid van planologische procedures;
- fasering in relatie tot WBI-voorwaarden- (doorlooptijd en realisatietermijnen);
- marktontwikkelingen die invloed hebben op residuele grondwaarden.

Ondanks deze risico's vormt de WBI-subsidie een belangrijke randvoorwaarde voor financiële haalbaarheid. De exploitatie wordt naar verwachting in 2034 afgesloten.

Overzicht eindwaarde per project
Tabel 1 Eindwaarde (Bedragen x € 1.000)

Project	**Begroting 2027-2030**		
	Resultaat op eindwaarde	V/N	Eind- datum
Centrum	-5.030	N	2028
Sleutelkwartier	-8.090	N	2030
Triangel gemeente	15.470	V	2028
't Suyt fase II	4.590	V	2029
Op Dreef	1.140	V	2031
Noordkade – actief	-380	N	2034
Totaal	**7.700**	**V**	

Paragraaf 8 Duurzaamheid

Missie
We moeten de omslag maken naar een duurzame samenleving. Daarom blijft duurzaamheid belangrijk in Waddinxveen. Wel kiezen we ervoor om focus aan te brengen, prioriteiten te stellen en in te zetten op effectieve maatregelen. Dat betekent dat we ons beperken tot de wettelijke taken en tot de financiële middelen die de rijksoverheid hiervoor ter beschikking stelt. Bereikbare en makkelijk toepasbare maatregelen die weinig geld en inzet kosten, behouden we. Wie wil verduurzamen maar dit niet kan betalen, krijgt passende steun. Het verduurzamen van woningen wordt aangemoedigd en blijft een vrije keuze.

Beleidsdoelstellingen
We zorgen voor zoveel mogelijk energiecapaciteit voor de ontwikkeling van Waddinxveen
We zetten ons samen met inwoners, ondernemers en netwerkpartners in voor voldoende energiecapaciteit voor woningen, maatschappelijke voorzieningen en bedrijven. Daarbij richten we ons op haalbare oplossingen voor netcongestie en maken we keuzes die passen binnen de middelen die beschikbaar zijn.

We willen de omslag maken naar een duurzame samenleving
We werken aan de opgaven voor energie, warmte, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulair grondstoffengebruik. Daarbij brengen we focus aan en kiezen we voor een realistische aanpak. We voeren onze wettelijke taken uit en zetten beschikbare middelen doelgericht in, met oog voor haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak.

Maatregelen
In de verschillende programma's voeren we onderstaande werkzaamheden uit;

Programma 2 – Dicht bij elkaar
We maken een plan voor de verdere verduurzaming van onze panden

Programma 3 – Dicht bij huis
- We starten met de actualisatie van het Koersdocument Duurzaam Waddinxveen
- We gaan door om de eerste buurt aardgasvrij te maken
- We verkennen en borgen de mogelijke levering van duurzame warmte aan de gebouwde omgeving
- We gaan door met de energietransitie glastuinbouw Zuidplaspolder
- We ronden de actualisatie van de Transitievisie Warmte af
- We blijven werken aan de opwek van schone energie
- We monitoren netcongestie en zoeken naar maatregelen om impact te minimaliseren
- We monitoren integraal de voortgang van de duurzaamheidstransities
- We blijven inwoners helpen bij energie besparen
- We zetten de circulaire economie in beweging bij ondernemers

Programma 4 - Buiten dichtbij
- We zetten de circulaire economie in beweging bij inwoners
- We brengen in beeld welke locaties in Waddinxveen verder vergroend kunnen worden
- We monitoren het Soortenmanagementplan (SMP)
- We gaan voor meer (divers) groen in plaats van stenen bij onze inwoners thuis

De financiële verantwoording
Is in de programma's opgenomen. In het coalitieakkoord "Dichtbij" is opgenomen dat we ervoor kiezen om de beschikbare middelen voor duurzaamheid te beperken tot de hiervoor door het Rijk aangemerkte middelen. In deze begroting uit zich dit door vanaf boekjaar 2028 een bedrag van € 570.000 te onttrekken en toe te voegen aan het begrotingssaldo. Daarmee zijn deze middelen meerjarig beschikbaar gekomen voor andere beleidsonderwerpen.

Paragraaf 9 Openbaarheid

De Wet open overheid (Woo) regelt het recht op toegang tot informatie. De Woo bestaat uit drie hoofdonderdelen: actieve openbaarmaking, passieve openbaarmaking en het op orde brengen van de informatiehuishouding. Actieve openbaarmaking betekent dat de gemeente uit zichzelf informatie openbaar maakt. Passieve openbaarmaking betekent dat de gemeente op verzoek bepaalde informatie openbaar maakt (Woo-verzoeken).

Een transparante overheid maakt de informatie waarover zij beschikt zo veel mogelijk actief openbaar. Dat vinden wij belangrijk. Wij zijn verplicht om:
• in de jaarlijkse begroting de aanpak voor de uitvoering van deze wet te delen;
• in de jaarlijkse verantwoording verslag te doen van deze aanpak.

Actieve openbaarmaking

Actieve openbaarmaking betekent dat we informatie uit eigen beweging publiceren en voor iedereen toegankelijk maken. Ook is het belangrijk dat de openbaar gemaakte informatie goed vindbaar is en toegankelijk voor een breed publiek. Volgens de fasering van de Woo maken wij de volgende categorieën openbaar:

- Algemeen verbindende voorschriften;
- Overige besluiten van algemene strekking;
- Informatie over de organisatie en werkwijze;
- Bereikbaarheidsgegevens;
- Documenten die de raad heeft gekregen;
- Documenten en verslagen van vergaderingen van de raad;
- Jaarplannen en jaarverslagen;
- Agenda's en besluiten van het college;
- Adviezen van commissies, en
- Woo-vragen

In 2027 pakken wij de volgende informatiecategorieën op:

- Convenanten;
- Onderzoeksrapporten, en
- Klachtoordelen

Omdat de gefaseerde planning van de verplichte actieve openbaarmaking was uitgesteld, komt het Rijk met een nieuwe planning. De verwachting is dat de verplichte actieve openbaarmaking van de volgende fases in de tweede helft van 2027 verder in werking treedt. Wij volgen deze fasering, maar maken al eerder dan de wettelijke verplichting documenten openbaar waar dit kan.

De documenten maken wij in ieder geval openbaar via de Woo-index. Onze Woo-index is te raadplegen op: https://organisaties.overheid.nl/woo/23854/Gemeente_Waddinxveen.
Daarnaast kunnen inwoners op onze webpagina (de online vindplaatsen van) de openbare documenten per categorie terugvinden.

Passieve openbaarmaking

We handelen een Woo-vraag binnen vier weken af. Bij een groot of ingewikkeld verzoek kan de periode met maximaal twee weken worden verlengd of wordt het verzoek via deelbesluiten afgehandeld. Er is afgelopen jaren een stijgende lijn in het aantal ontvangen Woo-en reguliere informatie verzoeken te zien. In 2023 ontvingen wij 21 verzoeken, in 2024 waren dit 53 verzoeken en in 2025 waren dit 70 verzoeken.

De groeiende behoefte aan overheidsinformatie vraagt meer van de organisatie. Daarom is er een recordmanager aangenomen. Deze persoon helpt bij het op orde krijgen van de informatiehuishouding en het anonimiseren van documenten.

Informatiehuishouding op orde

Betrouwbare informatie is de basis van ons werk. Medewerkers moeten erop kunnen vertrouwen dat informatie actueel, compleet en goed terug te vinden is. Een belangrijk onderdeel binnen de Woo is het op orde brengen en houden van de informatiehuishouding. Dat wil zeggen dat informatie volledig, vindbaar en toegankelijk moet zijn. Ook in 2027 wordt gewerkt aan het verbeteren van de informatiehuishouding in de digitale samenwerkomgeving zodat informatie betrouwbaar en toegankelijk blijft.

Financiële begroting

Financiële begroting

Staat van baten en lasten

	Lasten						Baten						Saldo					
	Rek. 2025	Beg. 2026 (na wijziging)	Beg. 2027	Beg. 2028	Beg. 2029	Beg. 2030	Rek. 2025	Beg. 2026 (na wijziging)	Beg. 2027	Beg. 2028	Beg. 2029	Beg. 2030	Rek. 2025	Beg. 2026 (na wijziging)	Beg. 2027	Beg. 2028	Beg. 2029	Beg. 2030
Programma's																		
1 Zorg dichtbij	-42.274	-43.525	-48.082	-47.421	-46.989	-47.373	9.560	9.667	9.839	9.987	9.987	9.987	-32.714	-33.858	-38.243	-37.434	-37.002	-37.386
2 Dicht bij elkaar	-16.199	-19.350	-19.396	-21.020	-21.220	-21.776	3.471	3.239	3.057	3.031	3.031	3.031	-12.728	-16.111	-16.339	-17.989	-18.189	-18.745
3 Dicht bij huis	-27.793	-40.201	-36.684	-34.295	-18.258	-8.445	22.632	34.201	30.726	28.601	12.588	1.888	-5.161	-6.000	-5.958	-5.694	-5.669	-6.557
4 Buiten dichtbij	-17.961	-17.881	-18.595	-19.087	-19.394	-20.158	10.970	11.024	11.731	11.883	11.998	12.334	-6.991	-6.857	-6.864	-7.204	-7.396	-7.824
5 Gemeente dichtbij	-12.846	-15.612	-9.971	-9.965	-9.825	-9.939	4.274	4.595	1.596	1.574	1.574	1.574	-8.572	-11.017	-8.375	-8.392	-8.251	-8.365
Totaal van de programma's	-117.073	-136.570	-132.728	-131.789	-115.686	-107.690	50.907	62.727	56.949	55.076	39.178	28.814	-66.166	-73.843	-75.778	-76.712	-76.508	-78.876
Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien																		
6.1 Lokale heffingen	-577	-612	-613	-623	-622	-601	10.927	11.841	12.194	12.470	12.744	12.834	10.350	11.229	11.581	11.847	12.121	12.233
6.2 Algemene uitkering	0	0	0	0	0	0	70.767	70.926	76.265	75.164	75.730	77.489	70.767	70.926	76.265	75.164	75.730	77.489
6.3 Treasury, aandelen en dividend	-1.772	702	1.146	950	807	498	1.739	46	46	46	46	46	-33	748	1.193	996	854	544
6.4 Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-277	-487	-1.341	-1.541	-1.829	-2.125	36	0	0	0	0	0	-241	-487	-1.341	-1.541	-1.829	-2.125
6.5 Overhead	-13.271	-14.482	-14.343	-14.306	-14.183	-14.093	261	868	143	63	0	0	-13.010	-13.614	-14.201	-14.242	-14.183	-14.093
6.6 Vennootschapsbelasting	-28	-16	-16	-16	-16	-16	0	0	0	0	0	0	-28	-16	-16	-16	-16	-16
Totaal Alg. dekkingsmidd/onvoorzien	-15.925	-14.896	-15.167	-15.535	-15.843	-16.336	83.730	83.681	88.648	87.743	88.520	90.369	67.805	68.785	73.481	72.208	72.677	74.033
Totaal (vóór resultaatbestemming)	**-132.998**	**-151.465**	**-147.894**	**-147.324**	**-131.529**	**-124.026**	**134.637**	**146.408**	**145.597**	**142.820**	**127.698**	**119.183**	**1.639**	**-5.057**	**-2.297**	**-4.504**	**-3.831**	**-4.843**
Mutaties in reserves:	**stortingen**						**onttrekkingen**						**Saldo**					
1 Zorg dichtbij	-100	0	0	0	0	0	97	954	444	134	0	0	-3	954	444	134	0	0
2 Dicht bij elkaar	-11.365	-652	-25	-25	-25	-25	14.023	4.378	4.894	6.194	4.460	4.121	2.658	3.726	4.869	6.169	4.435	4.096
3 Dicht bij huis	-5.205	-5.802	-2.079	-2.388	-1.510	-615	5.055	4.053	838	1.978	1.010	688	-150	-1.749	-1.241	-409	-500	74
4 Buiten dichtbij	0	0	0	0	0	0	346	131	5	7	10	12	346	131	5	7	10	12
5 Gemeente dichtbij	0	0	-307	-286	-287	-288	1.516	2.823	0	0	0	0	1.516	2.823	-307	-286	-287	-288
6 Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-95	0	0	0	0	0	451	315	0	0	0	0	356	315	0	0	0	0
Totaal mutaties in reserves	-16.765	-6.454	-2.412	-2.699	-1.822	-928	21.488	12.653	6.181	8.314	5.480	4.822	4.723	6.199	3.770	5.615	3.658	3.894
Saldo na resultaatbestemming	**-149.763**	**-157.919**	**-150.306**	**-150.023**	**-133.351**	**-124.954**	**156.125**	**159.061**	**151.779**	**151.133**	**133.178**	**124.005**	**6.362**	**1.142**	**1.473**	**1.111**	**-173**	**-949**

Bedragen x € 1.000; negatief = nadelig

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Volgens ons financieel beleid is een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting het uitgangspunt. Met deze programmabegroting leggen wij een financieel kader voor dat ruimte biedt voor de uitvoering van de gemeentelijke ambities, terwijl tegelijkertijd wordt gestuurd op een gezonde en houdbare financiële positie.

Voor het jaar 2027 wordt een sluitende begroting gepresenteerd. Ook voor 2028 is sprake van een positief begrotingssaldo na resultaatbestemming. Voor de jaren 2029 en 2030 laat de meerjarenraming echter een beperkt tekort zien. De financiële ontwikkelingen in de komende jaren vragen daarom blijvende aandacht en een zorgvuldige afweging van ambities, middelen en risico's.

Ondanks deze uitdagingen blijft de financiële positie van de gemeente solide. Door een zorgvuldige afweging van lasten en baten, het inzetten van beschikbare reserves conform vastgesteld beleid en het continu monitoren van financiële risico's, wordt invulling gegeven aan de ambitie om de gemeente financieel gezond te houden. Tegelijkertijd biedt de meerjarenraming het nieuwe college en de nieuwe raad de mogelijkheid om, binnen de beschikbare financiële ruimte, eigen beleidskeuzes te maken en waar nodig aanvullende maatregelen te treffen om ook op langere termijn tot een structureel sluitende begroting te komen.

Op basis van de voorliggende begroting voldoet de gemeente naar verwachting aan de voorwaarden voor repressief toezicht door de Provincie Zuid-Holland. Bij deze vorm van toezicht is voorafgaande goedkeuring van financiële besluiten door de provincie niet vereist.

Begrotingsuitgangspunten 2027 - 2030

Begroting 2028 – 2030 tegen constante prijzen
De begroting 2027-2030 is, evenals de voorgaande begroting, opgesteld op basis van constante prijzen voor de jaren 2028 tot en met 2030. Dit betekent dat uitsluitend voor het begrotingsjaar 2027 de structurele effecten van loon- en prijsontwikkelingen zijn verwerkt, op basis van de inzichten die beschikbaar waren ten tijde van het opstellen van deze begroting.

Evenals in de vorige begroting is voor alle begrotingsjaren rekening gehouden met de financiële effecten van de verwachte bevolkings- en woninggroei. Hierbij is uitgegaan van de meest recente woningbouwprognose.

Algemene uitkering
De raming van de baten uit de algemene uitkering is gebaseerd op de Meicirculaire 2026. De uitkomsten van de Meicirculaire 2026 zijn gebaseerd op de op dat moment bekende areaalgegevens. Voor 2027 en verder is de verwachte ontwikkeling van het aantal woningen en het aantal inwoners op basis van de woningbouwprognose van december 2025 verwerkt. Over de gevolgen van deze circulaire voor de begrotingsjaren 2027 – 2030 hebben we de raad in september 2026 met een memo geïnformeerd.

Inflatoire ontwikkelingen 2027
In afwijking van voorgaande jaren worden de materiële budgetten niet generiek geïndexeerd. Uit analyses van de begrotingsrealisaties blijkt dat binnen diverse materiële budgetten structureel ruimte aanwezig is om beperkte prijsstijgingen op te vangen.
Om die reden worden alleen die budgetten aangepast waarvoor:

- contractuele indexeringsafspraken gelden, zoals huur-, pacht- en gebruiksovereenkomsten;
- sprake is van een wettelijk voorgeschreven prijsaanpassing;
- aantoonbaar onvoldoende budget beschikbaar is om de prijsontwikkeling binnen het bestaande budget op te vangen. In die gevallen wordt het budget geïndexeerd met 2,5%, overeenkomstig het inflatiepercentage uit de Meicirculaire 2026.

Voor alle overige materiële budgetten wordt geen indexering toegepast.

Subsidies
De subsidieplafonds voor 2027 zijn geïndexeerd op basis van de consumentenprijsindex (CPI) van mei 2026 (3,5%). Daarnaast is rekening gehouden met de verwachte groei van de doelgroep waarop de betreffende subsidieregeling betrekking heeft. Voor subsidieregelingen die uit algemene middelen worden gefinancierd, is uitgegaan van de verwachte groei van de totale bevolking. Voor specifieke subsidieregelingen is aangesloten bij de verwachte ontwikkeling van de betreffende doelgroep.

Subsidiebudgetten vormen daarmee een uitzondering op het uitgangspunt dat materiële budgetten niet generiek worden geïndexeerd. De financiële gevolgen van de indexatie en groei worden gedekt uit de prijs- en looncompensatie die via het gemeentefonds beschikbaar komt.

Verbonden partijen
De ramingen voor de verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, hebben we gebaseerd op de begrotingen 2027 – 2030 van deze partijen.
Hierbij is voor een aantal gemeenschappelijke regelingen in het samenwerkingsgebied Hollands-Midden een financiële kaderstelling voor de prijs- en loonontwikkeling 2027 als uitgangspunt vastgesteld. Met de “Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen (FKGR)” beschikken de gemeenten in de regio Hollands-Midden sinds 2010 over een gedragen instrument om met alle gemeenschappelijke regelingen waarin zij deelnemen, uniforme afspraken te maken over indexering en algemene taakstelling voor de op te stellen begrotingen. Dit betreft de volgende gemeenschappelijke regelingen:

- Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM);
- Regio Midden-Holland;
- Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH);
- Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) en
- Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR).

De begrotingen 2027-2030 van de verbonden partijen zijn door de gemeenteraad op 17 juni 2026 voorzien van een zienswijze.

Lokale heffingen
De ramingen van de lokale heffingen zijn gebaseerd op de geldende beleidskaders en de meest actuele inzichten ten aanzien van areaalontwikkeling, kostenontwikkeling en kostendekkendheid. Voor de opbrengst van de onroerendezaakbelastingen (OZB) is rekening gehouden met de verwachte groei van het aantal woningen en niet-woningen, waardoor de opbrengstontwikkeling primair wordt bepaald door de uitbreiding van het gemeentelijk areaal. Voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en begraafrechten geldt als uitgangspunt een zo hoog mogelijke kostendekkendheid binnen de wettelijke kaders. Om schommelingen in tarieven te beperken, worden waar nodig egalisatievoorzieningen ingezet. Voor de rioolheffing is uitgegaan van de uitgangspunten en tariefontwikkeling zoals opgenomen in het Gemeentelijk Waterplan 2026-2030. De definitieve tarieven voor 2027 worden vastgesteld door de gemeenteraad bij de behandeling van de belastingverordeningen in december 2026.

Groei en formatie
In de begroting 2027-2030 is voor 2027 rekening gehouden met een groei van de formatie in relatie tot de verwachte groei van het aantal inwoners en de daarmee samenhangende uitbreiding van de gemeentelijke dienstverlening. Vanaf 2028 is geen aanvullende formatiegroei opgenomen, conform het besluit van de gemeenteraad bij de tweede Kaderbrief 2026.

Kostenverdeling ambtelijke inzet
In de begroting 2027-2030 is de toerekening van de ambtelijke inzet aan programma's, producten en projecten verwerkt.

Onvoorzien
In de begroting is een bedrag van € 1 voor onvoorzien opgenomen conform de financiële verordening art. 3.2.

Toelichting saldi 2027 - 2030

In onderstaande tabel geven we inzicht in de aanpassingen ten opzichte van de saldi zoals opgenomen in de Programmabegroting 2027 – 2030 na wijziging:

Toelichting saldi 2027 - 2030	**2027**		**2028**		**2029**		**2030**	
Vertreksaldi Programmabegroting 2027 - 2030 tot en met 1ste Bestuursrapportage 2026	**1.267**	**V**	**-225**	**N**	**-1.390**	**N**	**-5.058**	**N**
Inflatoire ontwikkelingen								
- Prijsontwikkeling	-1.123	N	-1.104	N	-1.104	N	-1.102	N
- Volumegroei	979	V	723	V	320	V	1.491	V
- Loonontwikkeling en herverdeling ambtelijke inzet	749	V	749	V	749	V	749	V
- Verbonden partijen loon- en prijsontwikkeling	-578	N	-618	N	-641	N	-559	N
Kaderbrief								
- Posten Kaderbrief	-352	N	-214	N	-235	N	-453	N
Overigen								
- Meicirculaire 2026	1.885	V	1.995	V	2.512	V	4.442	V
- Inburgering	168	V	168	V	168	V	168	V
- Zorg in Natura Jeugd	-1.500	N	-1.500	N	-1.500	N	-1.500	N
- Kapitaallasten	309	V	495	V	-12	N	-131	N
- Stortingen/onttrekkingen reserves	1	V	107	V	287	V	282	V
- Kortng duurzaamheid	-		579	V	579	V	579	V
- Integraal Beheerplan Openbare Ruimte	81	V	160	V	239	V	317	V
- Kostendekkende tarieven rioolheffing, afval en begraafplaatsen	141	V	133	V	152	V	153	V
- Inzet Team Veiligheid	-132	N	-132	N	-132	N	-132	N
- Inzet expertise wet Bibob	-134	N	-134	N	-		-	
- Inzet lokale zorg- en veiligheidskamer	-95	N	-95	N	-95	N	-95	N
- Maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht	-25	N	-25	N	-25	N	-25	N
- Stelpost loon- en prijsstijgingen (RMH)	-32	N	-32	N	-32	N	-32	N
- Voorbereidingskrediet Zuidkade 8	-75	N	-		-		-	
- Vrijval stelpost AVG in control	16	V	16	V	16	V	16	V
- Taakspecialistische applicaties	-60	N	-60	N	-60	N	-60	N
- Overig	-17	N	125	V	30	V	-	
Saldi Programmabegroting 2027 - 2030	**1.473**	**V**	**1.111**	**V**	**-173**	**N**	**-949**	**N**

Bedragen x € 1.000

Waarvan:

	2027		**2028**		**2029**		**2030**	
Saldi incidentele lasten en baten	-856	N	-978	N	-709	N	-915	N

Bedragen x € 1.000

De incidentele baten en lasten zijn gespecificeerd in de toelichting op de staat van incidentele baten en lasten van deze begroting.

	2027		**2028**		**2029**		**2030**	
Saldi structurele lasten en baten	2.329	V	2.089	V	536	V	-34	N

Bedragen x € 1.000

Saldi Programmabegroting 2027 – 2030 bestaand beleid
Vertrekpunt voor de samenstelling van deze begroting is de Programmabegroting 2026 – 2029. Deze is aangevuld met de besluitvorming met financiële gevolgen van de raad tot en met de raadsvergadering van 8 juli 2026.

De 1e Bestuursrapportage 2026 is op 8 juli 2026 vastgesteld door de raad. De financiële gevolgen voor de jaren 2027 – 2030 hebben we in deze begroting verwerkt.

In deze begroting hebben we de kapitaallasten (afschrijving en rente) samenhangend met het meerjareninvesteringsprogramma (zie Bijlage 2 van deze begroting) en de rentelasten samenhangend met de financieringsbehoefte geactualiseerd.

	2027		2030		2029		2030	
Saldi Programmabegroting 2027 - 2030 bestaand beleid	1.473	V	1.111	V	-173	N	-949	N

Bedragen x € 1.000

Saldi Programmabegroting 2027 – 2030 nieuw beleid
In de programmabegroting 2027-2030 is geen nieuw beleid opgenomen. De saldi inclusief nieuw beleid zijn daarom gelijk aan de saldi bestaand beleid.

EMU-saldo

		2026	2027	2028	2029	2030
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserve	-3.955	-2.297	-4.504	-3.831	-4.843
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	7.782	6.822	7.446	9.209	10.628
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	2.317	-3.263	-5.324	2.323	2.590
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-19.890	-20.271	-51.058	-20.603	-7.962
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0
6	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw- en woonrijpmaken en dergelijke	-21.052	-12.768	-8.096	-6.474	-6.474
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	20.520	19.710	14.794	3.964	3.964
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	-2.576	-2.221	-1.905	-2.088	-2.088
10	Lasten in verband met transacties met derden die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten	0	0	0	0	0
11	Boekwinst bij verkoop van effecten	0	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	**-16.854**	**-14.288**	**-48.646**	**-17.500**	**-4.186**

Bedragen x € 1.000

Staat van incidentele baten en lasten

	Lasten					Baten					Saldo				
	Beg. 2026 (na wijziging)	**Beg. 2027**	**Beg. 2028**	**Beg. 2029**	**Beg. 2030**	**Beg. 2026 (na wijziging)**	**Beg. 2027**	**Beg. 2028**	**Beg. 2029**	**Beg. 2030**	**Beg. 2026 (na wijziging)**	**Beg. 2027**	**Beg. 2028**	**Beg. 2029**	**Beg. 2030**
Programma's															
1 Zorg dichtbij	-100	0	0	0	0	0	0	0	0		-100	0	0	0	0
2 Dicht bij elkaar	-588	-38	-38	0	0	384	0	0	0		-204	-38	-38	0	0
3 Dicht bij huis	-30.988	-28.790	-26.915	-10.701	-568	31.259	28.838	26.713	10.701		271	48	-201	0	-568
4 Buiten dichtbij	-70	0	0	0	0	0	0	0	0		-70	0	0	0	0
5 Gemeente dichtbij	-3.555	-153	-150	-11	-126	3.133	0	0	0		-422	-153	-150	-11	-126
6 Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-437	-5	-1	18	-70	641	0	0	0		205	-5	-1	18	-70
Totaal van de programma's	-35.737	-28.986	-27.172	-10.762	-833	35.417	28.838	26.713	10.701	0	-320	-148	-390	-7	-765
Mutaties in reserves:	**Stortingen**					**Onttrekkingen**					**Saldo**				
1 Zorg dichtbij	0	0	0	0		954	262	0	0	0	954	262	0	0	0
2 Dicht bij elkaar	-652	0	0	0		923	38	38		-7	271	38	38	0	-7
3 Dicht bij huis	-5.802	-1.089	-1.848	-970	-75	3.972	150	1.290	322		-1.830	-939	-557	-648	-75
4 Buiten dichtbij	0	0	0	0		70					70	0	0	0	0
5 Gemeente dichtbij	0	0	0	0		520					520	0	0	0	0
6 Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0	0	0	0		0		0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties in reserves	-6.454	-1.089	-1.848	-970	-75	6.438	450	1.328	322	-7	-15	-639	-519	-648	-82
Saldo na winstbestemming	**-42.191**	**-30.076**	**-28.952**	**-11.663**	**-839**	**41.856**	**29.288**	**28.042**	**11.023**	**-7**	**-336**	**-787**	**-910**	**-641**	**-846**

Bedragen x € 1.000; negatief = nadelig

Toelichting op het overzicht van incidentele baten en lasten

Programma 1 Zorg dichtbij

Onttrekking Egalisatiereserve Sociaal Domein
Het Plan van Aanpak Sociaal Domein laat zien dat de structurele taakstelling van € 524.000 in 2027 nog niet volledig kan worden gerealiseerd. Naar verwachting wordt in 2027 € 262.000 van de taakstelling ingevuld, waarna vanaf 2028 de volledige taakstelling wordt gerealiseerd. Om het achterblijven van de besparingen uit de Hervormingsagenda Jeugd op te vangen, wordt in 2027 een bedrag van € 262.000 onttrokken aan de Egalisatiereserve Sociaal Domein.

Programma 2 Dicht bij elkaar

Regionale Samenwerkingsovereenkomst ISK
Voor de regionale samenwerkingsovereenkomst 'Internationale Schakelklas' is in 2027 en 2028 € 38.000 beschikbaar. Dit bedrag wordt gedekt met de reserve Opvang vluchtelingen.

Programma 3 Dicht bij huis

Grondexploitaties
In dit programma zijn diverse grondexploitaties opgenomen. Grondexploitaties zijn per definitie incidenteel. De mutaties in de Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG) 2025-2028 leiden in de begroting tot incidentele lasten en baten. Daarnaast is op basis van de actualisatie van de grondexploitatie Centrum Zuid de verliesvoorziening opnieuw bepaald. De hiermee samenhangende mutaties in de grondexploitaties en de verliesvoorziening zijn als incidenteel aangemerkt.

Verkeersprojecten
Voor diverse verkeersprojecten is in 2027 een bedrag van € 349.000 opgenomen. Dit betreft de derde tranche verkeersveiligheidsmaatregelen (€ 188.000), de uitwerking van maatregelen uit het Omgevingsprogramma Mobiliteit en Verkeer (€ 75.000), het verbeteren van de inrichting van bebouwde-komgrenzen (€ 60.000), een doorgeschoven budget uit 2026 (€ 25.000) en indexatie (€ 1.000).

Ruimtelijke ordening
Voor werkzaamheden op het gebied van ruimtelijke ordening is in 2027 een incidenteel budget van € 75.000 opgenomen.

Strategisch Vastgoed
Vanuit de resultaatbestemming van de jaarrekening 2025 is in 2027 een incidenteel budget van € 50.000 beschikbaar gesteld voor Strategisch Vastgoed.

Pachtopbrengsten Strategisch Vastgoed
In 2027 is een incidentele pachtopbrengst van afgerond € 15.000 opgenomen.

Programma 4 Buiten dichtbij

Binnen programma 4 zijn geen incidentele baten en lasten opgenomen.

Programma 5 Gemeente dichtbij

Wet Bibob
Voor de uitvoering van de Wet Bibob is in 2027 een incidenteel budget van € 134.000 opgenomen. De Wet Bibob verplicht gemeenten integriteitsrisico's te beoordelen bij onder andere vergunningverlening, subsidies en vastgoedtransacties. Door aangescherpte wet- en regelgeving, jurisprudentie en de in 2025 vastgestelde beleidsregel Wet Bibob is specialistische expertise noodzakelijk. Het budget wordt ingezet voor de benodigde externe deskundigheid. Eind 2028 vindt een evaluatie plaats van de uitvoering.

Verkiezingen
Sinds 2024 wordt bij de totstandkoming van de kaderbrief geanalyseerd welke kosten voor verkiezingen en referenda in de komende vier jaar worden verwacht. Op basis hiervan wordt de begroting geactualiseerd. Voor 2027 is een incidenteel budget van € 3.000 opgenomen.

Opvang Oekraïne
Voor de ondersteuning van de opvang van Oekraïense ontheemden is in 2027 een bedrag van € 16.000 opgenomen voor personele inzet. Deze lasten worden gedekt vanuit de specifieke uitkering voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne.

Programma 6 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Binnen programma 6 vinden diverse incidentele mutaties plaats als gevolg van de actualisatie van de Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG) 2025-2028 en de daarmee samenhangende rentetoerekening. De afzonderlijke mutaties compenseren elkaar grotendeels, waardoor per saldo sprake is van een beperkt incidenteel effect van € 5.000

Uiteenzetting van de financiële positie

Totaaloverzicht

De financiële positie in meerjarenperspectief blijkt uit de verwachte balanscijfers voor de jaren 2026 tot en met 2030. Ter vergelijking zijn de balanscijfers van de jaarrekening 2025 vermeld.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
ACTIVA						
Vaste activa						
- Immateriële vaste activa	132	122	111	101	91	81
- Materiële vaste activa	164.137	170.939	180.449	184.643	185.131	183.642
- Financiële vaste activa	6.571	6.571	6.571	6.571	6.571	6.571
Vlottende activa						
Voorraden						
- Onderhanden werk	10.530	12.337	14.237	2.476	12.381	11.763
- Overige grond- en hulpstoffen	0	0	0	0	0	0
Overige/overlopende activa	22.733	22.733	22.733	22.733	22.733	22.733
Totaal activa	**204.103**	**212.701**	**224.101**	**216.523**	**226.906**	**224.790**

PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen/Reserves	89.716	89.879	86.110	80.495	76.837	72.942
Saldo baten/lasten (vanaf 2025 cumulatief)	6.362	7.504	8.977	10.088	9.915	8.965
Voorzieningen	18.440	28.237	22.753	15.525	15.759	15.446
Vaste schulden langer of gelijk aan 1 jaar	62.420	62.044	61.669	56.294	55.919	55.544
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden korter dan 1 jaar	3.675	3.675	3.675	3.675	3.675	3.675
Overige/overlopende passiva	23.491	23.491	23.491	23.491	23.491	23.491
Totaal passiva	**204.104**	**214.830**	**206.675**	**189.568**	**185.596**	**180.063**
Saldo financieringstekort	**0**	**-2.129**	**17.426**	**26.955**	**41.310**	**44.727**

Bedragen x € 1.000

Het verschil tussen activa en passiva betreft het geraamde financieringstekort. Dit tekort geeft de omvang van de aanvullende financieringsbehoefte weer die voortvloeit uit de investeringsopgave in de planperiode. De toekomstige financieringsbehoefte is nog niet vertaald in nieuw aan te trekken geldleningen.

De uitgangspunten die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, zijn opgenomen in het onderdeel Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

De verwachte ontwikkelingen in de financiële positie lichten we hierna op hoofdlijnen toe.

Activa

Vaste activa
In het verloop van de post vaste activa zijn de investeringen volgens het Meerjareninvesteringsprogramma 2027 – 2030 opgenomen. De veranderingen zijn het saldo van de jaarlijkse vermeerderingen wegens investeringen en de verminderingen wegens afschrijvingen. Deze veranderingen worden hierna op hoofdlijnen toegelicht.

Immateriële vaste activa

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Bijdrage in activa van derden	132	122	111	101	91	81
Kosten van onderzoek en ontwikkeling actief	0	0	0	0	0	0
Totaal	**132**	**122**	**111**	**101**	**91**	**81**

Bedragen x € 1.000

De bijdrage aan tennis- en padelvereniging De Gouwe Smash wordt in 30 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa
Volgens het Besluit Begrotingen Verantwoording worden de materiële vaste activa onderscheiden naar investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Investeringen hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

De samenstelling van de materiële vaste activa en het meerjarig verloop wordt hierna op hoofdlijnen toegelicht.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Gronden en terreinen	14.375	14.254	14.254	14.254	14.254	14.254
Woonruimten	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	69.058	69.684	69.539	66.270	61.838	57.587
Grond-, weg- en waterbouwk. werken economisch nut	36.874	40.433	42.844	45.186	44.133	43.057
Grond-, weg- en waterbouwk. werken maatschappelijk nut	33.059	31.977	39.456	45.449	53.211	59.227
Vervoermiddelen	842	1.394	1.786	1.729	1.682	1.351
Machines, installaties c.a.	9.929	13.198	12.570	11.756	10.013	8.167
Totaal	**164.137**	**170.939**	**180.449**	**184.643**	**185.131**	**183.642**

Bedragen x € 1.000

Nieuwe investeringen
De nieuwe investeringen voor de begrotingsjaren 2027 – 2030 hebben we inzichtelijk gemaakt in Bijlage 2 - Meerjareninvesteringsprogramma 2027 – 2030.

Afschrijvingen
De afschrijvingen zijn in de periode 2027 – 2030 circa € 10,0 miljoen in 2027 oplopend naar circa € 10,7 miljoen in 2030 als gevolg van de uitvoering van het meerjareninvesteringsprogramma.

Financiële vaste activa

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen	215	215	215	215	215	215
Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	53	53	53	53	53	53
Overige langlopende geldleningen	6.303	6.303	6.303	6.303	6.303	6.303
Totaal	**6.571**	**6.571**	**6.571**	**6.571**	**6.571**	**6.571**

Bedragen x € 1.000

Deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen
In de vergadering van 17 februari 2010 heeft de raad, voor de realisatie van de nieuwbouwwijk Triangel, ingestemd met de oprichting van GEM Beheer B.V., een gemeentelijke participatie B.V. (de Commanditair B.V.) en GEM Triangel C.V. en de inbreng van een bedrag van respectievelijk € 9.000, € 18.000 en € 5 miljoen als eigen vermogen (werkelijke inbreng € 4,9 miljoen). Daarnaast is er sprake van de gemeentelijke deelname in het aandelenkapitaal van Cyclus N.V. en de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten.

Overige langlopende geldleningen
Hieronder zijn de zogenaamde starters- en blijversleningen opgenomen en een lening aan de Islamitische Stichting Waddinxveen.

Vlottende activa

Voorraden
Onder de voorraden worden alleen nog de bouwgronden in exploitatie opgenomen.

De ontwikkeling van de bouwgronden in exploitatie tot en met 2029 is gebaseerd op de bijgestelde grondexploitaties volgens het Meerjarenprogramma Grondbedrijfsfunctie (MPG). Dit MPG is toegelicht als onderdeel van de Paragraaf 7 – Grondbeleid van deze begroting.

De samenstelling van de voorraden en het verloop van de boekwaarden ziet er als volgt uit:

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Onderhanden werk						
- Bouwgronden in exploitatie	10.530	12.337	14.237	2.476	12.381	11.763
Overige grond- en hulpstoffen	0	0	0	0	0	0
Totaal	**10.530**	**12.337**	**14.237**	**2.476**	**12.381**	**11.763**

Bedragen x € 1.000

Overlopende activa/nog te ontvangen bedragen
Voor de overige overlopende activa is een gemiddelde genomen over de afgelopen 3 jaren.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Overige overlopende activa	22.733	22.733	22.733	22.733	22.733	22.733
Totaal	**22.733**	**22.733**	**22.733**	**22.733**	**22.733**	**22.733**

Bedragen x € 1.000

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen/Reserves
Zoals vastgelegd in de Financiële verordening 2025 gemeente Waddinxveen wordt alleen rente aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen toegevoegd.

De reserves maken onderdeel uit van het eigen vermogen van de gemeente.
Volgens het BBV worden de reserves onderscheiden in:

- de algemene reserve en
- bestemmingsreserves.

De algemene reserve is een reserve zonder bestemming en daardoor in beginsel vrij aanwendbaar door de raad.

De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door raad in een specifiek besluit een bepaalde bestemming is gegeven. De aanwending van bestemmingsreserves is wel in die zin vrijblijvend, dat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending c.q. bestemming. Bestemmingsreserves met een bijzonder karakter zijn hierbij de afschrijvingsreserves en de egalisatiereserves.

Het saldo van de reserves, inclusief het rekeningsaldo 2025, bedraagt per ultimo 2025 € 90,1 miljoen. In meerjarenperspectief worden de mutaties in de reserves, exclusief de geraamde begrotingssaldi, als volgt weergegeven:

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beginsaldo	90.135	89.716	89.879	86.110	80.495	76.837
+/+ Bijdragen t.l.v. programma's c.a.	21.069	12.960	2.412	2.699	1.822	928
-/- Bijdragen t.g.v. programma's c.a.	-21.488	-12.797	-6.180	-8.314	-5.480	-4.823
Eindsaldo	**89.716**	**89.879**	**86.110**	**80.495**	**76.837**	**72.942**

Bedragen x € 1.000

Het eindsaldo bestaat uit:

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Algemene reserves algemene dienst	21.916	21.772	21.772	21.772	21.772	21.772
Algemene reserve grondbedrijfsfunctie	5.255	5.255	5.255	4.315	4.315	4.315
Totaal algemene reserves	**27.171**	**27.027**	**27.027**	**26.087**	**26.087**	**26.087**
Bestemmingsreserves:						
- Egalisatiereserves	1.401	2.295	2.033	2.033	2.033	2.033
- Afschrijvingsreserves	48.736	39.029	36.264	34.111	31.746	29.649
- Overige bestemmingsreserves	12.408	21.528	20.786	18.264	16.971	15.174
Totaal	**89.716**	**89.879**	**86.110**	**80.495**	**76.837**	**72.942**

Bedragen x € 1.000

De bijdragen aan de programma's zijn op hoofdlijnen toegelicht in de financiële toelichting in de programma's en algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. In Bijlage 5 is het verloop van alle reserves van 2027 tot en met 2030 inzichtelijk gemaakt, inclusief een toelichting per reserve op de doelstelling, de voeding, de looptijd en het plafond.

Saldo baten en lasten

De begrotingssaldi 2027-2030 zijn toegelicht in het onderdeel 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten'.

Voorzieningen
Het beleid met betrekking tot de voorzieningen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen.

De voorzieningen maken door hun aard onderdeel uit van het vreemd vermogen van de gemeente. In de nota worden de voorzieningen verdeeld in:

- Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen (voorzieningen voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten);
- Onderhoudsvoorzieningen (voorzieningen die strekken tot gelijkmatige verdeling van lasten bij beheerplannen);
- Egalisatievoorzieningen (voorzieningen die zorgen voor een gelijkmatige tarievenopbouw);
- Verliesvoorzieningen (voorzieningen voor verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten) en
- Arbeidsgerelateerde voorzieningen.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen worden niet gedaan.

In meerjarenperspectief worden de mutaties in de voorzieningen als volgt weergegeven.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beginsaldo	15.668	18.440	28.237	22.753	15.525	15.759
+/+ Stortingen	5.862	12.527	2.464	2.464	2.522	2.791
-/- Onttrekkingen	-3.090	-2.730	-7.948	-9.691	-2.288	-3.104
Eindsaldo	**18.440**	**28.237**	**22.753**	**15.525**	**15.759**	**15.446**

Bedragen x € 1.000

De stortingen hebben voornamelijk betrekking op:
- het actuele Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gemeentelijk vastgoed en
- het actuele Integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR).

De onttrekkingen hebben voornamelijk betrekking op;
- het actuele Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gemeentelijk vastgoed;
- het actuele Integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR);
- de egalisatievoorzieningen tarieven rioolrechten, afvalstoffenheffing en begraafplaatsen.

Het eindsaldo bestaat uit:

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen	3.769	3.849	3.929	4.008	4.088	4.167
Onderhoudsvoorzieningen	1.295	1.103	1.267	1.746	2.042	1.523
Verliesvoorzieningen	9.265	19.328	14.146	6.757	6.757	6.756
Egalisatievoorzieningen	3.640	3.485	2.940	2.542	2.401	2.528
Arbeidsgerelateerde kosten	471	471	471	471	471	471
Totaal	**18.440**	**28.237**	**22.753**	**15.525**	**15.759**	**15.446**

Bedragen x € 1.000

In Bijlage 6 is het verloop van alle voorzieningen van 2027 tot en met 2030 zichtbaar gemaakt, inclusief een toelichting per voorziening.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer of gelijk aan 1 jaar
De vaste geldleningen zijn aangetrokken voor het financieren van de gemeentelijke investeringen. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de Paragraaf 4 – Financiering in deze begroting. Het verloop van de bestaande vaste schulden (exclusief waarborgsommen) is als volgt:

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Onderhandse geldleningen	62.265	61.889	61.514	56.139	55.764	55.389
Waarborgsommen	155	155	155	155	155	155
Totaal	**62.420**	**62.044**	**61.669**	**56.294**	**55.919**	**55.544**

Bedragen x € 1.000

Van de mutaties in de lopende geldleningen kan het volgende overzicht worden gegeven:

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beginsaldo	69.635	62.264	61.889	61.514	56.139	55.764
Aangetrokken	0	0	0	0	0	0
Aflossingen	-7.371	-375	-375	-5.375	-375	-375
Eindsaldo	**62.264**	**61.889**	**61.514**	**56.139**	**55.764**	**55.389**

Bedragen x € 1.000

De rentelasten van het financieringstekort zijn verwerkt in deze begroting. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de Paragraaf 4 – Financiering in deze begroting.

Vlottende passiva

Vlottende schulden/Overlopende passiva
Voor de vlottende schulden/overlopende passiva is een gemiddelde genomen over de afgelopen 3 jaren.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netto vlottende schulden korter dan 1 jaar	3.675	3.675	3.675	3.675	3.675	3.675
Overige overlopende passiva	23.490	23.490	23.490	23.490	23.490	23.490
Totaal	**27.165**	**27.165**	**27.165**	**27.165**	**27.165**	**27.165**

Bedragen x € 1.000

Verleende garanties en waarborgen

Bij het samenstellen van deze begroting waren voor de volgende instellingen geldleningen gewaarborgd:

Geldnemer	Oorspronkelijk bedrag	Verwacht saldo eind 2027
Particulieren	275	0
Woningbouwcorporaties	383.704*	179.560
Lokale verenigingen, clubs en stichtingen	755	224
Instawell B.V.	2.150	1.425
Totaal begroting 2027-2030 - saldo eind 2027	**386.884**	**181.209**
Totaal begroting 2026-2029 - saldo eind 2026	**281.205**	**135.682**

Bedragen x € 1.000
*Opgave jaarrekening 2025

Van het oorspronkelijke bedrag aan geldleningen van € 281,205 miljoen is € 258,278 miljoen gewaarborgd door de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Hiervan is via de verdeelsleutel op basis waarvan leningen geborgd zijn na 1 augustus 2021 een toename van € 32,4 miljoen.

De leningen aan particulieren zijn gedeeltelijk gewaarborgd door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (Nationale Hypotheekgarantie). De gemeente heeft bij deze gewaarborgde geldleningen de tertiaire achtervangfunctie. Van de leningen aan lokale verenigingen, clubs en stichtingen heeft de gemeente de secundaire achtervangfunctie.

Bijlagen

Bijlagen

Bijlage 1 Samenvatting nieuw beleid 2027-2030

Er is geen nieuw beleid opgenomen in de Programmabegroting 2027-2030.

Bijlage 2 Meerjareninvesteringsprogramma 2027-2030

Kredietautoristatie en meerjarige investeringsopgave
Met de vaststelling van de Programmabegroting 2027 worden de investeringskredieten voor 2027 door de raad geautoriseerd. De investeringen voor 2028-2030 zijn opgenomen als financiële doorkijk voor de meerjarenraming. De kredietaanvragen voor deze investeringen worden op een later moment, conform de geldende autorisatieprocedure, afzonderlijk aan de raad voorgelegd.

Investeringen vanuit beheerplannen
Investeringen die voortvloeien uit vastgestelde beheerplannen zijn per begrotingsjaar afzonderlijk opgenomen. Dit is gedaan omdat de raad de bijbehorende investeringskredieten jaarlijks autoriseert. Door de investeringen per jaar weer te geven, wordt inzichtelijk welke kredietaanvragen onderdeel uitmaken van de autorisatie bij de betreffende begroting.
Het betreft hierbij jaarlijkse vervangings- en beheerinvesteringen waarvan de omvang voortvloeit uit de vastgestelde beheerplannen, zoals investeringen in verhardingen, openbare verlichting, groen, kunstwerken en riolering.

Tractie
De kredieten voor tractie betreffen periodieke vervangingsinvesteringen in voertuigen, machines en materieel. De vervangingsmomenten zijn gebaseerd op de verwachte levensduur van de aanwezige activa, zodat de gemeentelijke bedrijfsvoering en dienstverlening kunnen worden voortgezet.

Progr.nr.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
	Vastgoed				
NIEUW	t Suyt clubgebouw hockey	0	1.063.774	0	0
NIEUW	t Suyt 2 hockeyvelden	0	1.974.720	0	0
NIEUW	Sporthal Noord	0	10.506.000	0	0
NIEUW	Nieuw zwembad	0	32.096.206	0	0
NIEUW	Verlenging doelgroepenbad	0	854.988	0	0
NIEUW	De Sniep scenario 1	0	0	0	7.438.546
	Onderwijsvoorzieningen (IHP)				
NIEUW	Eerste inrichting nieuwbouw Noordkade (leerlijn 1-2) (2030)	0	0	0	586.945
NIEUW	Nieuwbouw Noordkade (leerlijn 1-2) (2030)	0	0	0	10.838.982
	Beheerplan openbare ruimte				
B.4501.1.520	Beheerplan openbare ruimte - buitensport: Spelen	234.000	0	0	0
B.4501.1.520	Beheerplan openbare ruimte - buitensport: Spelen	0	234.000	0	0
B.4501.1.520	Beheerplan openbare ruimte - buitensport: Spelen	0	0	234.000	0
B.4501.1.520	Beheerplan openbare ruimte - buitensport: Spelen	0	0	0	234.000
Programma 2	**Subtotaal**	**234.000**	**46.729.688**	**234.000**	**19.098.473**
	Verkeersvoorzieningen				
NIEUW	OPMV - Bijdrage fietsinfrastructuur groot onderhoud Chopinlaan	160.000	0	0	0
NIEUW	OPMV - Bijdrage verkeersveiligheid groot onderhoud Esdoornlaan	140.000	0	0	0
NIEUW	3e tranche Reg.Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen (50% eigen bijdrage)		496.000	0	0
NIEUW	3e tranche Reg.Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen (50% bijdrage derden)		-248.000	0	0
Programma 3	**Subtotaal**	**300.000**	**248.000**	**0**	**0**
	Beheerplan openbare ruimte				
R.6501.1.210	Verhardingen	473.100	0	0	0
R.6501.1.210	Verhardingen	0	1.619.100	0	0
R.6501.1.210	Verhardingen	0	0	1.619.100	0
R.6501.1.210	Verhardingen	0	0	0	1.619.100
R.6503.1.210	Civieltechnische kunstwerken	602.900	0	0	0

Progr.nr.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
R.6503.1.210	Civieltechnische kunstwerken	0	602.900	0	0
R.6503.1.210	Civieltechnische kunstwerken	0	0	602.900	0
R.6503.1.210	Civieltechnische kunstwerken	0	0	0	602.900
R.6502.1.210	Openbare verlichting	394.100	0	0	0
R.6502.1.210	Openbare verlichting	0	577.100	0	0
R.6502.1.210	Openbare verlichting	0	0	577.100	0
R.6502.1.210	Openbare verlichting	0	0	0	577.100
R.2503.1.210	Vervangen OV door LED	177.460	0	0	0
R.2503.1.210	Vervangen OV door LED	0	177.460	0	0
R.2503.1.210	Vervangen OV door LED	0	0	177.460	0
R.2503.1.210	Vervangen OV door LED	0	0	0	177.460
R.6506.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	322.000	0	0	0
R.6506.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	0	322.000	0	0
R.6506.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	0	0	322.000	0
R.6506.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	0	0	0	322.000
R.1503.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	475.400	0	0	0
R.1503.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	0	475.400	0	0
R.1503.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	0	0	475.400	0
R.1503.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	0	0	0	475.400
R.1504.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	452.600	0	0	0
R.1504.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	0	472.600	0	0
R.1504.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	0	0	472.600	0
R.1504.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	0	0	0	472.600
R.6516.1.570	Beschoeiing	399.617	0	0	0
R.6516.1.570	Beschoeiing	0	479.617	0	0
R.6516.1.570	Beschoeiing	0	0	479.617	0
R.6516.1.570	Beschoeiing	0	0	0	479.617
R.2505.1.570	Uitvoering motie bomen	20.000	0	0	0
R.2505.1.570	Uitvoering motie bomen	0	125.000	0	0
R.2505.1.570	Uitvoering motie bomen	0	0	125.000	0
R.2505.1.570	Uitvoering motie bomen	0	0	0	125.000
	Gemeentelijk rioleringsplan				
R.6507.1.720	Vervanging onderhoud riool jaarijks 250 meter	1.731.170	0	0	0
R.6507.1.720	Vervanging onderhoud riool jaarijks 250 meter	0	1.731.170	0	0
R.6507.1.720	Vervanging onderhoud riool jaarijks 250 meter	0	0	1.731.170	0
R.6507.1.720	Vervanging onderhoud riool jaarijks 250 meter	0	0	0	1.731.170
R.6508.1.720	Vervanging hemelwaterriool jaarlijks 370 meter	1.946.807	0	0	0
R.6507.1.720	Vervanging onderhoud riool jaarijks 250 meter	0	1.946.807	0	0
R.6507.1.720	Vervanging onderhoud riool jaarijks 250 meter	0	0	1.946.807	0
R.6507.1.720	Vervanging onderhoud riool jaarijks 250 meter	0	0	0	1.946.807
R.6510.1.720	Pompunits putten ad hoc	78.292	0	0	0
R.6510.1.720	Pompunits putten ad hoc	0	78.292	0	0
R.6510.1.720	Pompunits putten ad hoc	0	0	78.292	0
R.6510.1.720	Pompunits putten ad hoc	0	0	0	78.292
Programma 4	**Subtotaal**	**7.073.446**	**8.607.446**	**8.607.446**	**8.607.446**
	Overige				
B.6003.1.004.9	Informatiebeleidsplan	200.000	0	0	0
B.6003.1.004.9	Informatiebeleidsplan	0	200.000	0	0
B.6003.1.004.9	Informatiebeleidsplan	0	0	250.000	0
B.6003.1.004.9	Informatiebeleidsplan	0	0	0	250.000
B.6027.1.004	Vervanging automatisering	355.000	0	0	0
B.6027.1.004	Vervanging automatisering	0	635.000	0	0

Progr.nr.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
B.6027.1.004	Vervanging automatisering	0	0	115.000	0
B.6027.1.004	Vervanging automatisering	0	0	0	25.000
NIEUW	Aandeelhouderschap Publiek Lokaal Warmtebedrijf	600.000	0	0	0
	Vastgoed				
V.0056.1.004.8	Vervangingsinvestering Beukenhof 1	0	140.000	0	0
	Tractie				
R.2005.1.004	T16 Smalspoortractor	0	11.000	0	0
R.5005.1.004	T12 Zoutstrooier combimachine	75.000	0	0	0
R.6039.1.004	Aanschaf maaier Kaderbrief 2027	120.000	0	0	0
R.7019.1.004	A2 Scania P360 GTL	360.000	0	0	0
R.7020.1.004	A13 Nissan E-NV200 bestelwagen electrisch	40.000	0	0	0
R.7021.1.004	A21 Nissan E-NV200 kipper electrisch	59.000	0	0	0
R.7022.1.004	T20 Roberine F5 klepelmachine GTL	130.000	0	0	0
R.8029.1.004	A3 Piaggio Porter open laadbak	0	30.000	0	0
R.8030.1.004	A11 Mitsubishi FUSO Canter kipper	0	38.000	0	0
R.8031.1.004	A22 Toyota Landcruiser	0	42.000	0	0
R.8032.1.004	T7 Grasveegmachine	0	14.000	0	0
R.8033.1.004	T11 Kleine zoutstrooier combimachine	0	40.000	0	0
R.8034.1.004	T21 Roberine F5 klepelmachine	0	130.000	0	0
R.9021.1.004	A1 Nissan Leaf electrisch	0	0	39.500	0
R.9022.1.004	A17 Nissan Leaf electrisch	0	0	39.500	0
NIEUW2029	A18 Nissan E-NV200 bestelwagen electrisch	0	0	34.000	0
NIEUW2029	A23 Aebi Schmidt E-Swing veegborstelcombinatie	0	0	300.000	0
NIEUW2029	A24 Hyundai Kona Handhaving electrisch	0	0	60.000	0
NIEUW2029	T9 BYD SEF25B vorkheftruck electrisch	0	0	30.000	0
NIEUW2029	T10 Babyzoutstrooier combimachine	0	0	37.500	0
NIEUW2029	Vervanging A16	0	0	36.000	0
NIEUW2029	T19 Stand-on maaier Ferris REV met aanhanger	0	0	14.500	0
NIEUW2030	A12 Piaggio Ape electrisch	0	0	0	22.000
NIEUW2030	T4 Houtversnipperaar	0	0	0	24.000
Programma 6	**Subtotaal**	**1.939.000**	**1.280.000**	**956.000**	**321.000**
	Totaal investeringen	**9.546.446**	**56.865.134**	**9.797.446**	**28.026.919**

Bijlage 3 Overzicht reserves 2027-2030

Nr.	Omschrijving	Saldo einde B 2026	Storting	Onttr.	Eind saldo B 2027	Storting	Onttr.	Eind saldo B 2028	Storting	Onttr.	Eind saldo B 2029	Storting	Onttr.	Eind saldo B 2030
	Reserves algemene dienst													
2.1.	**Algemene reserves**													
X.001	Algemene bedrijfsreserve algemene dienst	21.772	0	0	21.772	0	0	21.772	0	0	21.772	0	0	21.772
X.003	Algemene bedrijfsreserve grondbedrijfsfunctie	5.255	0	0	5.255	0	-940	4.315	0	0	4.315	0	0	4.315
	Algemene reserves	***27.027***	***0***	***0***	***27.027***	***0***	***-940***	***26.087***	***0***	***0***	***26.087***	***0***	***0***	***26.087***
	Bestemmingsreserves													
2.2.	**(Tariefs)egalisatiereserves**													
X.004	Egalisatiereserve Sociaal domein	1.869	0	-262	1.607	0	0	1.607	0	0	1.607	0	0	1.607
X.006	Egalisatiereserve bouwvergunningen	426	0	0	426	0	0	426	0	0	426	0	0	426
	(Tariefs)egalisatiereserves	***2.295***	***0***	***-262***	***2.033***	***0***	***0***	***2.033***	***0***	***0***	***2.033***	***0***	***0***	***2.033***
2.3.	**Afschrijvingsreserves**													
	Afschrijvingsreserve Maatschappelijke Voorzieningen	13.637	0	-1.678	11.960	0	-1.546	10.414	0	-1.834	8.580	0	-1.558	7.022
	Afschrijvingsreserve Onderwijsvoorzieningen	9.762	0	-934	8.828	0	-453	8.375	0	-373	8.002	0	-379	7.624
	Afschrijvingsreserve Bovenwijkse Voorzieningen	14.655	0	-148	14.507	0	-148	14.359	0	-148	14.210	0	-148	14.062
	Afschrijvingsreserve Voorzieningen Openbare Ruimte	975	0	-5	970	0	-7	963	0	-10	953	0	-12	941
	Afschrijvingsreserves	***39.029***	***0***	***-2.765***	***36.264***	***0***	***-2.154***	***34.111***	***0***	***-2.365***	***31.745***	***0***	***-2.097***	***29.649***
2.4.	**Overige bestemmingsreserves**													
X.011	Accommodatiebeleid	22	0	-7	15	0	-7	7	0	-7	0	0	0	0
X.012	Reserve schoolgebouwen Triangel	387	0	0	387	0	0	387	0	0	387	0	0	387
X.013	Huisvesting basisonderwijs	393	0	0	393	0	0	393	0	0	393	0	0	393
X.014	Buurtsportcoaches	97	0	-14	82	0	-14	68	0	-14	54	0	-14	40
X.016	Fractiefonds	32	0	0	32	0	0	32	0	0	32	0	0	32
X.017	Bovenwijkse voorzieningen (gemeentelijk aandeel)	962	1.089	0	2.051	1.848	0	3.899	970	0	4.869	75	0	4.943
X.018	Organisatieontwikkeling	155	0	0	155	0	0	155	0	0	155	0	0	155
X.019	Investeren in vernieuwen	60	0	0	60	0	0	60	0	0	60	0	0	60
X.020	Invoering Omgevingswet	392	0	-75	317	0	-70	247	0	-85	162	0	0	162
X.024	Afbouw precariobelasting ondergrondse kabels en leidingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.049	Koplopergemeente cliëntondersteuning	6	0	0	6	0	0	6	0	0	6	0	0	6
X.050	Groot onderhoud Cultuurhuys De Kroon	249	25	0	274	25	0	299	25	0	324	25	0	349
X.053	Uitvoering Klimaatakkoord	1.279	990	-540	1.728	540	-540	1.728	540	-540	1.728	540	-540	1.728

Nr.	Omschrijving	Saldo einde B 2026	Storting	Onttr.	Eind saldo B 2027	Storting	Onttr.	Eind saldo B 2028	Storting	Onttr.	Eind saldo B 2029	Storting	Onttr.	Eind saldo B 2030
X.055	Uitvoeringslasten TOZO	139	0	0	139	0	0	139	0	0	139	0	0	139
X.068	Fysieke leefomgeving	487	0	0	487	0	0	487	0	0	487	0	0	487
X.071	Lokale Maatregelen BBG (Beter Bereikbaar Gouwe)	25	0	0	25	0	0	25	0	0	25	0	0	25
X.074	Nieuw Zwembad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.075	Maatschappelijke voorzieningen	11.561	0	-2.405	9.156	0	-4.270	4.886	0	-2.231	2.655	0	-2.171	484
X.076	POK-gelden	189	0	0	189	0	0	189	0	0	189	0	0	189
X.077	Energietoeslag	294	0	0	294	0	0	294	0	0	294	0	0	294
X.078	Wet Inburgering	207	0	0	207	0	0	207	0	0	207	0	0	207
X.080	Betaalbare woningen	1.780	0	0	1.780	0	0	1.780	0	0	1.780	0	0	1.780
X.091	Opvang vluchtelingen en andere doelgroepen	2.223	307	-38	2.492	286	-38	2.740	287	0	3.027	288	0	3.314
X.092	Achterstallig onderhoud Coenecoop College	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.093	Budgetoverhevelingen	592	0	-75	517	0	-280	237	0	-237	0	0	0	0
X.096	Vereveningsfonds Sociale Woningbouw	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.097	Verbetering fysieke leefomgeving	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Overige bestemmingsreserves	***21.528***	***2.412***	***-3.154***	***20.785***	***2.699***	***-5.220***	***18.264***	***1.822***	***-3.115***	***16.971***	***928***	***-2.725***	***15.174***
	Totaal reserves	**89.879**	**2.412**	**-6.181**	**86.110**	**2.699**	**-8.314**	**80.495**	**1.822**	**-5.480**	**76.837**	**928**	**-4.822**	**72.942**

Bedragen x € 1.000

Toelichting overzicht reserves
Het Besluit Begroting en Verantwoording (artikel 43) onderscheidt twee type reserves:
- De algemene reserve.
- De bestemmingsreserve.

De algemene reserve is een reserve zonder bestemming en daardoor in beginsel vrij aanwendbaar door de raad. Het bepalen van de minimale omvang en het minimale weerstandsvermogen is een raadsbevoegdheid. De jaarlijkse jaarrekeningresultaten worden in beginsel met deze reserve verrekend.

De bestemmingsreserve is een reserve waaraan door de raad door middel van een specifiek besluit een bepaalde bestemming is gegeven (bijvoorbeeld specifieke tijdelijke projecten of beleidsintensiveringen). De aanwending van bestemmingsreserves is wel in die zin vrijblijvend, dat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending c.q. bestemming.

Bij een voorstel voor het instellen van een bestemmingsreserve wordt er minimaal aangegeven: het doel van de reserve, de voeding, de maximale hoogte (plafond) en de maximale looptijd. Na het verstrijken van de maximale looptijd valt de bestemmingsreserve vrij in de algemene reserve.

In Waddinxveen worden er in principe drie typen bestemmingsreserves gehanteerd:
- Egalisatiereserves: deze dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in kosten en/of opbrengsten. Voorbeelden sociaal domein en bouwvergunningen.
- Afschrijvingsreserves: deze worden aangehouden voor de (gedeeltelijke) dekking van kapitaallasten van vaste activa en
- Overige bestemmingsreserves.

Het beleid met betrekking tot de reserves is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2025.

Algemene reserves
Algemene bedrijfsreserve algemene dienst (incidenteel):
Deze reserve is onder andere bedoeld als buffer voor de financiële risico's van de algemene dienst exclusief grondbedrijfsfunctie. Het bodembedrag is vastgesteld op 5% van de lastenzijde in de Staat van baten en lasten in de Programmabegroting verminderd met de lasten van het actief en faciliterend grondbeleid en de stortingen in de reserves. Deze reserve wordt gevuld vanuit het saldo van de Staat van baten en lasten als sluitpost van de resultaatbestemming. Er is geen maximale hoogte en looptijd bij deze reserve.

Algemene bedrijfsreserve grondbedrijfsfunctie (incidenteel):
De reserve is voornamelijk bedoeld als buffer voor de financiële risico's van de grondbedrijfsfunctie. Dit betreft het zogenaamde weerstandsvermogen van het grondbedrijf, dat gegarandeerd beschikbaar moet zijn. Het bedrag boven het weerstandvermogen is in beginsel vrij beschikbaar en kan onder de voorwaarden gesteld in het winstnemings- en afromingsbeleid van het grondbedrijf worden uitgenomen. Deze reserve wordt voornamelijk gevuld vanuit positieve resultaten van actief grondbeleid. Er is geen maximale hoogte en looptijd bij deze reserve, waarbij de looptijd wel is verbonden aan de tijdelijkheid en omvang van het actief grondbeleid.

Egalisatiereserves
Egalisatiereserve sociaal domein (incidenteel):
Met ingang van 2018 is het doel van deze reserve het opvangen van incidentele afwijkingen tussen begroting en werkelijkheid (exclusief apparaatslasten) van de volgende openeinderegelingen:
- BUIG/BBZ (inkomensregelingen),
- Minima,
- Arbeidsparticipatie,
- Wet Sociale Werkvoorziening,
- Maatwerkvoorzieningen Wmo en 18+,
- Maatwerkvoorzieningen en geëscaleerde zorg 18- en
- Leerlingenvervoer.

Deze reserve heeft geen maximale looptijd en structurele voeding. Het plafond van deze reserve is met ingang van 2018 gesteld op € 3 miljoen.

Egalisatiereserve bouwvergunningen (incidenteel):
De reserve is bedoeld voor de dekking van de nog te maken kosten voor toezicht en handhaving voor verleende bouwvergunningen voor grote projecten. Er is geen maximale hoogte en looptijd bij deze reserve.
Afschrijvingsreserves
Diverse afschrijvingsreserves (structureel):
De reserves zijn bedoeld voor de gedeeltelijke dekking van de afschrijvingslasten samenhangend met diverse investeringen van het Integraal Huisvestingsplan Primair onderwijs (IHP), diverse investeringen Bovenwijkse voorzieningen, diverse investeringen van het Uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed en diverse investeringen in de Openbare ruimte. Er is geen structurele voeding van deze reserves. De maximale hoogte is

gelijk aan het beginsaldo van een afschrijvingsreserve. De looptijd van een reserve is gelijk aan de afschrijvingsperiode van het bijbehorende actief.

Overige bestemmingsreserves

Reserve accommodatiebeleid (incidenteel):
De reserve is bedoeld voor het dekken van incidentele kosten samenhangend met de nieuwbouw/aanbouw van sport-, sociaal-culturele en culturele accommodaties en het opvangen van de meerjarig tijdelijke tekorten op de tarieven sportverenigingen. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve schoolgebouwen Triangel (incidenteel):
De reserve is bedoeld voor de realisatie van zes onderwijslokalen in de nieuwe wijk Triangel. In het kader van het IHP is deze reserve hiervoor grotendeels omgezet in afschrijvingsreserves. Het resterende saldo dient als financiële buffer voor het IHP. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve huisvesting basisonderwijs (incidenteel):
De reserve is bedoeld voor de incidentele lasten samenhangend met de nieuwbouw scholen Waddinxveen – Noord en voor eventuele bedragen die betaald moesten worden bij de overgang van buitenkant onderhoud naar de schoolbesturen. In het kader van het IHP is deze reserve onder andere omgezet in afschrijvingsreserves. Het resterende saldo dient als financiële buffer voor het IHP. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve buurtsportcoaches (incidenteel):
De reserve is bedoeld om de decentralisatie uitkering Brede Impuls Combinatiefuncties aan te kunnen vullen voor het geval dat de uitkering wordt verlaagd of gestopt. Deze reserve wordt gevoed door toevoeging van het jaarlijks resterende budget. Deze reserve heeft geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve fractiefonds (incidenteel):
De reserve is bedoeld voor dekking van kosten samenhangend met de uitvoering van wensen van raadsfracties. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve bovenwijkse voorzieningen (incidenteel):
De reserve is bedoeld voor de (gedeeltelijke) dekking van lasten samenhangend met de investeringen in bovenwijkse voorzieningen. Deze reserve wordt gevoed vanuit het actief en faciliterend grondbeleid. Bij het actief grondbeleid gebeurt dit door resultaatbestemming. Deze reserve heeft geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve organisatieontwikkeling (incidenteel):
De reserve is bedoeld voor het opvangen van de incidentele kosten samenhangend met de organisatieontwikkeling. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve investeren in vernieuwen (incidenteel):
De reserve is bedoeld voor cofinanciering van investeringen in het regionaal investeringsprogramma van de provincie Zuid-Holland. Voorlopig is € 10 per inwoner in deze reserve gestort. De raad besluit over de deelname aan een concreet benoemd project. Dit kunnen projecten zijn die vallen onder investeren in vernieuwen en regionale projecten die zich vanuit andere kansen voordoen. Deze reserve heeft geen structurele voeding en geen einddatum.

Reserve invoering Omgevingswet (incidenteel):
De reserve is bedoeld voor de dekking van de invoeringskosten van de Omgevingswet. Deze reserve heeft geen structurele voeding en geen maximale hoogte. De einddatum van deze reserve is gelegen in 2026.

Reserve afbouw precariobelasting ondergrondse kabels en leidingen (incidenteel):
De reserve is bedoeld voor het spreiden van de financiële gevolgen van de afschaffing van de precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen van 5 naar 10 jaar. In de begroting is voor deze belasting een structurele opbrengst opgenomen van circa € 563.000 per jaar. De precariobelasting wordt in volledige omvang geheven tot en met het begrotingsjaar 2021. Met ingang van 2017 wordt van de opbrengst jaarlijks cumulatief 10% gestort in deze reserve. Dus 2017 10% oplopend naar 50% in 2021. Deze reservering valt in periode 2022 - 2026 cumulatief dalend met 10% vrij, dus 2022 50% aflopend naar 10% in 2026. Hiermee wordt toch een overgangstermijn van 10 jaar gerealiseerd in de begroting. De reserve heeft structurele voeding in de jaren 2017 tot en met 2021 en de einddatum is gelegen in 2026. Het plafond bedraagt € 870.000.

Reserve Koplopergemeente cliëntondersteuning (incidenteel)
Deze reserve is bedoeld voor verheldering van de ondersteuningsaanvraag en het verkrijgen van passende ondersteuning.

Reserve Groot onderhoud Cultuurhuys De Kroon (structureel)
De reserve is ingesteld voor bekostiging van te plegen groot onderhoud aan het pand. De jaarlijkse dotatie bedraagt € 25.000. Zodra het meerjarenonderhoudsplan gereed is zal een voorziening voor deze kosten worden gevormd.

Reserve Uitvoering Klimaatakkoord (incidenteel)
De reserve is bedoeld voor de dekking van toekomstige incidentele lasten voor de uitvoering van het Klimaatakkoord.

Reserve Uitvoeringslasten TOZO (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers) (incidenteel)
Deze reserve is bedoeld voor de dekking van lasten voor de uitvoering van de TOZO-regeling.

Reserve Fysieke leefomgeving (incidenteel)
Deze reserve is bedoeld voor de dekking van lasten groot onderhoud Beheerplan Openbare Ruimte.

Reserve Lokale maatregelen Beter Bereikbaar Gouwe (BBG) (incidenteel)
Deze reserve is bedoeld voor dekking van lasten voor de lokaal te nemen maatregelen omtrent Beter Bereikbaar Gouwe.

Reserve Maatschappelijke voorzieningen (incidenteel)
Deze reserve is ingesteld ter dekking van lasten ter voorbereiding op de realisatie van maatschappelijke voorzieningen, in lijn met onze rol als gemeente zoals deze per type voorziening in de ‘Visie maatschappelijke voorzieningen’ (maart 2024) is vastgesteld. Dit betekent dat de reserve bijvoorbeeld kan worden ingezet ter dekking van voorbereidingskosten voor maatschappelijk vastgoed of om de functie die hoort bij de beoogde maatschappelijke voorziening financieel mogelijk te maken wanneer er sprake is van een onrendabele top binnen een gebiedsontwikkeling.
Er is geen maximale looptijd en hoogte bij deze reserve.

Reserve POK (Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag)- gelden (incidenteel)
Deze reserve is bedoeld voor het dekken van kosten met betrekking tot het versterken van de dienstverlening en de ondersteuning van kwetsbare mensen.

Reserve Energietoeslag (incidenteel)
Deze reserve is bedoeld voor het beschikbaar stellen van de aanvullende eenmalige energietoeslag.

Reserve Wet inburgering (incidenteel)
Deze reserve is bedoeld voor de uitvoering van de Wet inburgering.

Reserve Betaalbare woningen (incidenteel)
De reserve is bedoeld voor de bouw van meer sociale huurwoningen.

Reserve Opvang vluchtelingen en andere doelgroepen (incidenteel)
De reserve is bedoeld voor de kosten van opvang van vluchtelingen en andere doelgroepen.

Reserve achterstallig onderhoud Coenecoop college (incidenteel)
De reserve is bedoeld voor het achterstallig onderhoud van het oude gebouw Oude Dreef 6.

Reserve Budgetoverhevelingen (incidenteel)
De reserve is bedoeld voor bekostiging van overhevelingen naar een volgend jaar.

Reserve Vereveningsfonds Sociale Woningbouw
Ten behoeve van een evenwichtige samenstelling van de woningbouw is een Vereveningsfonds Sociale Woningbouw ingesteld. De stortingen komen van ontwikkelaars die een verzoek hebben gedaan om te mogen afwijken van de Woonzorgvisie Waddinxveen 2035.

Reserve Verbetering fysieke leefomgeving
Deze reserve wordt gevoed door de ontvangen financiële bijdragen van ontwikkelaars voor de verbetering van de fysieke leefomgeving.

Bijlage 4 Structurele mutaties reserves

Programma	2027	w.v. struct.	2028	w.v. struct.	2029	w.v. struct.	2030	w.v. struct.
Stortingen								
Zorg dichtbij	-	-	-	-	-	-	-	-
Dicht bij elkaar	-25	-25	-25	-25	-25	-25	-25	-25
Dicht bij huis	-2.079	-990	-2.388	-540	-1.510	-540	-615	-540
Buiten dichtbij	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeente dichtbij	-307	-307	-286	-286	-287	-287	-288	-288
Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-2.412**	**-1.322**	**-2.699**	**-851**	**-1.822**	**-852**	**-928**	**-853**
Onttrekkingen								
Zorg dichtbij	444	182	134	134				
Dicht bij elkaar	4.894	4.856	6.194	6.156	4.460	4.460	4.121	4.128
Dicht bij huis	838	688	1.978	688	1.010	688	688	688
Buiten dichtbij	5	5	7	7	10	10	12	12
Gemeente dichtbij	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**6.181**	**5.731**	**8.314**	**6.985**	**5.480**	**5.185**	**4.822**	**4.829**
Saldo	**3.770**	**4.409**	**5.615**	**6.134**	**3.658**	**4.306**	**3.894**	**3.976**

Bedragen x € 1.000, negatief = nadelig

Zorg dichtbij
De structurele mutaties reserves hebben betrekking op de dekking van de kapitaallasten van de investering Wadwijzer uit een bestemmingsreserve.

Dicht bij elkaar
De structurele mutaties reserves bestaan voornamelijk uit onttrekkingen aan bestemmingsreserves ter dekking van de afschrijvingslasten van eerder gerealiseerde en nog te realiseren investeringen op het gebied van onderwijs, sport en maatschappelijke voorzieningen. Deze onttrekkingen volgen de afschrijvingstermijnen van de onderliggende investeringen en hebben daarmee een structureel karakter.

Dicht bij huis
De structurele mutaties reserves betreffen voornamelijk jaarlijkse onttrekkingen aan bestemmingsreserves ter dekking van de kapitaallasten van investeringen in infrastructuur, mobiliteit, gebiedsontwikkeling en milieu. Deze onttrekkingen volgen de afschrijving van de betreffende investeringen en zijn daarom structureel van aard.

Buiten dichtbij
De structurele mutaties reserves betreffen voornamelijk onttrekkingen aan bestemmingsreserves ter dekking van de kapitaallasten van investeringen in de openbare ruimte en groenvoorzieningen, waaronder de Vredenburghzone, De Suyt en de uitvoering van de motie bomen.

Bijlage 5 Staat van voorzieningen 2027-2030

		Saldo einde	Vermeerderingen		Vermin de-	Saldo einde	Vermeerderingen		Vermin de-	Saldo einde	Vermeerderingen		Vermin de-	Saldo einde	Vermeerderingen		Vermin de-	Saldo einde
Nr.	Omschrijving	B2026	Rente	Overige	ringen	2027	Rente	Overige	ringen	2028	Rente	Overige	ringen	2029	Rente	Overige	ringen	2030
	Voorzieningen algemene dienst																	
3.1.	**Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen**																	
Z.001	Pensioenen (gewezen) wethouders	3.849	0	382	-302	3.929	0	382	-302	4.008	0	382	-302	4.088	0	382	-302	4.167
3.2.	**Onderhoudsvoorzieningen**																	
Z.002	Onderhoud openbare ruimte	1.055	0	1.489	-1.407	1.137	0	1.489	-1.407	1.219	0	1.489	-1.407	1.302	0	1.489	-1.407	1.384
Z.003	Onderhoud gemeentelijke gebouwen	-5	0	540	-459	76	0	540	-143	474	0	540	-326	687	0	540	-1.141	86
Z.012	Groot onderhoud begraafplaatsen	53	0	53	-53	53	0	53	-53	53	0	53	-53	53	0	53	-53	53
3.3.	**Nakomende kostenvoorzieningen**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0
3.4.	**Verliesvoorzieningen**																	
Z.009	Voorziening boekwaarde Grondbank RZG Zuidplas	1.100	0	0	0	1.100	0	0	0	1.100	0	0	0	1.100	0	0	0	1.100
3.5.	**Egalisatievoorzieningen**																	
Z.005	Egalisatievoorziening tarieven rioolrechten	2.571	0	0	-341	2.230	0	0	-198	2.032	0	58	0	2.091	0	327	0	2.418
Z.006	Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing	805	0	0	-72	734	0	0	-72	662	0	0	-72	590	0	0	-72	517
Z.007	Egalisatievoorziening begraafplaatsen	109	0	0	-132	-23	0	0	-129	-152	0	0	-127	-279	0	0	-128	-408
3.7	**Arbeidsgerelateerde kosten**																	
Z.013	Verlofsparen	471	0	0	0	471	0	0	0	471	0	0	0	471	0	0	0	471
	Voorzieningen grondbedrijf																	
3.6.	**Verliesvoorzieningen**																	
Z.008	Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Centrum	5.032	0	0	-5.182	-150	0	0	0	-150	0	0	0	-150	0	0	0	-150
Z.011	Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Sleutelkwartier	8.091	0	0	0	8.091	0	0	-7.390	702	0	0	0	702	0	0	0	702
Z.014	Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Noordkade	5.106	0	0	0	5.106	0	0	0	5.106	0	0	0	5.106	0	0	0	5.106
	Totaal voorzieningen	**28.237**	**0**	**2.464**	**-7.948**	**22.753**	**0**	**2.464**	**-9.693**	**15.525**	**0**	**2.522**	**-2.288**	**15.759**	**0**	**2.791**	**-3.104**	**15.446**

Bedragen x € 1.000, negatief = nadelig

Toelichting overzicht voorzieningen
Het Besluit Begroting en Verantwoording (artikel 44) onderscheidt voorzieningen voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachte verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren en
- De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (bijvoorbeeld investeringen in rioleringen).

In Waddinxveen worden er in principe zes typen voorzieningen gehanteerd:

- Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen (voorzieningen voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten);
- Onderhoudsvoorzieningen (voorzieningen die strekken tot gelijkmatige verdeling van lasten);
- Nakomende kostenvoorzieningen (voorzieningen voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten);
- Verliesvoorzieningen (voorzieningen voor verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten);
- Egalisatievoorzieningen (voorzieningen waarbij de besteding dusdanig is gebonden dat de gereserveerde middelen uit heffingen of rechten teruggegeven moeten worden als ze niet aan het doel waarvoor ze geheven zijn worden besteed) en
- Voorzieningen voor arbeidsgerelateerde kosten.

Het beleid met betrekking tot de voorzieningen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2025.

Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen
Voorziening wachtgeld en pensioenen (gewezen) wethouders (structureel):
De voorziening is gevormd voor het dekken van de toekomstige pensioenverplichtingen van (gewezen) wethouders. De omvang van deze voorziening wordt bepaald op basis van actuariële waarde berekeningen. De voorziening voor wachtgeld wordt bepaald aan de hand van toekomstige wachtgeldverplichting van gewezen wethouders.

Onderhoudsvoorzieningen
Voorziening onderhoud openbare ruimte (structureel):
De voorziening is gevormd voor de gelijkmatige verdeling van de lasten van groot onderhoud in de openbare ruimte. Deze voorziening heeft betrekking op de beheerplannen wegen, water en groen.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen (structureel):
De voorziening is gevormd voor de gelijkmatige verdeling van de lasten groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen inclusief binnensportaccommodaties. Deze voorziening heeft betrekking op het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP; inclusief binnensportaccommodaties).

Verliesvoorzieningen
Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Centrum (incidenteel):
De voorziening is gevormd voor de dekking van het verwacht verlies op de bouwgrond in exploitatie Centrum.

Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Sleutelkwartier (incidenteel)
De voorziening is gevormd voor de dekking van het verwacht verlies op de exploitatie van het Sleutelkwartier.

Egalisatievoorzieningen
Egalisatievoorziening tarieven rioolrechten (structureel):
De voorziening dient voor het gedeeltelijk opvangen van tariefstijging als gevolg van toekomstige investeringen en de hiermee samenhangende kapitaallasten op basis van het financieel dekkingsplan van het Gemeentelijk waterplan. Daarnaast worden verschillen tussen geraamde en werkelijke kosten en opbrengsten op deze budgettair neutrale beleidstaak met deze voorziening verrekend.

Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing (structureel):
De voorziening dient voor het opvangen van ongewenste fluctuaties in de hoogte van de afvalstoffenheffing. Daarnaast worden verschillen tussen geraamde en werkelijke kosten en opbrengsten op deze budgettair neutrale beleidstaak met deze voorziening verrekend. De voorziening heeft per 31 december 2021 een saldo van € 598.000.
Egalisatievoorziening begraafplaatsen (structureel):
De voorziening dient voor het opvangen van ongewenste fluctuaties in de hoogte van de lijkbezorgingsrechten. Daarnaast worden verschillen tussen geraamde en werkelijke kosten en opbrengsten op deze budgettair neutrale beleidstaak met deze voorziening verrekend.

Arbeidsgerelateerde kosten

Voorziening Verlofsparen

De voorziening dient voor het opvangen van lasten van het bovenwettelijke verlof dat geen gelijke omvang kent en/of bestaat uit overmatige verlofsaldi of spaarsaldi.

Bijlage 6 Taakvelden

PROGRAMMA'S					
1		**Zorg dichtbij**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.124	15	-1.109
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.644	754	-890
	6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0
	6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen jeugd	-2	0	-2
	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	-3.475	0	-3.475
	6.3	Inkomensregelingen	-10.980	8.880	-2.100
	6.4	Begeleide participatie	-2.248	0	-2.248
	6.5	Arbeidsparticipatieinstrumenten	-555	0	-555
	6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-1.386	10	-1.376
	6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	-2.855	180	-2.675
	6.712	Begeleiding (WMO)	-2.093	0	-2.093
	6.713	Dagbesteding (WMO)	-434	0	-434
	6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-18	0	-18
	6.726	Jeugdreclassering	0	0	0
	6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	-12.735	0	-12.735
	6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	-402	0	-402
	6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	-2.410	0	-2.410
	6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	-260	0	-260
	6.791	PGB WMO	-151	0	-151
	6.792	PGB jeugd	-845	0	-845
	6.811	Beschermd wonen (WMO)	-35	0	-35
	6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0
	6.821	Jeugdbescherming	-1.152	0	-1.152
	6.822	Jeugdreclassering	-163	0	-163
	6.91	Coördinatie en beleid WMO	-285	0	-285
	6.92	Coördinatie en beleid jeugd	-634	0	-634
	7.1	Volksgezondheid	-2.197	0	-2.197
		Totaal	**-48.082**	**9.839**	**-38.243**
2		**Dicht bij elkaar**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
	4.2	Onderwijshuisvesting	-6.562	120	-6.442
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.134	868	-267
	5.1	Sportbeleid en activering	-365	2	-363
	5.2	Sportaccommodaties	-7.993	1.737	-6.256
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproduktie e.d.	-955	259	-696
	5.4	Streekkarchief	-242	0	-242
	5.6	Media (bibliotheek)	-666	30	-636
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.479	42	-1.437
		Totaal	**-19.396**	**3.057**	**-16.339**
3		**Dicht bij huis**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
	2.1	Verkeer en vervoer	-786	0	-786
	3.1	Economische ontwikkeling	-535	0	-535
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0
	3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	0	9	9
	5.5	Cultureel erfgoed	-41	0	-41
	7.4	Milieubeheer	-2.495	0	-2.495

PROGRAMMA'S					
	8.1	Ruimtelijke ordening	-7.308	7.563	255
	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-22.130	21.275	-855
	8.3	Wonen en bouwen	-3.388	1.879	-1.509
		Totaal	**-36.684**	**30.726**	**-5.958**
4		**Buiten dichtbij**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
	0.64	Belastingen Overig	-1	20	19
	2.1	Verkeer en vervoer	-4.961	207	-4.755
	2.2	Parkeren	-121	0	-121
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproduktie e.d.	-8	0	-8
	5.7	Openbaar groen (en openlucht) recreatie	-4.696	29	-4.667
	6.3	Inkomensregelingen	-170	0	-170
	7.2	Riolering	-3.244	4.358	1.114
	7.3	Afval	-4.905	6.592	1.688
	7.4	Milieubeheer	-104	0	-104
	7.5	Begraafplaatsen	-384	524	140
		Totaal	**-18.595**	**11.731**	**-6.864**
5		**Gemeente dichtbij**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
	0.1	Bestuur	-3.138	66	-3.072
	0.2	Burgerzaken	-2.025	791	-1.234
	1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	-3.559	290	-3.270
	1.2	Openbare orde en veiligheid	-658	8	-650
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-504	442	-63
	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	-87	0	-87
		Totaal	**-9.971**	**1.596**	**-8.375**
		Totaal van de programma's	**-132.728**	**56.949**	**-75.778**
		Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
6.1		*Lokale heffingen*			
	0.61	OZB woningen	-613	5.690	5.077
	0.62	OZB niet-woningen	0	6.474	6.474
	3.4	Economische promotie	0	30	30
6.2		*Algemene uitkering*			
	0.7	Algemene uitkering en ov. Uitk. Gem.fonds	0	76.265	76.265
6.3		*Aandelen en dividend*			
	0.5	Treasury, aandelen en dividend	1.146	46	1.193
6.4		*Overige dekkingsmiddelen en onvoorzien*			
	0.8	Overige baten en lasten	-1.341	0	-1.341
6.5		*Overhead*			
	0.4	Overhead	-14.343	143	-14.201
6.6		*Vennootschapsbelasting*			
	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-16	0	-16
		Totaal	**-15.167**	**88.648**	**73.481**
		Saldo voor resultaatbestemming	**-147.894**	**145.597**	**-2.297**
		Mutaties in reserves	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
1	0.10	Mutatie reserves - Juiste zorg voor iedereen	0	444	444
2	0.10	Mutatie reserves - Ruimte voor iedereen	-25	4.894	4.869
3	0.10	Mutatie reserves - Groeiende gemeente	-2.079	838	-1.241

PROGRAMMA'S					
4	0.10	Mutatie reserves - Aantrekkelijke gemeente	0	5	5
5	0.10	Mutatie reserves - Slagvaardige gemeente	-307	0	-307
6.2	0.10	Mutatie reserves - Algemene uitkering	0	0	0
6.4	0.10	Mutatie reserves - Overig	0	0	0
		Totaal mutaties in reserves	**-2.412**	**6.181**	**3.770**
		Saldo na resultaatbestemming	**-150.306**	**151.779**	**1.473**

Bedragen x € 1.000

Bijlage 7 Subsidies

Programma	Subsidieregeling	Subsidieplafond 2027	In procenten
Zorg dichtbij	Preventieteam	€ 2.405.321	46,6%
Zorg dichtbij	Maatschappelijke ondersteuning	€ 628.776	12,2%
Dicht bij elkaar	Cultuur	€ 412.877	8,0%
Dicht bij elkaar	Jubilea	€ 1.680	0,0%
Dicht bij elkaar	Ontmoetingsactiviteiten 2027	€ 48.358	0,9%
Dicht bij elkaar	Peuteropvang en voorschoolse opvang 2027	€ 779.065	15,1%

Begrotingspostsubsidies			
Zorg dichtbij	Vluchtelingenwerk	€ 212.388	4,1%
Dicht bij elkaar	Bibliotheek de Groene Venen	€ 608.991	11,8%
Gemeente dichtbij	Cultuureducatie met Kwaliteit	€ 36.211	0,7%
Gemeente dichtbij	St. voor inclusie en discriminatiebestrijding	€ 22.569	0,4%
		€ 5.156.238	100,00%

De subsidieplafonds per subsidieregeling zijn geïndexeerd met 5,78% voor 2027. De begrotingspostsubsidies zijn met 5,78% geïndexeerd.

In januari 2027 wordt een subsidieregister geplaatst op www.waddinxveen.nl met daarin een overzicht van de beschikte subsidies.

Bijlage 8 Overzicht indicatoren

Beleidsindicatoren bieden inzicht in de mate waarin doelstellingen worden gerealiseerd.
De wettelijke indicatoren zijn voorgeschreven in art. 25 van het Besluit Begroting en Verantwoording en worden ook gepubliceerd op de website 'Waarstaatjegemeente.nl'.
Daarnaast heeft de gemeente Waddinxveen ook eigen, in 2023 door de gemeenteraad, vastgestelde beleidsindicatoren. Deze zijn bedoeld om de realisatie van eigen doelstellingen te kunnen volgen.

Programma 1 – Zorg dichtbij
Wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024- Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland	2026	2026- Midden-Holland
Werkloze jongeren	% werklozen 16-22 jarigen	1	1	1	1	1	1	NB	NB	NB	NB
Kinderen in een uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	3	4	2	4	3	4	NB	NB	NB	NB
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	12,1	13,4	12,2	13,3	12,3	13,4	13,1	13,3	NB	NB
Jongeren met delict voor rechter	% 12-21 jarigen	1	1	1	1	1	1	NB	NB	NB	NB
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,3	1,4	1,3	1,3	1,1*	1,2*	1,0	1,0	NB	NB
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren 12-23 jaar	0,2	0,3	NB	0,3	NB	0,3	0,2	0,3	NB	NB
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	450	586	450	586	460	596	440	596	NB	NB
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	720,7	721,6	732,3	728	719,3	736,1	NB	NB	NB	NB
Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking ten opzichte van (potentiële) beroepsbevolking	75,4	74,1	76,9	75	77,7	75,3	77,4	75,3	NB	NB
Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	66,6	142,3	68,9	142,2	75,4	161,9	73,5	146	NB	NB
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	143,6	202,8	138,9	197	151,6	203,6	157	200,9	NB	NB

Eigen – in 2023 door Raad vastgestelde indicatoren

Indicator	Eenheid	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024- Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland	2026	2026- Midden-Holland
Personen met een bijstandsuitkering dat op zoek is naar werk	Aantal	311	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB
Huishoudens met een bijstandsuitkering ten opzichte van totaal aantal huishoudens	Percentage	2,6	3,5	2,7	3,5	2,9	3,6	3,1	3,7	NB	NB
Aantal jongeren in de jeugdzorg	Aantal	937	7.162	968	7.08	1.011	6.928	1.112	7.070	NB	NB
Jongeren met jeugdzorg ten opzichte van totaal aantal jongeren tot 23 jaar	Percentage	10,9	11,0	10,7	10,7	10,7	10,4	11,3	10,5	NB	NB
Jongeren in gesloten inrichting	Aantal	1	9	NB	NB	1	NB	NB	NB	NB	NB
Cliënten WMO ten opzichte van totaal aantal inwoners > 18 jaar	Percentage	6,1	NB	6,2	NB	5,8	NB	6	NB	NB	NB

Programma 2 – Dicht bij elkaar

Wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024- Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland	2026	2026 – Midden-Holland
Niet wekelijkse sporters	Percentage	45,9	48,7	NB	NB	44,8	44,6	NB	NB	NB	NB
Absoluut verzuim	Aantal niet ingeschreven leerplichtigen per 1.000 inwoners 5-18 jaar	NB	0,4	3,1	2,5	3,2	2,6	NB	NB	NB	NB
Relatief verzuim	Aantal leerplichtigen wel ingeschreven, maar ongeoorloofd afwezig, per 1.000 inwoners 5-18 jaar	53	49	38	36	40	42	NB	NB	NB	NB
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan Voortgezet onderwijs en Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO)	2,2	1,9	1,4	1,6	1,3	1,6	NB	NB	NB	NB

Eigen – in 2023 door Raad vastgestelde indicatoren

Indicator	Eenheid	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024- Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland	2026	2026 – Midden-Holland
Inwoners bewegen voldoende	% inwoners dat per week minstens 30 minuten matig intensief beweegt	45	NB	NB	NB	42	46	NB	NB	NB	NB

Indicator	Eenheid	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024- Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland	2026	2026 – Midden-Holland
Laaggeletterdheid	% inwoners dat laaggeletterd is	9	10	9	10	9	10	9	10	NB	NB
Het aantal kinderen met VVE (voor- en vroegschoolse educatie) ten opzichte van het totaal aantal VVE plekken	Aantal	Aantal VVE plekken: 77 Aantal kinderen op wachtlijst: 11	NB	NB	NB	Aantal VVE plekken: 93 Aantal kinderen op wachtlijst: 10	NB	Aantal VVE plekken: 71 Aantal kinderen op wachtlijst: 0	NB	Plekken: 68 Aantal kinderen op wachtlijst: 0	NB
Vloeroppervlak per leerling	m2 per leerling	NB	NB	Basisonderwijs: beschikbare m2 per leerling: 6,7719 m2 bruto vloeroppervlakte Voortgezet Onderwijs: beschikbare m2 per leerling 8,4192 bruto vloeroppervlakte	NB	NB	NB	Basisonderwijs: beschikbare m2 per leerling: 6,0093 bruto vloeroppervlakte	NB	Basisonderwijs: beschikbare m2 per leerling: 5,57 bruto vloeroppervlakte	NB
Maatschappelijk vastgoed met minimaal energielabel C	Percentage	NB	NB	79	NB	100	NB	100	NB	100	NB

Programma 3 – Dicht bij huis

Wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024- Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland	2026	2026 – Midden-Holland
Functiemenging	Verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken).	51,9	51,2	52,6	51,5	52,5	51,8	NB	NB	NB	NB
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners 15 tot en met 64 jaar	165,4	177,5	177,5	186,8	185,6	195,8	NB	NB	NB	NB
Nieuw gebouwde woningen	Aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen	31,2	16	31,2	11	25,9	12,3	NB	NB	NB	NB
Hernieuwbare elektriciteit	% Elektriciteit afkomstig van natuurlijke bronnen die constant worden aangevuld	28,8	20,7	30,2	23,5	29,0	NB	NB	NB	NB	NB
Demografische druk	% personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar	76,4	76,2	75,9	76,1	75,1	76,3	75,6	76,9	76,8	77,4

Eigen – in 2023 door Raad vastgestelde indicatoren

Indicator	Eenheid	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024- Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland	2026	2026 – Midden-Holland
Geplande bouw aantal nieuwe woningen	Aantal	617	3.018	424	1.373	579	1.982	219	2.034	531	2116
% sociale huurwoningen	Percentage	27	26	26	26	26	26	25	NB	19	40
% middenklasse huurwoningen	Percentage	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	15	6
Woningvoorraad	Gewenste woningvoorraadtoename volgend de trendraming 2020	356	NB	NB	NB	359	NB	NB	NB	NB	NB
Aantal verkeersongevallen	Aantal per 100.000 inwoners	967	778	1.294	858	929	735	1.005	770	NB	NB
Totaal score fietsvoorzieningen	Score op 5 puntsschaal	3,6	3,3	NB	NB	3,5	3,2	NB	NB	NB	NB
MKB (midden- en kleinbedrijf)-vriendelijke gemeente, positie op de ranglijst	Plek op ranglijst	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB
Energieverbruik in TJ	TJ	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB
Aandeel hernieuwbare energie	Percentage	10	NB	9,8	8,3	12,7	11	NB	NB	NB	NB

Programma 4 – Buiten dichtbij

Wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024- Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland	2026	2026 – Midden-Holland
Fijn huishoudelijk restafval	Kilogram per inwoner	101	105	97	102	109	106	NB	NB	NB	NB

Eigen – in 2023 door Raad vastgestelde indicatoren

Indicator	Eenheid	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland	2026	2026- Midden-Holland
Aantal bomen (in beheer en eigendom gemeente Waddinxveen)	Aantal	NB	NB	NB	NB	13.241	NB	14.046	NB	NB	NB
Oppervlakte openbaar groen per inwoner (m2) (in beheer en eigendom gemeente Waddinxveen)	Oppervlakte in m2	NB	NB	NB	NB	51	NB	48	NB	NB	NB
Totale oppervlakte van natuur- en recreatiegebieden (hectare) (Weegje, deel Bentwoud enzovoort)	Oppervlakte in hectare	NB	NB	846	NB	846	NB	846	NB	NB	NB
Aantal laadpalen per 1000 inwoners	Aantal per 1000 inwoners	9,3	7,1	9,4	8,4	7,8	NB	14,7	NB	NB	NB
~~A~~antal fixi-meldingen over zwerfafval	Aantal	35	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB
Kilogram restafval per inwoner	Kilogram	100	NB	97	NB	109	NB	NB	NB	NB	NB
Scheidingspercentage van het ingezameld huishoudelijk afval	Percentage	70	68	68	68	74	75	NB	NB	NB	NB
Grof huishoudelijk restafval per inwoner	Kilogram	19	38	21	25	24	26	NB	NB	NB	NB

Programma 5 – Gemeente dichtbij

Wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland	2026	2026- Midden-Holland
Verwijzingen Halt	Per 1.000 jongeren	7	7	7	6	5	7	7	10	NB	NB
Winkeldiefstallen	Per 1.000 inwoners	0,5	1,9	1,4	2,2	1,3	1,7	1,9	1,9	NB	NB
Geweldsmisdrijven	Per 1.000 inwoners	2,7	3,5	3,1	3,4	3,7	3,7	2,6	3,8	NB	NB
Diefstallen uit woningen	Per 1.000 inwoners	0,5	1,4	0,8	1,3	1,5	1,6	1,4	1,5	NB	NB
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Per 1.000 inwoners	3,5	5,5	3,8	5,3	3,2	4,9	3,3	4,3	NB	NB

Eigen – in 2023 door Raad vastgestelde indicatoren

Indicator	Eenheid	2022	2022 - Midden-Holland	2023	2023 - Midden-Holland	2024	2024 - Midden-Holland	2025	2025- Midden-Holland	2026	2026- Midden-Holland
Relatie inwoner - gemeente	Score op 10 puntsschaal	NG	NG	NG ***	NG ***	5,6	6,1**	NG	NG	NG	NG
Leefbaarheid in de woonbuurt	Score op 10 puntsschaal	NG	NG	7.7	7.7*	NG	NG	7,6	7,5	NG	NG
% voldoen aan eigen serviceregels: Betreft de gewogen score per jaar	Percentage	Q1 t/m Q3: 73 en Q4: 72	NB	78	NB	87	NB	87	NB	NB	NB
Gemeentelijke dienstverlening	Score op 10 puntsschaal	NG	NG ***	NG ***	NG ***	6,6	6,7**	NG	NG	NB	NB

* In vergelijking met Veiligheidsregio Hollands-Midden. De cijfers zijn afkomstig uit de veiligheidsmonitor en hierin worden de cijfers vergeleken met de verschillende verbanden waar wij onderdeel van zijn. Het gaat dan om het basisteam Waddinxveen Zuidplas, Veiligheidsregio Hollands Midden en Nederland

** Niet Midden-Holland, maar andere gemeenten van 25.000 tot 50.000 inwoners die aan de burgerpeiling waarstaatjegemeente meedoen.

*** De gegevens over de burgerpeiling van waarstaatjegemeente 2024 komen binnenkort beschikbaar.

Programma 6 - Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen - wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2022	2022-Midden-Holland	2023	2023-Midden-Holland	2024	2024-Midden-Holland	2025	2025-Midden-Holland	2026	2026-Midden-Holland
Gemiddelde WOZ waarde (waarde onroerende zaken)	x 1.000 euro	319	321	373	376	389	392	417	412	482	465
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro	909	965	937	1.020	966	1.091	1.013	1.148	1.081	1.186
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	935	1.031	963	1.080	992	1.151	1.039	1.212	1.112	1.257

Bestuur en ondersteuning - wettelijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2022	2022-Midden-Holland	2023	2023-Midden-Holland	2024	2024-Midden-Holland	2025	2025-Midden-Holland	2026	2026-Midden-Holland
Formatie	Fte (fulltime-equivalant) per 1.000 inwoners	6,7	NB *	7,1	NB *	7,1	NB *	7,8	NB *	7,8	NB *
Bezetting	Fte (fulltime-equivalent) per 1.000 inwoners	6,5	NB *	6,4	NB *	6,5	NB *	7,0	NB *	7,2	NB *
Apparaatskosten	Kosten per inwoner in euro	688	NB *	715	NB *	750	NB *	858	NB *	837	NB *
Externe Inhuur	% van totale kosten personeel	14,8	NB *	21,5	NB *	28,92	NB *	23,99	NB *	11,40	NB *
Overhead	% van totale lasten	9,3	NB *	11,0	NB *	10,23	NB *	12,69	NB *	9,70	NB *

* Betreft indicatoren op basis van de eigen administratie. Daarom zijn geen vergelijkende cijfers van de regio beschikbaar.

GEMEENTE
WADDINXVEEN

